

OBČINA GORIŠNICA OBČINSKI SVET

Štev.: 900 – 1/2022 – 1/IS

Datum: 11.06.2025

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo Slovenskih občin št. 57/2017, 21/2023) in na podlagi 4. člena Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 65/2023)

SKLICUJEM

1. izredno sejo Občinskega sveta Občine Gorišnica,

ki bo v torek, 17.6.2025, ob 19. uri,

v sejni sobi Občine Gorišnica.

PREDLOG DNEVNEGA REDA 1. IZREDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA:

1. Ugotovitev navzočnosti
2. Obravnava Sprememb in dopolnitev Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorišnica
3. Prva obravnava Odloka o ustanovitvi javnega komunalnega podjetja Gorišnica d.o.o.
4. Prva obravnava Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica
5. Obravnava Elaborata o oblikovanju cen storitev obveznih GJS varstva okolja oskrbe s pitno vodo
6. Razno

Gradivo je objavljeno na spletni strani Občine Gorišnica, na povezavi <https://www.gorisnica.si/obcinski-svet/seje-obcinskega-sveta/>.

Prosim za zanesljivo in točno udeležbo.

OBČINA GORIŠNICA

Borut KOLAR

župan

VABLJENI:

- člani Občinskega sveta Občine Gorišnica
- Inštitut za lokalno samoupravo Maribor, prof. dr. Boštjan Brezovnik
- predsednica Nadzornega odbora Občine Gorišnica, ga. Simona Valenko
- direktor Občinske uprave Občine Gorišnica, g. Matevž Cestnik
- mediji (Tednik – ga. Estera Korošec, Večer – ga. Tjaša Gajšek, BK TV)

Na podlagi 36. člena Zakona o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 11/14 – popr., 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 – ZIUOOPE, 62/24 – odl. US in 102/24 – ZLV-K) in 75. člena Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17 in 21/23) je Občinski svet Občine Gorišnica na svoji _____ redni seji, dne _____, sprejel

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE POSLOVNIKA OBČINSKEGA SVETA OBČINE GORIŠNICA

1. člen

V Poslovniku Občinskega sveta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 65/23; v nadaljevanju poslovník) se spremeni 6. člen tako, da se glasi:

»(1) Svet se konstituira na prvi seji po volitvah, na kateri se seznaní z izidom volitev v občini, pod pogojem, da je v aktu o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, ugotovljena izvolitev več kot polovice članov občinskega sveta.

(2) Prvo sejo novoizvoljenega sveta skliče prejšnji župan. Prva seja se opravi najpozneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev iz zakona, ki ureja lokalne volitve, vodi pa jo najstarejši član občinskega sveta.

(3) Zaradi priprave na prvo sejo skliče župan predstavnike kandidatnih list, s katerih so bili izvoljeni člani sveta, ter izvoljenega župana.«

2. člen

7. člen poslovnika se spremeni tako, da se glasi:

»(1) Obvezni dnevni red prve seje sveta je:

1. ugotovitev števila navzočih novoizvoljenih članov sveta,
2. seznanitev z aktom občinske volilne komisije o izidu volitev v svet,
3. seznanitev z aktom občinske volilne komisije o ugotovitvi izvolitve župana.

(2) Če je bil županu ugotovljen mandat člana sveta, lahko predsedujoči na podlagi njegove ustne izjave, da bo opravljal funkcijo župana, razširi dnevni red prve seje s sklepom o ugotovitvi predčasnega prenehanja mandata člana občinskega sveta zaradi nezdržljivosti obeh funkcij in ugotovitvi mandata nadomestnega člana sveta.

(3) O obveznem dnevnem redu prve seje svet ne razpravlja in ne odloča.

(4) Dnevni red prve seje praviloma vsebuje imenovanje komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja, lahko pa tudi slovesno prisego župana in njegov pozdravni nagovor.

5) Dnevni red prve seje predlaga prejšnji župan v skladu z veljavno zakonodajo.

(6) Postopek ugotovitve mandatov članov sveta in odločanje o morebitnih pritožbah kandidatov za člane sveta ali predstavnikov kandidatnih list oziroma kandidatov za župana ali predstavnikov kandidatur za župana določa zakon.«

3. člen

Iz poslovnika se izbrišeta 8. in 9. člen. Ostali členi se ustrezno preštevilčijo.

4. člen

Ta poslovnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin, uporabljati pa se začne za prve redne lokalne volitve, razpisane po uveljavitvi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (ZLV-K).

Številka: _____

Datum: _____

OBRAZLOŽITEV:

Državni zbor Republike Slovenije je dne 22. 11. 2024 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalnih volitvah (v nadaljevanju: ZLV-K), ki je objavljen v Uradnem listu Republike Slovenije, št. 102/24. ZLV-K v 30. členu določa, da morajo občine uskladiti splošne akte s spremenjenim zakonom v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

Občinski svet po novem ne potrjuje več mandatov novoizvoljenih članov občinskih svetov, ampak to stori občinska volilna komisija, ko objavi akt o izidu volitev (16. člen ZLV-K, ki posega v 90. člen zakona). Občinski svet se na konstitutivni seji z izvolitvijo članov zgolj seznani.

ZLV-K z novim 15.c členom določa rok za sklic konstitutivne seje občinskega sveta. Doslej je urejanje te vsebine zakon prepuščal občinskih poslovnikom. Prva seja občinskega sveta se opravi najkasneje v 14 dneh po objavi akta o izidu volitev iz 90. člena ZLV.

Spremenjen 90. člen zakona sedanje »poročilo o izidu volitev v občini« spreminja v »akt o izidu volitev v občini«. Ne gre samo za terminološko spremembo, saj po novem izid glasovanja ugotovi občinska volilna komisija, medtem ko občinski svet ne odloča več o morebitnih pritožbah niti ne potrjuje mandatov izvoljenih članov občinskega sveta.

Glede na navedeno predlagam Občinskemu svetu Občine Gorišnica, da v skladu s tretjo alinejo prvega odstavka 78. člena Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 65/23) sprejme predlagane spremembe in dopolnitve poslovnika po skrajšanem postopku, saj gre za uskladitev poslovnika z zakonom.

Borut Kolar,
župan Občine Gorišnica

Občina Gorišnica
Gorišnica 83a
2272 Gorišnica

Številka:

Datum:

ZADEVA: ODLOK O JAVNEGA KOMUNALNEGA PODJETJA GORIŠNICA D.O.O. - PRVA OBRAVNAVA

PРАВNA PODLAGA: 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 11/14 - popr., 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US in 102/24 - ZLV-K), 25. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98, 127/06-ZJZP, 38/10-ZUKN, 57/11-ORZGJS40), 473. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ (Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 - odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 - ZPosS, 158/20 - ZIntPK-C, 18/21, 18/23 - ZDU-10, 75/23 in 102/24), 15. člen Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23) in 68. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 65/23)

PREDLAGATELJ: Borut Kolar, župan

PRIPRAVLJAVEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

POROČEVALEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

Obrazložitev:

1 Pravni temelj za sprejem odloka

V skladu z določilom 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 11/14 - popr., 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US in 102/24 - ZLV-K) občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe)¹. Opravljanje lokalnih javnih služb zagotavlja občina:

- neposredno v okviru občinske uprave;
- z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij;
- z dajanjem koncesij;
- na drug način, določen v skladu z zakonom.

V skladu z navedenim in upošteva določila 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 - ZZLPP, 127/06 - ZJZP, 38/10 - ZUKN in 57/11 - ORZGJS40) lahko lokalna skupnost zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe v obliki javnega podjetja, kadar gre za opravljanja ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava

monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati profitno. Javno podjetje lahko ustanovi lokalna skupnost kot podjetje v lasti lokalne skupnosti (občine). Ker javno podjetje po veljavni ureditvi nima lastne statusne oblike, jo neposredno črpa iz ureditve gospodarskih družb, tako da se lahko ustanovi samo v eni od statusnih oblik pravnih subjektov, ki jih predvideva veljavnega Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ (Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 - odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 - ZPosS, 158/20 - ZIntPK-C, 18/21, 18/23 - ZDU-10, 75/23 in 102/24). Statusno se javno podjetje torej ne razlikuje od 'navadne' gospodarske družbe, bistvena razlika pa je samo v upravljavskih upravičenjih, pri katerih imeta država ali samoupravna lokalna skupnosti kot ustanoviteljici posebne ustanoviteljske pravice na takšnem podjetju, ki pa so sicer nedovisne od kapitalske strukture javnega podjetja. V teoriji statusnega prava se kot nesporno navaja stališče, da se lahko javno podjetje organizira v eni od oblik kapitalskih družb (d.d. ali d.o.o.).

Ustanovitelj javnega podjetja ima posebne pravice in sicer:

- določi posebne pogoje za izvajanje dejavnosti ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin (26. člen ZGJS).

2 Financiranje gospodarskih javnih služb

Gospodarske javne službe naj bi se načeloma financirale z zaračunavanjem storitev, ki jih plačujejo uporabniki javnih dobrin na podlagi vnaprej določenih tarif, taks, nadomestil ali povračil. Cene proizvoda ali storitve se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti. Cene se lahko določijo diferencirano po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko tudi subvencionirajo, pri čemer se z aktom, s katerim se določi subvencioniranje, določita tudi višina in vir subvencij. Tudi subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah.

Gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva pa se financirajo iz sredstev proračuna. Poleg navedenega pa lahko lokalna skupnost za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše tudi davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.

Na tem mestu moramo opomniti, da morajo vsi izvajalci gospodarskih javnih služb (torej tudi javno podjetje) voditi računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi tako, da je možen stalen nadzor nad finančnim poslovanjem izvajalcev gospodarskih javnih služb. Izvajalci, ki imajo status pravne osebe, morajo imeti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z zakonom. Pri reviziji se ugotavljajo zlasti namenskost, učinkovitost in racionalnost uporabe proračunskih sredstev.

3 Razlogi in cilji, zaradi katerih je odlok potreben

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2011 z Odlokom o režijskem obratu (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 9/11) ustanovil režijski obrat kot notranjo organizacijsko enoto občinske uprave (1. člen Odloka) za izvajanje dejavnosti občinskih gospodarskih javnih služb. V skladu z določili 6. člena navedenega odloka je občinski svet določil, da lahko režijski obrat opravlja naslednje dejavnosti:

1. odvajanje in čiščenje komunalnih odpadkov in padavinskih voda,
2. javna snaga in čiščenje javnih površin,
3. urejanje javnih poti, površin za pešce, zelenih površin,
4. izgradnja, vzdrževanje in urejanje lokalnih javnih cest in javnih poti,

5. upravljanje z javno razsvetljavo v naseljih,
6. urejanje in vzdrževanje pokopališč,
7. urejanje javnih parkirišč,
8. vzdrževanje športno rekreacijskih objektov,
9. vzdrževanje infrastrukturnih in drugih javnih objektov,
10. rušenje objektov, zemeljska dela in druga gradbena dela,
11. vzdrževanje in obnavljanje občinskih objektov,
12. zimsko službo,
13. urejanje in vzdrževanje plakatnih mest in reklamnih objektov,
14. druga dela in naloge na področju izvajanja gospodarskih javnih služb, ki jih določi občinski svet.

V skladu s predlogom novega Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica, ob spoštovanju določil 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ in večjega obsega opravljanja gospodarskih javnih služb predlaga ustanovitev Javnega komunalnega podjetja Gorišnica d.o.o. v skladu z navedenim bo javno podjetje v Občini Gorišnica po ustanovitvi opravljajo obvezne občinske gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih površin ter javne službe upravljanja, vzdrževanja in delovanja namakalnih sistemov v Občini Gorišnica.

V skladu z navedenim bo občinski svet;

- ob spoštovanju ustavnega načela zakonitosti (tretji odstavek 153. člena Ustave RS), ki določa, da morajo biti podzakonski akti v skladu z ustavo in zakoni ter
- ob spoštovanju določil 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ in 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;

sprejel z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/, Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ in Zakonom o gospodarskih družbah /ZGD-1/ vsebinsko skladen Odlok o ustanovitvi Javnega komunalnega podjetja Gorišnica d.o.o.

4 Poročilo o sodelovanju javnosti pri pripravi odloka

Zaradi večje legitimnosti sprejetih splošnih aktov Občine Gorišnica in vključitve občank in občanov, njihovih organizacij, strokovne in druge javnosti v pripravo predlogov splošnih aktov občine, bo osnutek odloka v skladu z določili Dodatnega protokola k evropski listini lokalne samouprave o pravici do sodelovanja pri vprašanih lokalne oblasti (Uradni list RS - Mednarodne pogodbe, št. 2/11), Smernic za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki so sestavni del Resolucije o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09), 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 - uradno prečiščeno besedilo, 117/06 - ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 - odl. US, 102/15 in 7/18) in Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16) objavljen na spletni strani občine, v katalogih informacij javnega značaja ter v trideset (30) dnevni javni razpravi.

5 Ocena finančnih in drugih posledic, ki jih bo imel sprejem odloka

S predlogom Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah se predlaga reorganizacija izvajanja gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica in ukinitvev režijskega obrata ter ustanovitev javnega komunalnega podjetja. V skladu z navedenim bo ob ukinitvi režijskega obrata potrebno izvesti reorganizacijo Občinske uprave Občine Gorišnica in prezaposliti strokovno-tehnične javne uslužbenke, ki so zaposleni v režijskem obratu Občine Gorišnica v javnem podjetju.

Glede na dosedanje prihodke in odhodke režijskega obrata ter stroške opravljanja dejavnosti gospodarskih javnih služb odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode, urejanja in čiščenja javnih površin ter vzdrževanja občinskih javnih cest in vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja ocenjujemo, da bo imela ustanovitev javnega podjetja dodatne finančne posledic za občinski proračun v višini 7.500,00 EUR za osnovni kapital ob ustanovitvi javnega podjetja v obliki družbe z omejeno odgovornostjo.

Ob navedenem moramo poudariti, da so prihodki režijskega obrata v letu 2024 znašali 115.538,00 EUR in 97.333,00 EUR v letu 2023, od tega so v letu 2024 znašali stroški dela 74.102,00 EUR in 63.806,00 EUR v letu 2023.

Ob navedenem se v letu 2026 predvideva prenos izvajanja dejavnosti občinske gospodarske javne službe upravljanja, vzdrževanja in delovanja lokalnih namakalnih sistemov iz Komunalnega podjetja Ormož d.o.o. na Javno komunalno podjetje Gorišnica d.o.o. Na tem mestu moramo opomniti, da so v letu 2024 stroški izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe upravljanja, vzdrževanja in delovanja lokalnih namakalnih sistemov v Občini Gorišnica znašali 81.363,82 EUR.

Na podlagi navedenega ocenjujemo, da bo imelo javno podjetje v letu 2026 prihodke v višini 196.901,00 EUR in v kasnejših letih prihodke iz naslova opravljanja drugih obveznih občinskih gospodarskih javnih služb za katere bo tako določil občinski svet.

Ob prenosu izvajanja dejavnosti in storitev režijskega obrata Občine Gorišnice s področnimi odloki o načinu opravljanja dejavnosti javnih služb se bo izvedel prenos zaposlenih iz režijskega obrata na javno podjetje. Ob navedenem bi v javnem podjetju za vzdrževanje lokalnega namakalnega sistema dodatno zaposlili strokovno tehničnega delavca s IV. stopnjo izobrazbe ter direktorja javnega podjetja z najmanj visoko izobrazbo/prvo bolonjsko stopnjo tehnične, pravne, ekonomske ali organizacijske smeri in najmanj pet let delovnih izkušenj na področju vodenja pravnih subjektov primerljive velikosti. Plača direktorja javnega podjetja se bo oblikovala v skladu z določili veljavnega **Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti /ZPPOGD/** (Uradni list RS, št. 21/10, 8/11 - ORZPPOGD4 in 23/14 - ZDIJZ-C) ter na njegovi podlagi sprejeto **Uredbo o določitvi najvišjih razmerij za osnovna plačila ter višine spremenljivih prejemkov direktorjev** (Uradni list RS, št. 34/10, 52/11), ki določa najvišja razmerja za osnovna plačila ter višino spremenljivih prejemkov predsednikov in članov uprav, izvršnih direktorjev, poslovodij ter prokuristov v gospodarskih družbah, v katerih je neposredno ali posredno imetnica večinskega deleža Republika Slovenija oziroma samoupravne lokalne skupnosti (1. člen Uredbe). Osnovno plačilo se določi v višini povprečne bruto plače, izplačane v družbah v skupini, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije, ali v družbi, če ni skupine, v preteklem poslovnem letu, pomnožene z mnogokratnikom, ki ga glede na velikost in dejavnost družbe določa 1. člen Uredbe. V družbah, ki v samoupravnih lokalnih skupnostih kot gospodarsko javno službo opravljajo eno ali več dejavnosti občinskih javnih služb znaša mnogokratnik **največ 3** (pri opredelitvi velikosti družbe se uporabljajo merila, kot jih določa zakon, ki ureja gospodarske družbe). V navedenih družbah pa lahko znaša spremenljivi prejemek največ deset odstotkov izplačanih osnovnih plačil direktorja v poslovnem letu.

Na tem mestu moramo opomniti, da o vseh prejemkih direktorja odloča nadzorni svet javnega podjetja, ki mora določiti plačo direktorja v skladu z navedenimi določili Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti /ZPPOGD/ in na njegovi podlagi sprejeto **Uredbo o določitvi najvišjih razmerij za osnovna plačila ter višine spremenljivih prejemkov direktorjev**.

Na podlagi navedenega ocenjujemo, da ustanovitev javnega podjetja ne bi imela dodatnih finančnih posledic za občinski proračun in bi sredstva, ki jih občina namenja za izvajanje navedenih dejavnosti javnih služb zadoščala za pokrivanje stroškov poslovanja javnega podjetja.

6 Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagam v sprejem z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/, Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ in Zakonom o gospodarskih družbah /ZGD-1/ vsebinsko usklajen osnutek Odloka o ustanovitvi Javnega komunalnega podjetja Gorišnica d.o.o.

Občina Gorišnica
Borut Kolar, župan

Na podlagi določila drugega odstavka 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 11/14 - popr., 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US in 102/24 - ZLV-K), 25. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98, 127/06-ZJZP, 38/10-ZUKN, 57/11-ORZGJS40), 473. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ (Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 - odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 - ZPosS, 158/20 - ZIntPK-C, 18/21, 18/23 - ZDU-10, 75/23 in 102/24) in 15. člen Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23) je občinski svet Občine Gorišnica na svoji ... seji dne ... sprejel

Obrazložitev:

V skladu z določilom drugega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ občina zagotavlja opravljanje javnih služb z ustanavljanjem javnih podjetij. V skladu z določilom 25. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se javno podjetje ustanovi kot podjetje v lasti (republike ali) lokalne skupnosti. Lokalna skupnost (občina) zagotavlja gospodarske javne službe v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno (6. člen ZGJS). Ker javno podjetje po veljavni ureditvi nima lastne statusne oblike, jo neposredno črpa iz ureditve gospodarskih družb, tako da se lahko ustanovi samo v eni od statusnih oblik pravnih subjektov, ki jih predvideva veljavni Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/. Statusno se javno podjetje torej ne razlikuje od 'navadne' gospodarske družbe, bistvena razlika pa je samo v upravljavskih upravičenjih, pri katerih ima samoupravna lokalna skupnost (občina) kot ustanoviteljica posebne ustanoviteljske pravice na takšnem podjetju, ki pa so sicer neodvisne od kapitalske strukture javnega podjetja. V teoriji statusnega prava se kot nesporno navaja stališče, da se lahko javno podjetje organizira v eni od oblik kapitalskih družb bodisi kot d.d. ali kot d.o.o. Glede na to, da se z odlokom predlaga ustanovitev javnega podjetja v obliki d.o.o. se kot pravni temelj v preambuli navaja določilo 473. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da lahko družbo z omejeno odgovornostjo ustanovi ena ali več fizičnih ali pravnih oseb, ki postanejo z ustanovitvijo družbe družbeniki. Družba pa lahko ima največ 50 družbenikov ali več, če to dovoli minister, pristojen za gospodarstvo.

ODLOK

O USTANOVITVI JAVNEGA KOMUNALNEGA PODJETJA GORIŠNICA D.O.O.

1. Splošne določbe

1. člen

(ustanovitev javnega podjetja)

(1) S tem odlokom Občina Gorišnica (v nadaljnjem besedilu: ustanoviteljica) ustanovi Javno komunalno podjetje Gorišnica d.o.o. (v nadaljnjem besedilu: javno podjetje) za opravljanje dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb.

(2) Ta odlok je akt o ustanovitvi javnega komunalnega podjetja Gorišnica d.o.o.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje lokalnih javnih služb z ustanavljanjem javnih podjetij. V skladu z določilom 25. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ javno podjetje ustanovi vlada oziroma lokalna skupnost kot podjetje v lasti republike ali lokalne skupnosti.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če ni z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače. V skladu z navedenim moramo opomniti na določilo 523. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da se družba z omejeno odgovornostjo z enim družbenikom ustanovi z aktom o ustanovitvi, za katerega ni potrebno, da je v obliki notarskega zapisa.

2. člen (vsebina odloka)

S tem odlokom se ureja:

- ime in sedež ustanoviteljice,
- čas delovanja javnega podjetja in prenehanje,
- firma, skrajšana firma, sedež in dejavnost javnega podjetja,
- osnovni kapital, osnovni vložki in poslovni deleži ustanoviteljice,
- odgovornost za obveznosti javnega podjetja,
- upravljanje javnega podjetja,
- pravice ustanoviteljice,
- financiranje dejavnosti javnega podjetja,
- druge določbe v skladu z zakonom.

Obrazložitev:

Z odlokom se uredijo vsa vprašanja, ki se nanašajo na ustanovitev javnega podjetja. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ določa pravice ustanovitelja (26. člen ZGJS), za vsa ostala vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, pa se uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače (28. člen ZGJS). V skladu z navedenim se za vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja uporabljajo določila veljavnega Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/.

3. člen (uporaba predpisov)

Za vprašanja v zvezi z ustanovitvijo in poslovanjem javnega podjetja iz 1. člena tega odloka, ki niso urejena s tem odlokom, se uporabljajo določila zakona, ki ureja gospodarske javne službe in zakona, ki ureja gospodarske družbe.

Obrazložitev:

Z besedilom je predvidena t.i. subsidiarna uporaba določil zakona, ki urejo položaj javnega podjetja. Tako je s tem členom določeno, da se za vsa vprašanja, ki z odlokom niso določena uporabljajo določila veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ pa tudi določila veljavnega Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/. V skladu z določilom 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso drugače urejena.

4. člen (pomen pojmov)

V tem odloku uporabljeni pojmi imajo enak pomen kot je določen v zakonu, ki ureja gospodarske javne službe in v zakonu, ki ureja gospodarske družbe.

Obrazložitev:

Besedilo tega člena pojasnjuje pomen pojmov, uporabljenih v tem odloku.

2. Ustanoviteljica javnega podjetja

5. člen (ustanoviteljica)

Ustanoviteljica in edini družbenik javnega podjetja je Občina Gorišnica, Gorišnica 83a, 2272 Gorišnica.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, v zvezi z določilom prve alineje tretjega odstavka 474. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/. V 28. členu Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ je določeno, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če s tem ali drugim zakonom niso urejena drugače. V prvi alineji tretjega odstavka 474. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ je določeno, da družbena pogodba s katero se

ustanovi družba z omejeno odgovornostjo vsebuje navedbo imena in priimka ter prebivališča ali firme in sedeža vsakega družbenika. Tukaj je potrebno opozoriti, da se javno podjetje, ki ga ustanovi samo ena občina sicer ustanovi z aktom o ustanovitvi, ki pa mora smiselno vsebovati enaka določila kot družbena pogodba.

3. Čas delovanja in prenehanje

6. člen

(čas delovanja javnega podjetja)

Javno podjetje se ustanovi za nedoločen čas.

Obrazložitev:

Z odlokom se določa čas delovanja javnega podjetja.

7. člen

(prenehanje javnega podjetja)

Javno podjetje lahko preneha:

- v primerih določenih z zakonom,
- z združitvijo, pripojitvijo in razdelitvijo,
- na podlagi spremembe tega odloka z ukinitvijo statusa javnega podjetja.

Obrazložitev:

Javno podjetje je t.i. sui generis pravnoorganizacijska oblika, ki ga lahko ustanovi bodisi vlada bodisi lokalna skupnost (občina) s sprejemom akta o ustanovitvi oz. sklenitvijo družbene pogodbe. Ker javno podjetje po veljavni ureditvi nima lastne statusne oblike, jo neposredno črpa iz ureditve gospodarskih družb, tako da se lahko ustanovi samo v eni od statusnih oblik pravnih subjektov (d.o.o. ali d.d.), ki jih predvideva Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/. Zaradi navedenega lahko javno podjetje preneha bodisi z ukinitvijo statusa javnega podjetja bodisi v primerih, ki jih Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ določa za prenehanje gospodarske družbe. Tako Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ v 521. členu določa, da družba z omejeno odgovornostjo preneha: • če preteče čas, za katerega je bila ustanovljena; • če tako sklenejo družbeniki z vsaj tričetrtinsko večino glasov vseh družbenikov (družbena pogodba lahko določi višjo večino); • če sodišče ugotovi ničnost kapitalske družbe; • s stečajem; • s sodno odločbo, ki jo sodišče izda na podlagi tožbe družbenika, čigar poslovni delež znaša najmanj desetino osnovnega kapitala, če meni, da ni mogoče v zadostni meri doseči ciljev družbe ali da obstajajo kakšni drugi utemeljeni razlogi za prenehanje družbe; • z združitvijo v kakšno drugo družbo ali • če se osnovni kapital zniža pod zakonsko določen znesek.

4. Firma, skrajšana firma, sedež in dejavnost javnega podjetja

8. člen

(firma, skrajšana firma in sedež javnega podjetja)

- (1) Firma javnega podjetja je: Javno komunalno podjetje Gorišnica d.o.o.
- (2) Skrajšana firma javnega podjetja je: Komunalno podjetje Gorišnica d.o.o.
- (3) Sedež javnega podjetja je v Gorišnici.
- (4) Poslovni naslov javnega podjetja: Gorišnica 83a, 2272 Gorišnica.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

V skladu z navedenim je besedilo prvega odstavka oblikovano na podlagi določila 12. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da je firma ime, s katerim družba posluje. V firmi mora biti oznaka, ki nakazuje na dejavnost družbe. V skladu z določilom 13. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ ima lahko firma dodatne sestavine, ki družbo podrobneje označujejo, ki pa ne smejo biti take, da spravljajo ali utegnejo spraviti v zmoto glede vrste ali obsega poslovanja ali da bi utegnile priti do zamenjave s firmo ali znakom razlikovanja druge osebe ali bi kršile pravice drugih oseb. Firma ne sme vsebovati ime ali znakov tujih držav ali mednarodnih organizacij (14. člen ZGD-1). Ob navedenem

moramo opomniti, da je besedo Slovenija ali njene izpeljanke in kratice ter zastavo in grb Republike Slovenije dovoljeno vnesti v firmo le z dovoljenjem Vlade Republike Slovenije. Dovoljenje vlade ali pristojnega organa samoupravne lokalne skupnosti pa je potrebno tudi zato, da se v firmi uporabijo besede, ki označujejo državo ali samoupravno lokalno skupnost (npr. državni, republiški, občinski) (15. člen ZGD-1). Na tem mestu moramo opomniti, da je ime in priimek oziroma psevdonim zgodovinske ali druge znamenite osebe dovoljeno vnesti v firmo le z njenim dovoljenjem; če je že umrla pa z dovoljenjem njenega zakonca in sorodnikov do tretjega kolena v ravni vrsti ter staršev, če so še živi, ter z dovoljenjem ministra ali ministrice, pristojnega za javno upravo (16. člen ZGD-1).

V skladu z določilom 17. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ firma ne sme vsebovati besed ali znakov, ki:

- nasprotjujejo zakonu ali morali,
- vsebujejo znane blagovne in storitvene znamke drugega upravičenca, ali
- vsebujejo ali posnemajo uradne znake.

Družba mora pri svojem poslovanju uporabljati firmo v obliki, v kakršni je vpisana v register. Družba lahko ima tudi skrajšano firmo, ki vsebuje vsaj sestavino, po kateri se firma razlikuje od drugih firm, in oznako, za kakšno družbo gre. Skrajšana firma se vpiše v register (19. člen ZGD-1). Firma mora biti v slovenskem jeziku. Prevod firme v tuj jezik se lahko uporablja samo skupaj s firmo v slovenskem jeziku. Ne glede na navedeno pa se v firmi lahko uporabljajo besede v tujem jeziku, če: ustrezajo firmam, imenom in priimkom družbenikov, ki so sestavni del firme; ustrezajo registriranim blagovnim ali storitvenim znamkam; gre za domišljajska poimenovanja, ki ne vsebujejo tujih črk; ali gre za mrtvi jezik (20. člen ZGD-1). Ob navedenem moramo še opomniti, da mora družba z omejeno odgovornostjo imeti v firmi dodatno sestavino, ki družbo podrobneje označuje (iz 13. člena ZGD-1) in oznako d.o.o..

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila 29. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da je sedež družbe kraj, ki je kot sedež vpisan v register. Za sedež je mogoče določiti kraj, kjer družba opravlja dejavnost, ali kraj, kjer se v glavnem vodijo njeni posli, ali kraj kjer deluje poslovodstvo družbe.

Z besedilom četrtega odstavka je določen poslovni naslov javnega podjetja.

9. člen (dejavnost javnega podjetja)

(1) Javno podjetje opravlja na območju občine lokalne gospodarske javne službe, ki jih s svojimi akti določi občina.

(2) Javno podjetje lahko na podlagi koncesije opravlja lokalne gospodarske javne službe za občine, ki niso ustanoviteljice javnega podjetja.

(3) Dejavnost javnega podjetja je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07, 17/08) razvrščena v:

- 36.000 Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode
- 37.000 Ravnanje z odplakami
- 38.110 Zbiranje in odvoz nenevarnih odpadkov
- 38.120 Zbiranje in odvoz nevarnih odpadkov
- 38.210 Ravnanje z nenevarnimi odpadki
- 38.220 Ravnanje z nevarnimi odpadki
- 39.020 Saniranje okolja
- 42.110 Gradnja cest
- 42.120 Gradnja železnic in podzemnih železnic
- 42.130 Gradnja mostov in predorov
- 42.210 Gradnja objektov oskrbne infrastrukture za tekočine in plin

- 42.220 Gradnja objektov oskrbne infrastrukture za elektriko in telekomunikacije
- 42.910 Gradnja vodnih objektov
- 42.990 Gradnja drugih objektov nizke gradnje
- 43.110 Rušenje objektov
- 43.120 Zemeljska pripravljalna dela
- 43.130 Testno vrtanje in sondiranje
- 43.210 Inštaliranje električnih napeljav in naprav
- 43.220 Inštaliranje vodovodnih, plinskih in ogrevalnih napeljav in naprav
- 43.290 Drugo inštaliranje pri gradnjah
- 43.310 Fasaderska in štukaterska dela
- 43.320 Vgrajevanje stavbnega pohištva
- 43.330 Oblaganje tal in sten
- 43.341 Steklarska dela
- 43.342 Pleskarska dela
- 43.390 Druga zaključna gradbena dela
- 43.910 Postavljanje ostrešij in krovska dela
- 43.990 Druga specializirana gradbena dela
- 46.140 Posredništvo pri prodaji strojev, industrijske opreme, ladij in letal
- 46.180 Specializirano posredništvo pri prodaji drugih določenih izdelkov
- 46.190 Ne specializirano posredništvo pri prodaji raznovrstnih izdelkov
- 46.900 Ne specializirana trgovina na debelo
- 47.410 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z računalniškimi napravami in programi
- 47.420 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s telekomunikacijskimi napravami
- 47.520 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z gradbenim materialom, kovinskimi izdelki, barvami in steklom
- 47.530 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s preprogami, talnimi in stenski oblogami
- 47.590 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah s pohištvom, svetili in drugje nerazvrščenimi predmeti za gospodinjstvo
- 47.781 Trgovina na drobno v specializiranih prodajalnah z očali
- 47.789 Druga trgovina na drobno v drugih specializiranih prodajalnah
- 49.391 Medkrajevni in drug cestni potniški promet
- 49.410 Cestni tovorni promet
- 49.420 Selitvena dejavnost
- 49.500 Cevovodni transport
- 52.100 Skladiščenje
- 52.240 Pretovarjanje

- 59.200 Snemanje in izdajanje zvočnih zapisov in muzikalij
- 52.240 Pretovarjanje
- 63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti
- 63.990 Drugo informiranje
- 68.200 Oddajanje in obratovanje lastnih ali najetih nepremičnin
- 68.320 Upravljanje nepremičnin za plačilo ali po pogodbi
- 71.112 Krajinsko arhitekturno, urbanistično in drugo projektiranje
- 71.121 Geofizikalne meritve, kartiranje
- 71.129 Druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje
- 71.200 Tehnično preizkušanje in analiziranje
- 72.110 Raziskovalna in razvojna dejavnost na področju biotehnologije
- 72.190 Raziskovalna in razvojna dejavnost na drugih področjih naravoslovja in tehnologije
- 73.120 Posredovanje oglaševalskega prostora
- 74.900 Druge nerazvrščene strokovne in tehnične dejavnosti
- 79.900 Rezervacije in druge s potovanji povezane dejavnosti
- 80.200 Nadzorovanje delovanja varovalnih sistemov
- 81.100 Vzdrževanje objektov in hišniška dejavnost
- 81.210 Splošno čiščenje stavb
- 81.220 Drugo čiščenje stavb, industrijskih naprav in opreme
- 81.290 Čiščenje cest in drugo čiščenje
- 81.300 Urejanje in vzdrževanje zelenih površin in okolice
- 82.190 Fotokopiranje, priprava dokumentov in druge posamične pisarniške dejavnosti
- 93.110 Obratovanje športnih objektov
- 93.210 Dejavnost zabaviščnih parkov
- 93.299 Druge nerazvrščene dejavnosti za prosti čas
- 96.030 Pogrebna dejavnost
- 96.090 Druge storitvene dejavnosti, drugje nerazvrščene.

(4) Javno podjetje sme opravljati tudi vse druge posle, potrebne za njegov obstoj in opravljanje dejavnosti, ne pomenijo pa neposrednega opravljanja dejavnosti.

(5) Javno podjetje lahko spremeni ali razširi dejavnost le s soglasjem ustanoviteljice.

(6) Javno podjetje lahko za ustanoviteljico izvaja naloge na podlagi podeljenega javnega pooblastila.

Obrazložitev:

Kot določa Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v drugem odstavku 3. člena lokalna skupnost (občina) predpiše način opravljanja lokalne gospodarske javne službe z odlokom tako, da je zagotovljeno njihovo izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov. Z navedenim predpisom pa se v skladu z določilom 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ določi tudi organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju ali na podlagi koncesije). V skladu z navedenim je v prvem odstavku tega člena določeno, da javno podjetje opravlja na območju občin

ustanoviteljic lokalne gospodarske javne službe, ki jih s svojimi akti določijo občine ustanoviteljice.

Ob navedenem je z drugim odstavkom tega člena določeno, da lahko javno podjetje na podlagi koncesije opravlja lokalne gospodarske javne službe tudi za občine, ki niso ustanoviteljice javnega podjetja.

V skladu z določilom 6. člena veljavnega Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ smejo družbe kot dejavnost opravljati vse posle, razen tistih, ki se po zakonu ne smejo opravljati kot gospodarski posli. Družbe pa smejo opravljati gospodarske posle le v okviru dejavnosti, določene v statutu ali družbeni pogodbi. Na tej pravni podlagi so v tretjem odstavku navedene vse dejavnosti javnega podjetja v skladu z veljavno Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti. Ne glede na navedeno pa sme družba (javno podjetje) opravljati tudi vse posle, potrebne za njen obstoj in opravljanje dejavnosti, ne pomenijo pa neposrednega opravljanja dejavnosti. Pravni posli, ki jih sklene družba (javno podjetje) s tretjimi osebami in s katerimi prekorači dejavnost, določeno v družbeni pogodbi ali sicer dovoljene posle, so veljavni, razen če je tretja oseba vedela ali bi morala vedeti za prekoračitev. V skladu z navedenim je v tretjem odstavku tega člena določeno, da sme javno podjetje opravljati tudi vse druge posle, potrebne za njegov obstoj in opravljanje dejavnosti, ne pomenijo pa neposrednega opravljanja dejavnosti.

Ob navedenem je v petem odstavku tega člena določeno, da lahko javno podjetje spremeni ali razširi dejavnost le s soglasjem ustanoviteljic.

Kot je določeno v šestem odstavku tega člena lahko javno podjetje izvaja naloge na podlagi podeljenega javnega pooblastila. Navedeno določilo je oblikovano na podlagi 121. člena Ustave Republike Slovenije /Ustava RS/, ki določa, da lahko pravne ali fizične osebe z zakonom ali na njegovi podlagi dobijo javno pooblastilo za opravljanje določenih nalog državne uprave. S tem se dopušča možnost, da lahko občine ustanoviteljice javnemu podjetju z odlokom podelijo javno pooblastilo za izvrševanje upravnih funkcij, ki se nanašajo na opravljanje dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb. Na tem mestu moramo opomniti, da se javna pooblastila lahko izvršujejo na tri načine, kot to sicer velja za izvrševanje upravnih funkcij, in sicer:

- z izdajanjem splošnih aktov,
- z izdajanjem posamičnih aktov oziroma odločanjem o posamičnih stvareh,
- z opravljanjem materialnih dejanj.

Pooblastilo za izdajanje splošnih aktov obsega pravico nosilca javnega pooblastila, da s svojim splošnim (abstraktnim) aktom na obvezen način, torej kot obvezno pravo, ureja določena vprašanja oziroma razmerja. V tem okviru lahko javno podjetje kot izvajalec lokalnih gospodarskih javnih služb v skladu s predpisi podrobneje urejajo tehnične, oskrbovalne in druge standarde za opravljanje posameznih lokalnih gospodarskih javnih služb.

Pooblastilo za odločanje o posamičnih stvareh je najpogostejša oblika pooblastila, v okviru katere lahko nosilec javnega pooblastila s posamičnim aktom odloča o pravicah, obveznostih ali pravnih koristih pravnih oziroma fizičnih oseb. V tej zvezi moramo opomniti, da mora nosilec javnega pooblastila za odločanje v posamičnih stvareh, katerega vsebina je upravna stvar, pri odločanju postopati po določenih veljavnega Zakona o splošnem upravnem postopku /ZUP/, če niso posamezna vprašanja tega postopka z zakonom urejena drugače.

Vsebina javnega pooblastila za opravljanje materialnih dejanj je upravna funkcija, ki se izvršuje z realnimi dejanji, kot je npr. vodenje evidenc, izvajanje upravnega nadzora itn.

5. Osnovni kapital in osnovni vložek

10. člen

(osnovni kapital in osnovni vložek)

(1) Osnovni kapital javnega podjetja znaša 7.500,00 EUR. Ta osnovni kapital zagotavlja s svojim osnovnim vložkom ustanoviteljica.

(2) Na temelju vložnega osnovnega vložka obstaja en sam poslovni delež, ki ga v višini 100 % pridobi ustanoviteljica.

(3) Ustanoviteljica lahko kot edina družbenica družbe odloči, da poveča osnovni kapital družbe z dodatnim vložkom ali z vključitvijo novih družbenikov.

Obrazložitev:

V skladu z določilom 471. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ je družba z omejeno odgovornostjo družba katere osnovni kapital sestavljajo osnovni vložki družbenikov. Na podlagi osnovnega vložka in sorazmerno z njegovo vrednostjo v osnovnem kapitalu pridobi družbenik svoj poslovni delež, ki je izražen v odstotkih. Vsak družbenik lahko ob ustanovitvi prispeva le en osnovni vložek in ima le en poslovni delež. Na tem mestu moramo opomniti na določilo 475. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da mora osnovni kapital družbe z omejeno odgovornostjo znašati vsaj 7.500 EUR, osnovni vložki pa najmanj 50 eurov.

6. Odgovornost za obveznosti javnega podjetja

**11. člen
(odgovornost za obveznosti)**

- (1) Javno podjetje odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem.
(2) Občina za obveznosti javnega podjetja ne odgovarja.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače. V skladu z navedenim je besedilo prvega odstavka oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 7. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da je družba odgovorna za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače. V skladu z navedenim je besedilo drugega odstavka oblikovano v skladu z določilom 472. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da ustanovitelji ne odgovarjajo za obveznosti družbe z omejeno odgovornostjo.

7. Upravljanje javnega podjetja in izvrševanje ustanoviteljskih pravic

**12. člen
(upravljanje javnega podjetja)**

(1) Za finance pristojen organ občinske uprave (v nadaljevanju: za finance pristojen organ) zagotavlja izvajanje javnih služb in dejavnosti v javnem interesu v javnem podjetju, tako da izvaja naslednje naloge:

1. usklajuje programe dela in finančne načrte javnega podjetja ter financiranje javnega podjetja po potrjenih programih;
2. opravlja nadzor nad poslovanjem javnega podjetja;
3. opravlja nadzor nad izvajanjem odobrenih programov javnega podjetja;
4. opravlja nadzor nad zadolževanjem javnega podjetja;
5. uveljavlja različne pravice ustanoviteljice v skladu z določili zakona, ki ureja gospodarske družbe.

(2) Za finance pristojen organ občine odloča o:

- sprejetju letnega poročila in uporabi bilančnega dobička,
- zahtevi za vplačilo osnovnih vložkov,
- vračanju naknadnih vplačil,
- delitvi in prenehanju poslovnih deležev,
- ukrepih pregled in nadzor dela direktorja,
- postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca,
- uveljavljanju zahtevkov javnega podjetja proti direktorju v zvezi s povračilom škode, nastale pri ustanavljanju ali poslovanju,
- zastopanju družbe v sodnih postopkih proti direktorju, in
- drugih zadevah, za katere tako določa zakon ali ta odlok.

(3) Za finance pristojen organ mora vse odločitve o vprašanih iz zakona, ki ureja gospodarske družbe vpisovati v knjigo sklepov, v skladu z določili zakona, ki ureja gospodarske družbe. Sklepi, ki niso vpisani v knjigo sklepov nimajo pravnega učinka.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 71. člena Zakona o javnih financah /ZJF/, ki določa, da za finance pristojen organ občinske uprave zagotavlja izvajanje javnih služb in dejavnosti v javnem interesu, če poseben zakon ne določa drugače, tako da izvajajo naslednje naloge:

1. usklajevanje programov dela in finančnih načrtov javnih zavodov, javnih podjetij, skladov in agencij ter financiranje dejavnosti teh pravnih oseb po potrjenih programih;
2. nadzor nad poslovanjem pravnih oseb;
3. nadzor nad izvajanjem odobrenih programov pravnih oseb;
4. nadzor nad zadolževanjem pravnih oseb in
5. uveljavljanje različnih pravic lastnika kapitalske naložbe (npr. sodelovanje na skupščinah in v nadzornih svetih).

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 526. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da ustanovitelj samostojno odloča o vprašanih iz 505. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, in sicer o:

- sprejetju letnega poročila in uporabi bilančnega dobička;
- zahtevi za vplačilo osnovnih vložkov;
- vračanju naknadnih vplačil;
- delitvi in prenehanju poslovnih deležev;
- postavitvi in odpoklicu poslovodij;
- ukrepih za pregled in nadzor dela poslovodij;
- postavitvi prokurista in poslovnega pooblaščenca;
- uveljavljanju zahtevkov družbe proti poslovodjem ali družbenikom v zvezi s povračilom škode, nastale pri ustanavljanju ali poslovođenju;
- zastopanju družbe v sodnih postopkih proti poslovodjem, in
- drugih zadevah, za katere tako določa Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ ali družbena pogodba.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila 526. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da mora ustanovitelj vse odločitve o vprašanih iz 505. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ vpisovati v knjigo sklepov. Sklepi, ki niso vpisani v knjigo sklepov, nimajo pravnega učinka.

**13. člen
(pravice občine)**

(1) Pristojni organ občine:

- določi posebne pogoje za izvajanje dejavnosti javnega podjetja ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin.

(2) Ustanoviteljske pravice iz prvega odstavka tega člena izvršuje občinski svet.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi 26. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa da ustanovitelj javnega podjetja:

- določi posebne pogoje za izvajanje dejavnosti ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 29. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da je občinski svet najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine.

7.1 Organi javnega podjetja

14. člen (organi javnega podjetja)

Organa javnega podjetja sta:

- direktor,
- nadzorni svet.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače. V skladu z navedenim je besedilo prvega odstavka oblikovano v skladu z določili 514., 515. in 526. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/. Tako ima javno podjetje naslednja organa: • nadzorni svet in • direktorja.

7.1.1 Direktor javnega podjetja

15. člen (direktor javnega podjetja)

(1) Poslovanje in delo javnega podjetja vodi direktor. Direktor na lastno odgovornost vodi posle javnega podjetja in ga zastopa.

(2) Pristojnosti direktorja so tudi:

- določanje nalog zaposlenim v javnem podjetju in nadzor njihovega izvajanja,
- izvajanje sklepov ustanoviteljice in nadzornega sveta, ki so vezani na redno poslovanje javnega podjetja,
- sprejem akta o organizaciji dela,
- sprejem akta o sistemizaciji delovnih mest, kadrovskega načrta in izvajanje kadrovske politike ter prerazporejanje in sprejemanje delavcev na delo v skladu s sprejetimi akti,
- priprava letnega plana in razvojnih programov javnega podjetja,
- priprava letnih poročil,
- poročanje nadzornemu svetu javnega podjetja o zadevah, ki lahko pomembno vplivajo na poslovanje javnega podjetja,
- imenovanje vodilnih delavcev,
- sklepanje pogodb z zaposlenimi delavci ter odločanje o zadevah s področja delovnih razmerij skladno z zakonom, kolektivno pogodbo in splošnimi akti javnega podjetja,
- zagotavljanje pogojev za sodelovanje delavcev pri upravljanju javnega podjetja v skladu z določbami zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju,
- izvajanje nalog, ki jih določa zakon v razmerjih do ustanoviteljic in nadzornega sveta ter odločanje o drugih zadevah.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

V skladu z navedenim je besedilo prvega odstavka oblikovano v skladu z določilom 515. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da ima družba enega ali več poslovodij, ki na lastno odgovornost vodijo posle družbe in jo zastopajo.

V drugem odstavku so navedene pristojnosti direktorja javnega podjetja.

16. člen (imenovanje in odpoklic direktorja)

(1) Direktorja javnega podjetja imenuje in odpokliče nadzorni svet javnega podjetja pod pogoji, na način in po postopku določenem s tem odlokom.

(2) Direktorja se imenuje za štiri leta. Ista oseba je lahko po preteku mandata ponovno imenovana.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

V skladu z navedenim je besedilo oblikovano na podlagi določila 515. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da ima družba enega ali več poslovođij (direktorjev), ki na lastno odgovornost vodijo posle družbe in jo zastopajo. V družbeni pogodbi je lahko določeno, da se poslovođja imenuje za določen čas, ki ne sme biti krajši od dveh let. Ista oseba pa je lahko za poslovođjo ponovno imenovana. Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ v navedenem členu določa, da poslovođjo postavi in odpokliče nadzorni svet, če ga družba ima.

17. člen

(pogoji za imenovanje direktorja)

- (1) Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje pogoje določene z zakonom in tem odlokom.
 (2) Za direktorja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakonom in posebne pogoje, določene s statutom javnega podjetja, in ima:
- najmanj visoko izobrazbo/prvo bolonjsko stopnjo tehnične, pravne, ekonomske ali organizacijske smeri,
 - najmanj pet let delovnih izkušenj na področju vodenja pravnih subjektov primerljive velikosti.
- (3) Na podlagi akta o imenovanju direktorja sklene z njim pogodbo o zaposlitvi v imenu nadzornega sveta njegov predsednik. Delovno razmerje z direktorjem se sklene za določen čas, za čas trajanja mandata.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

V skladu z navedenim je s prvim odstavkom določeno, da je za direktorja lahko imenovan kdor izpolnjuje pogoje, določene z zakonom in tem odlokom. Na tem mestu moramo opomniti, da Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ glede ureditve vprašanj, ki se nanašajo na poslovođjo družbe z omejeno odgovornostjo napotuje na smiselno uporabo določil o poslovođstvu delniške družbe (šesti odstavek 515. člena ZGD-1). Na podlagi navedenega in v skladu z določilom drugega odstavka 255. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ je lahko član organa vodenja (direktor javnega podjetja) vsaka poslovno sposobna fizična oseba, razen oseba, ki:

- je že član drugega organa vodenja ali nadzora te družbe;
- je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, zoper delovno razmerje in socialno varnost, zoper pravni promet, zoper premoženje, zoper okolje, prostor in naravne dobrine. Ta oseba ne sme biti član organa vodenja ali nadzora pet let od pravnomočnosti sodbe in dve leti po prestani kazni zopora;
- ji je bil izrečen ukrep prepovedi opravljanja poklica, in sicer dokler traja prepoved, ali
- je bila kot član organa vodenja ali nadzora družbe, nad katerim je bil začrt stečajni postopek, pravnomočno obsojena na plačilo odškodnine upnikom v skladu z določbami zakona, ki ureja finančno poslovanje podjetij, o odškodninski odgovornosti, in sicer dve leti po pravnomočnosti sodbe.

Ob navedenem so z drugim odstavkom določeni pogoji za imenovanje direktorja. Tako je lahko za direktorja imenovana oseba, ki ima:

- najmanj visoko izobrazbo/prvo bolonjsko stopnjo tehnične, pravne, ekonomske ali organizacijske smeri in
- najmanj pet let delovnih izkušenj na področju vodenja pravnih subjektov primerljive velikosti.

S tretjim odstavkom je določen način sklenitve pogodbe o zaposlitvi z direktorjem javnega podjetja.

18. člen

(odpoklic direktorja)

- (1) Nadzorni svet lahko odpokliče direktorja kadarkoli. Nadzorni svet odpokliče direktorja:
- če sam tako zahteva,
 - če je deloval v nasprotju z interesi javnega podjetja ali ustanoviteljice ali v nasprotju z zakonom, tem odlokom ali pogodbo o zaposlitvi,

- v drugih primerih, ki jih določa zakon.
- (2) Odpoklic direktorja lahko predlaga vsak član nadzornega sveta, župan oziroma mestni svet občine ustanoviteljice.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

V skladu z navedenim je besedilo prvega odstavka oblikovano na podlagi določila tretjega in četrtega odstavka 515. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določata, da poslovodjo imenuje in odpokliče nadzorni svet, če ga družba ima. Nadzorni svet lahko odpokliče poslovodjo kadarkoli, ne glede na to, ali je imenovan za določen ali nedoločen čas. V družbeni pogodbi (aktu o ustanovitvi) se lahko določi, da skupščina (nadzorni svet) odpokliče poslovodjo samo iz razlogov, določenih z družbeno pogodbo (aktom o ustanovitvi).

Direktorja se na podlagi zakona razreši v vseh primerih, ko ne izpolnjuje pogojev za imenovanje, ki so določeni z drugim odstavkom 255. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/. Tako se razreši direktorja, ki:

- je že član drugega organa vodenja ali nadzora te družbe;*
- je bil pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, zoper delovno razmerje in socialno varnost, zoper pravni promet, zoper premoženje, zoper okolje, prostor in naravne dobrine. Ta oseba ne sme biti član organa vodenja ali nadzora pet let od pravnomočnosti sodbe in dve leti po prestani kazni zapora;*
- mu je bil izrečen ukrep prepovedi opravljanja poklica, in sicer dokler traja prepoved, ali*
- je bil kot član organa vodenja ali nadzora družbe, nad katerim je bil začet stečajni postopek, pravnomočno obsojena na plačilo odškodnine upnikom v skladu z določbami zakona, ki ureja finančno poslovanje podjetij, o odškodninski odgovornosti, in sicer dve leti po pravnomočnosti sodbe.*

19. člen
(prenehanje mandata direktorja)

(1) Direktorju predčasno preneha mandat:

- če izgubi poslovno sposobnost,
- če postane trajno nezmožen za opravljanje dela,
- če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev.

(2) Direktorju preneha mandat z dnem, ko nadzorni svet razreši direktorja oziroma, ko ugotovi, da so nastali razlogi iz prejšnjega odstavka tega člena.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

V skladu z navedenim je v prvem odstavku določeno v katerih primerih direktorju predčasno preneha mandat. Kot določa drugi odstavek 255. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, je lahko za direktorja imenovana vsaka poslovno sposobna fizična oseba. Če oseba imenovana za direktorja izgubi poslovno sposobnost ali postane trajno nezmožna za opravljanje dela, s tem ne izpolnjuje navedenega pogoja iz drugega odstavka 255. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, zaradi česar ji preneha mandat. Ob navedenem je v prvem odstavku določeno tudi, da direktorju preneha mandat če je s pravnomočno sodbo obsojen na nepogojno kazen zapora, daljšo od šest mesecev. S tem določilom se zasleduje trajnost opravljanja dela na položaju direktorja. O razrešitvi direktorja odloča nadzorni svet.

20. člen
(pravice, obveznosti in odgovornosti direktorja)

Pravice, obveznosti in odgovornosti direktorja se v skladu z določili tega odloka podrobneje določijo s pogodbo o zaposlitvi, ki jo direktor sklene z nadzornim svetom javnega podjetja.

Obrazložitev:

Besedilo se nanaša na pravice, obveznosti in odgovornosti direktorja, ki se v skladu z določili odloka

podrobneje določijo v pogodbi o zaposlitvi, ki jo direktor sklene z nadzornim svetom javnega podjetja.

21. člen (poročanje direktorja)

Ustanoviteljica imajo pravico do informiranosti o poslovanju javnega podjetja v skladu z zakonom. Direktor je dolžan pisno poročati ustanoviteljici na zahtevo, izraženo s sklepom.

Obrazložitev:

Besedilo se nanaša na obveznost poročanja direktorja o poslovanju javnega podjetja občini ustanoviteljici.

7.1.2 Nadzorni svet

22. člen (nadzorni svet)

(1) Nadzorni svet ima tri člane. Za člana nadzornega sveta je lahko imenovana fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje določene z zakonom.

(2) Dva člana nadzornega sveta, ki zastopajo interese ustanoviteljice izvoli in odpokliče za finance pristojen organ ustanoviteljice.

(3) Enega člana nadzornega sveta, ki zastopata interese delavcev, izvoli in odpokliče svet delavcev, v skladu z določili zakona, ki ureja sodelovanje delavcev pri upravljanju.

(4) Nadzorni svet mora med svojimi člani izvoliti predsednika in najmanj enega namestnika.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

V skladu z navedenim se lahko z aktom o ustanovitvi javnega podjetja (družbe z omejeno odgovornostjo) določi, da ima družba (javno podjetje) nadzorni svet, ki je organ nadzora. Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ v 514. členu določa, da se za nadzorni svet, če ga družba z omejeno odgovornostjo ima, smiselno uporabljajo določila o nadzornem svetu v delniški družbi, če družbena pogodba ne določa drugače. V prvem odstavku tega člena je tako določeno, da ima nadzorni svet šest članov. Za člana nadzornega sveta pa je lahko imenovana fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje določene z zakonom. Tako je lahko za člana organa nadzora (nadzornega sveta), v skladu z določilom drugega odstavka 255. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, imenovana vsaka poslovno sposobna fizična oseba, razen oseba, ki: • je že član drugega organa vodenja ali nadzora te družbe; • je bila pravnomočno obsojena zaradi kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, zoper delovno razmerje in socialno varnost, zoper pravni promet, zoper premoženje, zoper okolje, prostor in naravne dobrine. Ta oseba ne sme biti član organa vodenja ali nadzora pet let od pravnomočnosti sodbe in dve leti po prestani kazni zapora; • ji je bil izrečen ukrep prepovedi opravljanja poklica, in sicer dokler traja prepoved, ali • je bila kot član organa vodenja ali nadzora družbe, nad katerim je bil začel stečajni postopek, pravnomočno obsojena na plačilo odškodnine upnikom v skladu z določbami zakona, ki ureja finančno poslovanje podjetij, o odškodninski odgovornosti, in sicer dve leti po pravnomočnosti sodbe. Ob navedenem Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ v 273. členu določa, da član nadzornega sveta ne more biti: • član uprave ali upravnega odbora od družbe odvisne družbe; • prokurist ali pooblaščenec te družbe; • član uprave druge kapitalske družbe, v katere nadzornem svetu je član uprave te družbe; • oseba, ki je član nadzornega sveta ali upravnega odbora že v treh družbah, ali • oseba, ki ne izpolnjuje pogojev, ki jih določa statut (akt o ustanovitvi javnega podjetja).

Besedilo drugega odstavka je oblikovano v skladu z določilom 274. in 275. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/. Člane nadzornega sveta, ki zastopajo interese družbenikov voli skupščina (prvi odstavek 274. člena ZGD-1). Skupščina pa lahko odpokliče člane nadzornega sveta, ki jih je izvolila, pred potekom mandatne dobe. Za sklep o odpoklicu pa je potrebna najmanj tričetrtinska večina oddanih glasov. Statut (akt o ustanovitvi javnega podjetja) pa lahko določi višjo večino in druge zahteve (prvi odstavek 275. člena ZGD-1).

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano v skladu z določili veljavnega Zakona o sodelovanju delavcev

pri upravljanju /ZSDU/. Slednji v 78. členu določa, da se sodelovanje delavcev pri upravljanju v organih družbe uresničuje preko predstavnikov delavcev v organih vodenja in nadzora družbe, in sicer v dvotirnem sistemu upravljanja preko predstavnikov delavcev v nadzornem svetu družbe, lahko pa tudi preko predstavnika delavcev v upravi družbe. Število delavcev v nadzornem svetu se določi s statutom (ustanovitvenim aktom) družbe, vendar ne sme biti manjše od ene tretjine članov in ne večje od polovice vseh članov nadzornega sveta družbe (79. člen ZSDU).

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 278. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da mora nadzorni svet med svojimi člani izvoliti predsednika in najmanj enega namestnika. Uprava (direktor) mora prijaviti v register ime in priimek predsednika in namestnika. Namestnik pa prevzame pravice in obveznosti predsednika le, če je slednji onemogočen pri njihovem uresničevanju.

23. člen

(mandat članov nadzornega sveta)

Mandat članov nadzornega sveta je štiri leta. Po preteku mandata je član nadzornega sveta lahko ponovno izvoljen.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ v 514. členu določa, da se za nadzorni svet, če ga družba z omejeno odgovornostjo ima, smiselno uporabljajo določila o nadzornem svetu v delniški družbi, če družbena pogodba ne določa drugače. V skladu z navedenim moramo opomniti na določilo prvega odstavka 255. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da so člani organov vodenja ali nadzora imenovani za obdobje, ki je določeno v statutu (aktu o ustanovitvi) in ni daljše od šestih let, z možnostjo ponovnega imenovanja.

24. člen

(pristojnosti nadzornega sveta)

(1) Nadzorni svet nadzoruje vodenje poslov javnega podjetja.

(2) Nadzorni svet:

- pregleduje in preverja knjige in dokumentacijo javnega podjetja, njegovo blagajno, shranjene vrednostne papirje in zaloge blata ter druge stvari
- preverja sestavljeno letno poročilo in predlog za uporabo bilančnega dobička, ki ju predloži direktor ter o rezultatih preveritve sestavi poročilo za skupščino,
- obravnava revizijsko poročilo ter do njega zavzame stališče,
- potrjuje letno poročilo v roku, kot ga določa zakon,
- odloča o prejemkih direktorja in sklepa pogodbo o zaposlitvi z direktorjem,
- odloča o soglasju k določenim vrstam poslov, če je s sklepom nadzornega sveta določeno, da se smejo posamezne vrste poslov opravljati le z njegovim soglasjem,
- odloča o odobritvi pogodb med članom nadzornega sveta in javnim podjetjem,
- sprejema splošne akte družbe, razen tistih za katere je pooblaščen direktor,
- daje direktorju soglasje za odpis osnovnih sredstev in drobnega inventarja, nad s svojim sklepom določeno višino,
- imenuje in razrešuje disciplinsko komisijo,
- imenuje in razrešuje odbor za pritožbe, ki odloča o zahtevah za varstvo pravic delavcev in ugovorih v disciplinskih zadevah.

(3) Nadzorni svet lahko od direktorja zahteva kakršnekoli informacije, potrebne za izvajanje nadzora. Informacije, potrebne za izvajanje nadzora lahko zahteva vsak član nadzornega sveta, direktor pa pošlje informacije nadzornemu svetu kot organu.

(4) Nadzorni svet lahko da za finance pristojnemu organu ustanoviteljice predlog za imenovanje revizorja.

(5) Vodenje poslov se ne more prenesti na nadzorni svet. Nadzorni svet lahko določi, da se smejo posamezne vrste poslov opravljati le z njegovim soglasjem. Če nadzorni svet zavrne soglasje, lahko

direktor zahteva, da o soglasju odloči skupščina. Za sklep, s katerim skupščina da soglasje, je potrebna večina najmanj treh četrtin oddanih glasov.

(6) Nadzorni svet podrobneje uredi način in pogoje za svoje delo s poslovníkom.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 281. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/. Slednji določa, da nadzorni svet nadzoruje vodenje poslov družbe. Nadzorni svet lahko pregleduje in preverja knjige in dokumentacijo družbe, njeno blagajno, shranjene vrednostne papirje in zaloge blaga ter druge stvari. Nadzorni svet lahko od uprave zahteva kakršnekoli informacije, potrebne za izvajanje nadzora. Če statut (akt o ustanovitvi) tako določa, lahko te informacije zahteva tudi vsak posamezni član nadzornega sveta, uprava pa pošlje zahtevane informacije nadzornemu svetu kot organu. Nadzorni svet lahko skliče skupščino. Nadzorni svet lahko da skupščini predlog za imenovanje revizorja, ki mora temeljiti na predlogu revizijske komisije. Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ v navedenem členu še določa, da se vodenje poslov ne more prenesti na nadzorni svet. Statut (akt o ustanovitvi) ali nadzorni svet pa lahko določi, da se smejo posamezne vrste poslov opravljati le z njegovim soglasjem. Če nadzorni svet zavrne soglasje, lahko uprava (direktor) zahteva, da o soglasju odloči skupščina. Za sklep, s katerim skupščina da soglasje, je potrebna večina najmanj treh četrtin oddanih glasov.

25. člen

(odločanje nadzornega sveta)

(1) Nadzorni svet opravlja svojo dejavnost na sejah. Seja nadzornega sveta je sklepčna, če je na seji prisotna večina članov. Odločitev na seji nadzornega sveta je sprejeta, če zanjo glasuje večina vseh članov. Vsak član nadzornega sveta ima en glas.

(2) Sodelovanje članov nadzornega sveta pri odločanju na seji je možno tudi tako, da se glasovi oddajo s pomočjo pisem, telefonsko, s telefaksom, po elektronski pošti ali na drug podoben način, vendar le, če temu ne nasprotuje noben na seji navzoč član nadzornega sveta.

Obrazložitev:

S prvim odstavkom je določeno, da nadzorni svet opravlja svojo dejavnost na sejah, pri čemer je seja sklepčna če so na seji prisotni najmanj štirje člani, odločitev pa je sprejeta, če zanjo glasuje večina vseh članov. Vsak član nadzornega sveta ima en glas.

Z drugim odstavkom je dopuščeno, da sodelovanje članov nadzornega sveta na seji z oddajo glasov s pomočjo pisem, telefonsko, s telefaksom, po elektronski pošti ali na drug podoben način.

26. člen

(plačilo članom nadzornega sveta)

Članom nadzornega sveta se za njihovo delo zagotovi plačilo. O plačilu članom nadzornega sveta odloči za finance pristojen organ ustanoviteljice. Plačilo mora biti v ustreznem razmerju z nalogami članov nadzornega sveta in finančnim položajem javnega podjetja. Člani nadzornega sveta ne morejo biti udeleženi pri dobičku javnega podjetja.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 28. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na položaj javnega podjetja, uporabljajo predpisi, ki urejajo položaj podjetij oziroma gospodarskih družb, če z Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ali drugim zakonom niso urejena drugače.

V skladu z navedenim je besedilo oblikovano v skladu z določilom 284. člena Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/, ki določa, da se lahko članom nadzornega sveta za njihovo delo zagotovi plačilo, kar določi statut (akt o ustanovitvi) ali skupščina. Plačilo mora biti v ustreznem razmerju z nalogami članov nadzornega sveta in finančnih položajem družbe. Člani nadzornega sveta pa ne morejo biti udeleženi pri dobičku.

8. Pravice, obveznosti in odgovornosti javnega podjetja v pravnem prometu

27. člen (sklepanje poslov)

Direktor mora za sklepanje pravnih poslov v primerih, določenih s tem odlokom, pridobiti predhodno soglasje pristojnega organa javnega podjetja.

Obrazložitev:

Besedilo se nanaša na določilo petega odstavka 24. člena tega odloka, s katerim je določeno, da lahko nadzorni svet določi, da se smejo posamezne vrste poslov opravljati le z njegovim soglasjem. Tako je z besedilom tega člena določeno, da mora direktor za sklepanje pravnih poslov v primerih, določenih s tem odlokom, pridobiti predhodno soglasje pristojnega organa javnega podjetja.

28. člen (pooblastila javnega podjetja)

Javno podjetje ima v pravnem prometu s pravnimi in fizičnimi osebami vsa pooblastila.

Obrazložitev:

Z besedilom je določeno, da ima javno podjetje v pravnem prometu s pravnimi in fizičnimi osebami vsa pooblastila.

9. Financiranje dejavnosti javnega podjetja

29. člen (financiranje dejavnosti javnega podjetja)

Dejavnosti javnega podjetja se financirajo:

- s plačili za storitve,
- s prodajo blaga in storitev na trgu,
- iz sredstev ustanoviteljic,
- iz drugih virov.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom 62. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se prihodki javnega podjetja, ki izvirajo iz opravljanja gospodarske javne službe oziroma iz zagotavljanja javnih dobrin, določijo z aktom o ustanovitvi javnega podjetja. tako je določeno, da se dejavnosti javnega podjetja financirajo: • s plačili za storitve, • s prodajo blaga in storitev na trgu, • iz sredstev ustanoviteljic ter • iz drugih virov.

Na tem mestu moramo opomniti, da uporabniki za uporabo dobrin, ki so glede posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, plačujejo ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila. Cene se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti v skladu z zakonom. Cene se lahko določijo diferencirano po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin ter rednosti njihove uporabe. Cene pa se lahko tudi subvencionirajo. Z aktom, s katerim se odloči o subvencioniranju cene, se določita tudi višina in vir subvencij. Subvencije pa so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin (59. člen ZGJS). Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ še določa, da se lahko iz sredstev proračuna financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva. V proračunu pa se zagotavljajo tudi sredstva za subvencije.

10. Dobiček in izguba

30. člen (ugotavljanje poslovnega izida)

(1) Ugotavljanje poslovnega izida poteka v skladu s predpisi in sprejeto poslovno politiko javnega podjetja.

(2) Morebitno izgubo javnega podjetja, ki bi nastala pri opravljanju dejavnosti gospodarskih javnih služb pokrivajo ustanoviteljice.

Obrazložitev:

S prvim členom je določeno, da ugotavljanje poslovnega izida poteka v skladu s predpisi in sprejeto poslovno politiko javnega podjetja.

Z drugim odstavkom je določeno, da morebitno izgubo javnega podjetja, ki bi nastala pri opravljanju dejavnosti gospodarskih javnih služb pokrivajo ustanoviteljice. Cilj predlaganega besedila je v trajnem zagotavljanju dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb in ohranitvi javnega podjetja.

11. Končna določba

31. člen

(objava in začetek veljavnosti odloka)

Ta odlok se objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin in začne veljati 15. dan po objavi.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da morajo biti statut in drugi predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statut in drugi predpisi se objavijo v uradnem glasilu (npr. Uradnem glasilu slovenskih občin).

Številka:

Datum:

Občina Gorišnica
Borut Kolar, župan

Občina Gorišnica
Gorišnica 83a
2272 Gorišnica

Številka:

Datum:

ZADEVA: ODLOK O LOKALNIH GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽBAH V OBČINI GORIŠNICA - PRVA OBRAVNAVA

PРАВNA PODLAGA: 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 11/14 - popr., 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US in 102/24 - ZLV-K), 15. člen Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23) in 68. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 65/23)

PREDLAGATELJ: Borut Kolar, župan

PRIPRAVLJAVEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

POROČEVALEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

Obrazložitev:

I. Pravna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Republiki Sloveniji

V skladu z določilom prvega odstavka 140. člena Ustave Republike Slovenije /URS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13 - UZ148, 47/13 - UZ90,97,99, 75/16 - UZ70a in 92/21 - UZ62a) 'spadajo v pristojnost občine zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine'.

Omenjena določba prvega odstavka 140. člena Ustave RS poudarja avtonomijo lokalne skupnosti pri urejanju zadev lokalnega pomena. Občina v okviru ustave in zakonov samostojno ureja lokalne zadeve javnega pomena, ki so določene z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 11/14 - popr., 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US in 102/24 - ZLV-K), s področnimi zakoni ter s splošnimi akti občine (statutom, odloki).

Na podlagi navedenega določila 140. člena Ustave RS ter v skladu z določilom 21. člena veljavnega ZLS 'občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom ali so določene z zakonom'. Tako občina 'za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe'.

V skladu z določilom 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ 'občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako

določeno z zakonom (lokalne javne službe)'.

Opravljanje lokalnih javnih služb zagotavlja občina:

- neposredno v okviru občinske uprave;
- z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij;
- z dajanjem koncesij;
- na drug način, določen v skladu z zakonom.

Način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb določa **Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 - ZZLPPO, 127/06 - ZJZP, 38/10 - ZUKN in 57/11 - ORZGJS40).

V skladu z določilom 3. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (vrste gospodarskih javnih služb) so 'gospodarske javne službe republiške in lokalne in so lahko obvezne in izbirne. Obvezna gospodarska javna služba se določi z zakonom.

Način opravljanja republiške gospodarske javne službe predpiše Vlada Republike Slovenije z uredbo, **lokalna skupnost pa z odlokom** tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov.

Tehnični, oskrbovalni, stroškovni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb se urejajo s predpisi pristojnih ministrov.

Ne glede na način izvajanja (opravljanja) gospodarske javne službe, režim dejavnosti ureja država oziroma **lokalna skupnost**. Glede na navedeno določilo 3. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah** predvideva izdajo posebnega predpisa (**odlok lokalne skupnosti**) o načinu opravljanja lokalne javne službe, s katerim se uredijo: • pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, • viri financiranja in način njihovega oblikovanja (v tem okviru tudi cenovni režim), • pravice in obveznosti uporabnikov in • položaj infrastrukture, namenjene izvajanju javne službe. Omenjeno izhaja iz določila 7. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah** (način opravljanja), ki določa, da se 's predpisom iz drugega odstavka 3. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (odlokom lokalne skupnosti)** za posamezno gospodarsko javno službo predpiše:

- **organizacijska in prostorska zasnova** njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, gospodarskem javnem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za opravljanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republiške ali lokalne skupnosti ter del njihove javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa ter;
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.'

S predpisom (odlokom) lokalne skupnosti se lahko uredijo vprašanja v zvezi z javno službo, ki so v javnem interesu, ne glede na to v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. Ta predpis naj bi tudi že določal, v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. V predpisu (odloku) lokalne skupnosti se torej uredijo vsa vprašanja, ki so zaradi javnega interesa pomembna pri gospodarski javni službi - gre torej za javnopravno regulacijo javne službe.

V skladu z drugim odstavkom 9. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (raba objektov in

naprav) 'lahko lokalna skupnost predpiše pogoje in način javne, posebne in podrejene rabe objektov in naprav, namenjenih za izvrševanje lokalnih gospodarskih javnih služb'.

V skladu z določilom 10. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (subsidiarna uporaba zakona) pa se 'določbe zakona uporabljajo, če s posebnim zakonom posamezna vprašanja niso drugače urejena'.

1 Lokalne gospodarske javne službe

1.1 Zakonska ureditev

Kot navedeno so lokalne gospodarske javne službe lahko obvezne in izbirne. Obvezna lokalna gospodarska javna služba se določi z zakonom, izbirno pa določi občina s svojim predpisom (odlokom). Na tem mestu je potrebno opomniti, da v teoriji in praksi glede na možnost odločitve občine o tem, katere dejavnosti bodo podrejene posebnemu javnopravnemu režimu javne službe, ločimo dvoje vrst izbirnih gospodarskih javnih služb in sicer izbirne javne službe, ki jih kot takšne določi zakonodajalec z zakonom; v tem primeru se občina, kadar gre za lokalne gospodarske javne službe odloči ali bo izbirno javno službo izvajala ali ne in izbirne javne službe, ki jih določi posamezna občina. V zvezi s to opredelitvijo se zastavlja vprašanje ali je, glede na zakonsko dikcijo (2. in 3. člen ZGJS), lahko (npr. s strani občine - z odlokom) določena kot izbirna gospodarska javna služba dejavnost, ki ni bila že pred tem z zakonom (kot to zahteva določilo 2. člena ZGJS) določena kot izbirna gospodarska javna služba. Iz dikcije 1. odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se obvezna gospodarska javna služba določi z zakonom, bi lahko sklepali tudi drugače - občina (ali država) bi lahko določila kot izbirno gospodarsko javno službo tudi dejavnost, ki pred tem še ni bila z zakonom določena kot izbirna gospodarska javna služba, seveda ob upoštevanju kriterijev iz 1. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je gospodarska javna služba dejavnost, s katero se zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvajanje v javnem interesu zagotavlja RS oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Na takšno razlago bi bilo mogoče sklepati tudi iz dikcije 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih sama določi in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom. Ob tem pa je potrebno upoštevati še določilo 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi gospodarskimi javnimi službami, načeloma obvezna; uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi gospodarskimi javnimi službami pa načeloma neobvezna (razen, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis oziroma odlok občine za posamezne primere ne določa drugače).

Glede na opisano nejasnost Zakona o gospodarskih javnih službah (neusklajenost med določilom 2. in 3. člena), je ob teleološki razlagi zakonskih določil potrebno izhajati iz ugotovitve, da pomeni določitev dejavnosti za gospodarske javne službe in posledično vzpostavitev posebnega, javnopravnega režima teh dejavnosti tako velik poseg v ustavno načelo gospodarske pobude (74. člen Ustave RS), da lahko samo zakon 'izvzame' določeno (gospodarsko) dejavnost iz sfere zasebnega in ko z vzpostavitvijo režima javne službe 'prenese' v sfero javnega kot izbirno gospodarsko javno službo. Tako razlago pa dopušča tudi navedeni 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, pri čemer določba tega člena, ki določa, da 'občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih določi s splošnim aktom', ne pomeni, da občina z odlokom vzpostavi režim gospodarske javne službe nad določeno dejavnostjo, temveč, da lahko z odlokom določi, da se bodo na njenem območju opravljale tudi določene gospodarske javne službe, ki jih je zakon določil kot 'izbirne' lokalne gospodarske javne službe. Občina mora torej zagotoviti opravljanje tistih javnih služb, ki so z zakonom določene kot obvezne gospodarske javne službe,

medtem ko se glede izbirnih javnih služb (določenih z zakonom) prosto odloča.

Ob tem pa je potrebno opozoriti, da bi nasprotna razlaga (da torej občina lahko določi kot gospodarsko javno službo katerokoli tržno dejavnost, ki izpolnjuje kriterije 1. člena ZGJS) lahko pripeljala do situacije, v kateri bi v nekaterih občinah določene dejavnosti bile javne službe, v drugih pa bi se iste dejavnosti opravljale kot tržne dejavnosti. Takšna situacija bi pa bila nedopustna tudi z vidika ustavnega načela enakosti pred zakonom (14. člen Ustave RS) in določbe člena Ustave RS, ki določa, da je mogoče samo z zakonom predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine ter tudi s stališča pravne varnosti državljanov (oziroma občanov).

Nasprotno stališče pa lahko zasledimo v praksi Ustavnega sodišča RS, ki je v svoji odločbi št. U-I- 49/95 (Uradni list RS, št. 24/99) v para. 8 navedlo, *'da se obvezne gospodarske javne službe določijo z zakonom, kar pomeni, da sta to vrsto javnih služb Vlada oziroma lokalna skupnost dolžni zagotavljati na podlagi samega zakona. Dejavnosti, ki z zakonom niso opredeljene kot obvezne gospodarske javne službe, se lahko določijo kot izbirne. Iz navedenega izhaja, da lahko Vlada oziroma lokalna skupnost sami odločata, ali se bodo poleg dejavnosti, ki so obvezne javne službe, kot javna služba opravljale še kakšne druge dejavnosti, če so seveda izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 1. člena ZGJS.'*

Izhajajoč iz slednjega primera je tako odločitev o dejavnosti izbirne gospodarske javne službe v pristojnosti vlade, kadar gre za republiške in v pristojnosti samoupravne lokalne skupnosti, kadar gre za lokalne gospodarske javne službe. Ob navedenem pa moramo omeniti še določilo 4. člena veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah, ki je določil, da lahko vlada na podlagi pooblastila iz zakona z uredbo oziroma samoupravna lokalna skupnost (občina) z odlokom predpiše, da se poleg proizvodov in storitev, katerih trajno in nemoteno proizvajanje v javnem interesu zagotavlja Republika Slovenija zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu, zagotavljajo še drugi proizvodi in storitve na način in v oblikah, ki jih ZGJS določa za gospodarske javne službe, kadar:

- a. so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti;
- b. so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij države oziroma lokalne skupnosti;
- c. republika ali lokalna skupnost prevzame subsidiarno sanacijsko odgovornost (4. člen ZGJS).

Z navedenim je zakonodajalec dejansko sprejel kriterije, na podlagi katerih bi lahko občine samostojno določile gospodarske dejavnosti v katerih je prisoten javni interes in uredile celokupnost pravnih razmerij v zvezi z izvajanjem dejavnosti gospodarske javne službe v skladu z zakonom. Seveda pa moramo na tem mestu ponovno opomniti na ustavno omenjeno omejitev svobodnega določanja gospodarskih dejavnosti v katerih je prisoten javni interes. Svoboda odločitve je v danem primeru omejena z svobodo gospodarske pobude, določeno v prvem odstavku 74. člena Ustave RS. Ustavno zagotovljena svobodna gospodarska pobuda obsega na eni strani svobodo vsakršne odločitve o opravljanju gospodarske dejavnosti, kar pomeni, da je ustavno zagotovljeno svobodno sprejemanje gospodarskih odločitev na podjetniški ravni na drugi strani pa omejuje nosilce oblasti (tudi občine), da bi izvajanje neke gospodarske dejavnosti prosto podredile posebnemu javnopravnemu režimu javne službe in jo izvzele iz sistema delovanja tržnih zakonitosti. Dopustno omejitev svobodne gospodarske pobude predstavlja vzpostavitev pravne ureditve, ki temelji na ustavni določbi tretjega odstavka navedenega 74. člena Ustave RS, da se gospodarske dejavnosti ne smejo izvajati v nasprotju z javno koristjo.¹ Javna korist na gospodarskem področju je pravni standard, ki ga Ustava RS ne pojasnjuje.

¹ Tako Ustavno sodišče RS v obrazložitvi odločbe (para. 8) št. U-I-49/95 (Uradni list RS, št. 24/99).

Ker pa preširoko razumevanje javne koristi ne bi bilo skladno z Ustavo RS, je na tem mestu potrebno sprejeti legalitetno načelo, po katerem je v nasprotju z Ustavo RS tako izvajanje gospodarske dejavnosti, ki je v nasprotju z načeli ustavne ureditve. Po tem stališču pa se ni potrebno sklicevati na pravni standard, kadar sama zakonodaja konkretizira pojem javne koristi oziroma prepoveduje določena ravnanja.²

Glede na navedeno med lokalne gospodarske javne službe (določene z zakonom), ki jih v javnem interesu zagotavlja občina zaradi zadovoljevanja javnih potreb (1., 3. člen ZGJS)) štejemo javne službe s področja:

1. varstva okolja: Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE, 23/24, 21-25 - ZOPVOOV), ki ureja varstvo okolja v prvem odstavku 233. členu določa, da 'so obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:

- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov in
- urejanje in čiščenje javnih površin.'

V skladu z določilom četrtega odstavka navedenega 233. člena občina predpiše ureditev navedenih občinskih javnih služb ter zagotovi njihovo izvajanje v skladu z določbami Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/, predpisi, izdanimi na njegovi podlagi in predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.

Ob navedenem so občine zavezane upoštevati tudi predpis vlade, ki ga ta izda na podlagi izvršilne klavzule, določene v tretjem odstavku 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/. V navedenem predpisu vlada podrobneje predpiše: • vrste dejavnosti in naloge, ki se izvajajo v okviru občinskih javnih služb; • vrste komunalnih odpadkov, ki so predmet občinske javne službe, in postopke obdelave odpadkov, ki se izvajajo v okviru občinskih javnih služb ter pogoje za izvajanje javnih služb iz 3., 4. in 5. točke prvega odstavka 233. člena ZVO-2; • uporabnike občinske javne službe oskrbe s pitno vodo, njihove obveznosti in izjeme od njene obvezne uporabe ter • metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde, tehnične, vzdrževalne, organizacijske in druge ukrepe ter normative za opravljanje občinskih javnih služb varstva okolja (233. člen ZVO-2).

2. občinskih javnih cest: Zakon o cestah /ZCes-2/ (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 - ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 - ZUNPEOVE) določa obvezno gospodarsko javno službo rednega vzdrževanja javnih cest, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah. Način opravljanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest določi občina (19. člen ZCes-2).

3. zaščite živali: Zakon o zaščiti živali /ZZZiv/ (Uradni list RS, št. 38/13 - uradno prečiščeno besedilo, 21/18 - ZNOrg, 92/20, 159/2, 109/23, 12/25 odl. US), ki ureja odgovornost ljudi za zaščito živali (1. člen ZZZiv) v 27. členu določa, da 'se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitve v zavetišču'.

Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer

² Ustavno sodišče RS je npr. v zadevi v zvezi z opravljanjem dimnikarske dejavnosti (ki je po veljavnem ZVO-1 državna (republiška) javna služba) glede vsebine pojma *javna korist* zapisalo: 'Po 74. členu je gospodarska pobuda svobodna, vendar pa se gospodarska dejavnost ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo. Vsebina in meje javne koristi so razvidne iz zakonske ureditve posameznega področja.'

mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču.

Imetnik zavetišča je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

Izpolnjevanje predpisanih pogojev za začetek delovanja zavetišča ugotavlja upravni organ pristojen za veterinarstvo v upravnem postopku.'

V skladu z določilom 28. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ 'imetnik zavetišča opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih;
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim;
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitev in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču;
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom;
- zagotavlja označevanje in registracijo zapuščenih živali v skladu s predpisi.'

V skladu z določilom 33. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ 'imetnik zavetišča pridobi sredstva za vzpostavitev zavetišča iz naslednjih virov:

- proračuna lokalne samoupravne skupnosti;
- proračuna Republike Slovenije za gradbena dela in opremo, vendar največ do višine 50% njihove dejanske vrednosti, če je investicija v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister;
- drugih virov (darila, donacije, ipd.).

4. pokopališke in pogrebne dejavnosti: Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ (Uradni list RS, št. 62/16 in 3/22 - ZDeb) ureja pogrebno in pokopališko dejavnost in določa, da pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba. Pokopališka dejavnost pa obsega upravljanje ter urejanje pokopališč in ju zagotavlja občina. Ob navedenem moramo opomniti, da občina z odlokom predpiše pokopališki red, v katerem podrobneje določi izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti.

5. oskrbe z energijo: Zakon o oskrbi s plini /ZOP/ (Uradni list RS, št. 204/21, 121/22) določa, da je dejavnost operaterja distribucijskega sistema izbirna lokalna gospodarska javna služba, ki obsega:

- izvajanje distribucije;
- varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje distribucijskega sistema v ekonomsko sprejemljivih pogojih z obveznim upoštevanjem varovanja okolja in energetske učinkovitosti;
- razvoj distribucijskega sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema ter zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema;
- zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti distribucijskega sistema, da omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in dostop do njega;
- zagotavljanje zanesljivosti dobave in prevzema plina z ustrezno zmožljivostjo in zanesljivostjo omrežja;
- zagotavljanje nujne oskrbe;
- zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do sistema in njegovo uporabo;
- vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje kakovosti plina v sistemu v primeru prevzema plina od proizvajalca v distribucijski sistem (58. člen ZOP).

6. varstva pred požarom: Zakon o varstvu pred požarom /ZVPoz/ (Uradni list RS, št. 3/07 - uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 - GZ, 189/20 - ZFRO, 43/22), ki ureja sistem varstva pred požarom v 3. členu določa dejavnost, ki jo opravljajo gasilske enote kot obvezno javno službo, ob tem pa lahko občine določijo dejavnosti varstva pred požarom, ki se opravljajo kot neobvezne (izbirne) javne službe.

7. gasilstvo: Zakon o gasilstvu /ZGas/ (Uradni list RS, št. 113/05 - uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 - ZFRO, 39/22, 117/22 - ZVNDN-C), ki ureja naloge, organizacijo in status gasilstva v 11.a členu določa, da poklicne gasilske enote opravljajo javno gasilsko službo v skladu z Zakonom o gasilstvu /ZGas/ in aktom o ustanovitvi.

Pristojni občinski organ za opravljanje javne gasilske službe določi: 1. obseg in način opravljanja javne gasilske službe; 2. začetek in obdobje opravljanja javne gasilske službe; 3. organizacijo javne gasilske službe; in 4. nadzor nad izvajanjem javne gasilske službe.

8. upravljanja s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti: Zakon o plovbi po celinskih vodah /ZPCV/ (Uradni list RS, št. 30/02, 29/17 - Zšpo-1 in 41/17 - PZ-G), ki ureja varnost plovbe po celinskih vodah v 14. členu določa, da je upravljanje s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti izbirna gospodarska javna služba. Občina lahko s splošnim aktom podeli koncesijo za upravljanje s pristanišči ter vstopno-izstopnimi mesti. Za podelitev koncesije se smiselno uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo gospodarske javne službe.

9. prevoz potnikov po žičniških napravah: Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14 in 200/20), ki ureja pogoje javnega prevoza oseb po žičniških napravah in gospodarske javne službe tega prevoza v 38. členu določa, da lahko lokalna skupnost (občina) določi, da se javni prevoz potnikov po žičniških napravah opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba. Občina lahko določi, da se javni prevoz potnikov kot javna služba opravlja po naslednjih žičniških napravah: 1. žičniških napravah, razen vlečnic, na območju mesta; 2. žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo nadaljevanje ali povezavo linijskega prevoza v mestnem prometu, in 3. žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo edino ali nujno dodatno povezavo z naseljenim območjem na gori, ali sicer težko dostopnim območjem. V predpisu, s katerim občina določi javno službo, mora določiti tudi žičniške naprave, na katerih se opravlja javna služba oziroma lokacije teh naprav, ki so infrastruktura javne službe.

10. monitoring stanja okolja: Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ v 147. členu določa, da lahko občina zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja neposredno ali na podlagi koncesije skladno z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, zbrane podatke pa mora brezplačno posredovati ministrstvu.

11. geodetska dejavnost: Zakon o geodetski dejavnosti /ZGeoD-1/ (Uradni list RS, št. 77/10, 61/17-ZAID) v 35. členu določa, da lokalno geodetsko službo zagotavlja samoupravna lokalna skupnost. Lokalna geodetska skupnost obsega vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje katastrov gospodarske infrastrukture ter posredovanje podatkov o omrežjih in objektih gospodarske infrastrukture v zbirni kataster gospodarske infrastrukture, lahko pa tudi vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje podatkov v bazi topografskih podatkov ter druge naloge lokalnega pomena. Organizira se lahko v okviru občinske uprave ali skupne občinske uprave, lahko pa jo samoupravna lokalna skupnost poveri geodetskemu podjetju s koncesijo. Koncesija se podeli po postopku in na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske javne službe.

12. dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina: Zakon o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov /ZOTDS/ (Uradni list RS, št. 44/22) v 4. členu določa, da se lahko dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina lahko opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba ali tržna distribucija. Dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina se opravlja kot gospodarska javna služba, kadar je trajna in nemotena oskrba s plini v javnem interesu zaradi zagotavljanja javnih potreb. Odločitev o tem sprejme občina. Če distributer oskrbuje ali namerava vsebovati več kot 500 gospodinjskih odjemalcev, se distribucija toplote opravlja kot gospodarska javna služba.

13. upravljanje, vzdrževanje in delovanje lokalnih namakalnih sistemov: Zakon o kmetijskih zemljiščih /ZKZ/ (Uradni list RS, št. 71/11 - uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 - ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 - ZUNPEOVE) v prvem odstavku 95. člena določa, da je upravljanje, vzdrževanje in delovanje lokalnih namakalnih sistemov lokalna javna služba.

1.2 Oblike zagotavljanja gospodarskih javnih služb

Občina lahko v skladu z določilom 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ zagotovi opravljanje gospodarskih javnih služb v naslednjih oblikah: • režijskem obratu, • javnem gospodarskem zavodu, • javnem podjetju ali • z dajanjem koncesij.

1.2.1 Režijski obrat

Občina lahko zagotovi izvajanje gospodarske javne službe v obliki režijskega obrata, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Režijski obrat se organizira kot organizacijska enota uprave oziroma službe občine. Organiziran je lahko kot samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata pa določi občinski (mestni) svet v okviru organizacije in delovnega področja občinske uprave na predlog župana. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ izrecno določa, da režijski obrat ni pravna oseba (17. člen ZGJS).

1.2.2 Javni gospodarski zavod

V obliki javnega gospodarskega zavoda se lahko zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar gre za opravljanje ene ali več lokalnih gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj. Lokalna skupnost ustanovi javni gospodarski zavod za opravljanje ene ali več gospodarskih dejavnosti, kadar se v celoti izvajajo kot neprofitne, njihovo izvajanje pa zahteva samostojno organizacijo izven uprave lokalne skupnosti.

Javni gospodarski zavod ustanovi lokalna skupnost z aktom o ustanovitvi, s katerim se ob statusnih lastnostih določijo tudi sredstva za ustanovitev in začetek dela zavoda, viri, način in pogoji za financiranje dela zavoda ter pravice in obveznosti ustanovitelja in zavoda. Poleg samoupravne lokalne skupnosti so lahko soustanovitelji javnega gospodarskega zavoda tudi druge pravne ali fizične osebe, vendar njihovi ustanoviteljski deleži skupaj ne smejo presežati 49%. Ustanovitelji javnega gospodarskega zavoda imajo vrsto pravic, zlasti pa določajo pogoje za izvajanje dejavnosti, dajejo soglasje k statutu zavoda ter k notranji organizaciji in programom dela zavoda. Ustanovitelji odločajo tudi o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin in sprejemajo poslovno poročilo, obračune in zaključni račun gospodarskega javnega zavoda.

Javni gospodarski zavod upravlja upravni odbor, poslovanje in delo gospodarskega javnega zavoda pa

vodi direktor. Slednjega imenuje in razrešujejo ustanovitelji zavoda, če za to ni pooblaščen upravni odbor zavoda. Direktorja javnega zavoda imenujejo ustanovitelji za obdobje štirih let, ista oseba pa je lahko po preteku mandata ponovno imenovana. Pravice, obveznosti in odgovornosti direktorja pa ureja statut javnega gospodarskega zavoda (ZGJS, 17. - 24. člen).

1.2.3 Javno podjetje

Lokalna skupnost lahko zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe v obliki javnega podjetja, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati profitno. Javno podjetje lahko ustanovi lokalna skupnost kot podjetje v lasti lokalne skupnosti (občine). Ker javno podjetje po veljavni ureditvi nima lastne statusne oblike, jo neposredno črpa iz ureditve gospodarskih družb, tako da se lahko ustanovi samo v eni od statusnih oblik pravnih subjektov, ki jih predvideva veljavnega Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ (Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 - odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 - ZPosS, 158/20 - ZIntPK-C, 18/21, 18/23 - ZDU-10, 75/23 in 102/24). Statusno se javno podjetje torej ne razlikuje od 'navadne' gospodarske družbe, bistvena razlika pa je samo v upravljavskih upravičenjih, pri katerih imeta država ali samoupravna lokalna skupnosti kot ustanoviteljici posebne ustanoviteljske pravice na takšnem podjetju, ki pa so sicer nedovisne od kapitalske strukture javnega podjetja. V teoriji statusnega prava se kot nesporno navaja stališče, da se lahko javno podjetje organizira v eni od oblik kapitalskih družb (d.d. ali d.o.o.).

Ustanovitelj javnega podjetja ima posebne pravice in sicer:

- določi posebne pogoje za izvajanje dejavnosti ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin (26. člen ZGJS).

1.2.4 Koncesionirana gospodarska javna služba

Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ kot način izvajanja gospodarske javne službe predvideva tudi koncesijo. Koncesija je oblika zasebnega izvajanja javne službe. Koncesija je posebno dovoljenje in pooblastilo, ki ga da država ali lokalna skupnost osebi zasebnega prava za izvajanje javne službe.

S podelitvijo koncesije nastane koncesijsko razmerje v katerem nastopata koncedent (lokalna skupnost, ki podeli koncesijo) in koncesionar (oseba zasebnega ali javnega prava, ki izvaja javno službo). Koncesionar je lahko fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesionirane gospodarske javne službe. Če zakon ne določa drugače je lahko koncesionar tudi tuja oseba. Katero gospodarsko javno službo je možno opravljati na podlagi koncesije določa zakon ali odlok lokalne skupnosti.

Postopek za podelitev koncesije je dokaj zapleten. Najprej mora koncedent sprejeti akt o načinu izvajanja javne službe (odlok občine). V tem aktu naj bi bila že v naprej sprejeta odločitev, da se neka gospodarska javna služba opravlja kot koncesionirana. Ta akt tudi ureja celoten režim izvajanja javne službe. V njem je opredeljen javni interes na področju določene javne službe. Ta akt torej prinaša izključno javnopravne elemente (bodočega) koncesijskega razmerja.

Aktu o načinu izvajanja javne službe v primeru, da se je občina odločila za koncesijo, sledi koncesijski akt (odlok občine). S tem aktom se določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe za posamezno koncesijo. S koncesijskim aktom se lahko da koncesionarju javno pooblastilo, če tako določa zakon. Koncesijski akt vsebuje:

- dejavnost ali zadeve, ki so predmet gospodarske javne službe;
- območje izvajanja gospodarske javne službe, uporabnike ter razmerja do uporabnikov;
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar;
- morebitna javna pooblastila koncesionarju;
- splošne pogoje za izvajanje gospodarske javne službe in za uporabo javnih dobrin, ki se z njo zagotavljajo;
- vrsto in obseg monopola ali način njegovega preprečevanja;
- začetek in čas trajanja koncesije;
- vire financiranja gospodarske javne službe;
- način plačila koncesionarja ali način plačila odškodnine za izvrševanje gospodarske javne službe oziroma varščine;
- nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe;
- prenehanje koncesijskega razmerja;
- organ, ki opravi izbor koncesionarja;
- organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe;
- druge sestavine, potrebne za določitev in izvajanje gospodarske javne službe.

Pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar, so podlaga za kasnejši javni razpis, s katerim koncedent pridobi koncesionarja. Podlaga za javni razpis je koncesijski akt, s katerim se določita tudi oblika in postopek javnega razpisa. Javni razpis se objavi v uradnem listu Republike Slovenije. O izbiri koncesionarja odloči koncedent (občinska uprava) z upravno odločbo. Z izbranim koncesionarjem nato sklene koncedent (župan) koncesijsko pogodbo v pisni obliki. S koncesijsko pogodbo koncedent in koncesionar uredita medsebojna razmerja v zvezi z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe. Bistvene sestavine koncesijske pogodbe se nanašajo na način in roke plačil morebitne varščine, razmerja v zvezi s sredstvi, ki jih vloži koncedent, dolžnost koncesionarja poročati koncedentu o vseh dejstvih in pojavih, ki utegnejo vplivati na izvajanje javne službe, način finančnega in strokovnega nadzora, pogodbene sankcije in način spreminjanja koncesijske pogodbe. O morebitnem sporu med koncedentom in koncesionarjem odloča redno sodišče.

Koncesijsko razmerje preneha **a)** s prenehanjem koncesijske pogodbe, **b)** z odkupom koncesije, **c)** z odvzemom koncesije in **d)** s prevzemom koncesionirane gospodarske javne službe v režijo.

Koncesijska pogodba preneha po preteku časa, za katerega je bila sklenjena, z odpovedjo, če je bila sklenjena za nedoločen čas ali z razdrtjem. Razlogi in pogoji za razdrtje, odpovedni rok in druge medsebojne pravice in obveznosti ob odpovedi ali razdrtju pogodbe pa se določijo v koncesijski pogodbi.

Z odkupom koncesije preneha koncesijsko razmerje tako, da koncesionar preneha opravljati javno službo, ki je predmet koncesije, koncedent pa v določenem obsegu prevzame objekte in naprave, ki jih je koncesionar zgradil ali drugače pridobil za namen izvajanja koncesionirane gospodarske javne službe. Odkup koncesije je možen samo, če je izrecno predviden v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi, s katero se določijo tudi način, obseg in pogoji odkupa. Zakon pa dopušča tudi možnost prisilnega odkupa koncesije. Ob prisilnem odkupu koncesije pa je koncedent dolžan plačati koncesionarju odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi.

Pri odvzemu koncesije lahko koncedent odvzame koncesionarju koncesijo, če le ta ne začne z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe v za to določenem roku ali če je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot gospodarska javna služba ali kot koncesionirana

gospodarska javna služba. Pogoji za odvzem koncesije se določijo v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi. V primeru odvzema koncesije je koncedent dolžan koncesionarju plačati odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi.

Pod pogoji in na način, določenimi v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi lahko koncedent prevzame koncesionirano gospodarsko javno službo prevzame v režijo. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ določa, da lahko koncesionar prenese opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe na drugo osebo. Slednje je mogoče samo, če je prenos predviden v koncesijski pogodbi v predvidenem obsegu. V nasprotnem primeru je prenos možen samo z dovoljenjem koncedenta. Koncedent pa lahko v celoti ali delno prenese opravljanje koncesioniranje gospodarske javne službe samo v primerih, določenih z ZGJS ali zaradi razlogov, določenih v koncesijski pogodbi, drugače pa samo s soglasjem koncesionarja.

Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ pozna tudi obvezno koncesijo, kadar gre za določeno dejavnost, ki se opravlja kot gospodarska javna služba, opravljajo pa jo osebe zasebnega prava kot obvezni del svoje dejavnosti. Obvezna koncesija se izvajalcu naloži z upravno odločbo, za njeno opravljanje pa koncedent in koncesionar skleneta koncesijsko pogodbo.

Koncesionar mora opravljati koncesionirano gospodarsko javno službo v okviru objektivnih možnosti tudi ob nepredvidljivih okoliščinah, nastalih zaradi višje sile. V tem primeru ima koncesionar pravico zahtevati od koncedenta povračilo stroškov, ki so nastali zaradi opravljanja koncesionirane gospodarske javne službe v nepredvidljivih okoliščinah.

Koncesionar je v skladu z zakonom odgovoren za škodo, ki jo pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem javne službe povzročijo pri njem zaposleni ljudje uporabnikom ali drugim osebam. Uporabnikom ali drugim osebam odgovarja subsidiarno za koncesionarja tudi koncedent, če s koncesijsko pogodbo ni dogovorjena drugačna vrsta odgovornosti.

1.3 Financiranje gospodarskih javnih služb

Gospodarske javne službe naj bi se načeloma financirale z zaračunavanjem storitev, ki jih plačujejo uporabniki javnih dobrin na podlagi vnaprej določenih tarif, taks, nadomestil ali povračil. Cene proizvoda ali storitve se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti. Cene se lahko določijo diferencirano po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko tudi subvencionirajo, pri čemer se z aktom, s katerim se določi subvencioniranje, določita tudi višina in vir subvencij. Tudi subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin.

Gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva pa se financirajo iz sredstev proračuna.

Poleg navedenega pa lahko lokalna skupnost za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše tudi davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.

Na tem mestu moramo opomniti, da morajo vsi izvajalci gospodarskih javnih služb voditi računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi tako, da je možen stalen nadzor nad finančnim poslovanjem izvajalcev gospodarskih javnih služb. Izvajalci, ki imajo status pravne osebe, morajo imeti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z zakonom. Pri reviziji se ugotavljajo zlasti namenskost, učinkovitost in racionalnost uporabe proračunskih sredstev.

1.4 Varstvo uporabnikov javnih dobrin

Za posamezno ali več gospodarskih javnih služb morajo občine ustanoviti telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Omenjena telesa sestavljajo predstavniki uporabnikov javnih dobrin. Telesa dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom lokalne skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti. Sestavo, delovno področje ter podrobnejše pravice telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin pa določi akt o njegovi ustanovitvi, s katerim se določi tudi organ, ki opravlja zanj administrativno strokovna opravila.

II. Analiza pravne ureditve izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica

V sklopu izvedbe projekta smo pripravili analizo naslednjih pravnih aktov Občine Gorišnica:

- Statut Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23);
- Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15);
- Odlok o režijskem obratu Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 9/11);
- Odlok o organizaciji in delovnem področju Občinske uprave Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 55/20);
- Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11);
- Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11);
- Odlok o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih odpadnih voda v Občini Gorišnica (Uradni list RS, št. 24/01);
- Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 15/16);
- Odlok o načinu opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 38/24);
- Odlok o koncesiji za izvajanje gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov za območje Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 38/24);
- Odlok o pokopališkem redu v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/22);
- Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje lokalne gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/22);
- Odlok o ureditvi zimske službe v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/00),
- Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14);
- Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje rednega vzdrževanja občinskih javnih cest na območju Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14, 15/24);
- Odlok o urejanju javne razsvetljave (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 20/11);
- Odlok o občinskih cestah (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 25/99),
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/12, 28/21);

1 Statutarna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica

Občinski svet Občine Gorišnica je leta 2017 sprejel Statut Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23). Slednji v 6. točki prvega odstavka 7. člena med drugim določa, da Občina Gorišnica samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), določene z zakonom, zlasti pa zagotavlja obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe v skladu z zakonom.

Ob navedenem je Občinski svet Občine Gorišnica v 6. poglavju (Občinske javne službe) (56. in 57. člen) določil, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom lahko sama določi, in javnih služb, za katere je določeno z zakonom, da jih zagotavlja občina. Občina lahko določi kot gospodarsko javno službo tudi druge dejavnosti, ki so pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti ali so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij občine. Izvajanje občinskih javnih služb uredi občina z odlokom v skladu z zakonom.

Ob navedenem je z določili 57. člena Statuta določeno, da režijski obrat in pravne osebe javnega prava, ki izvajajo občinske javne službe, ustanavlja občina z odlokom ob upoštevanju pogojev, določenih z zakonom. Občina lahko za opravljanje javnih služb v skladu z zakonom podeli koncesijo.

Na podlagi izvedene pravne analize, lahko sklenemo, da določila 7., 56. in 57. člena Statuta vsebinsko skladni z določili veljavnega Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/.

2 Lokalne gospodarske javne službe v Občini Gorišnica

Občinski svet Občine Gorišnica je leta 2011 sprejel Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15) s katerim je uredil lokalne gospodarske javne službe v Občini Gorišnica, način njihovega izvajanja, strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, varstvo uporabnikov, financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb in druga vprašanja v zvezi z izvajanjem lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica (1. člen odloka).

Na podlagi 5. člena Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica se na območju občine kot obvezne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. oskrba s pitno vodo (*na tem mestu moramo opomniti, da je s prvim odstavkom 1. člena Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba »oskrba s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev«*);
2. odvajanje komunalne in padavinske odpadne vode (*na tem mestu moramo opomniti, da je s prvim odstavkom 1. člena Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba »odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode«*);
3. čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode;
4. zbiranje komunalnih odpadkov (*na tem mestu moramo opomniti, da je s tretjo točko prvega odstavka 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja »zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov«*);
5. prevoz komunalnih odpadkov (*na tem mestu moramo opomniti, da Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ med obveznimi občinskimi gospodarskimi javnimi službami varstva okolja ne določa »prevoza komunalnih odpadkov«*);
6. obdelava mešanih komunalnih odpadkov (*na tem mestu moramo opomniti, da je s četrto točko*

- prvega odstavka 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja »obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov«;*
7. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov *(na tem mestu moramo opomniti, da je s peto točko prvega odstavka 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov);*
 8. urejanje in čiščenje javnih površin;
 9. vzdrževanje občinskih javnih cest;
 10. pomoč, oskrba in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču.

Ob navedenem moramo opomniti, da občinski svet med obveznimi občinskimi gospodarskimi javnimi službami ni navedel 24-urne dežurne pogrebne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba po določilih Zakona o pogrebnih in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/.

Nadalje je s 6. členom **Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnice** določeno, da se na območju občine kot **izbirne lokalne gospodarske javne službe** opravljajo naslednje dejavnosti:

- upravljanje s pokopališči, urejanje ter vzdrževanje pokopališč in pogrebne storitve *(na tem mestu moramo opomniti, da navedene dejavnosti ni možno podrediti posebnemu pravnemu režimu javne službe, saj je Zakon o pogrebnih in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ ne določa kot izbirne gospodarske javne službe);*
- oskrba z energetskimi plini in oskrba s toplotno energijo *(na tem mestu moramo opomniti, da se lahko, v skladu z določili prvega odstavka 4. člena Zakona o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov /ZOTDS/ dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina opravljata kot izbirna lokalna gospodarska javna služba);*
- vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na, ob ali nad vozišči državnih cest, ki so namenjene urejanju prometne ureditve oziroma varnemu odvijanju prometa skozi naselja *(na tem mestu moramo opomniti, da občina, v skladu z določili 72. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, v naselju redno vzdržujejo prometne površine, objekte in naprave na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja: • priključke občinskih cest na državno cesto, razen prometne signalizacije in prometne opreme, namenjene odvijanju prometa na državni cesti; • odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in druge prometne površine izven vozišča; • celotno razsvetljavo, semaforje, razen krmilnih naprav semaforjev, in prometno signalizacijo z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem, vključno z oskrbo z električno energijo; • zelene površine in urbano opremo v območju cestnega zemljišča);*
- vzdrževanje javne razsvetljave *(na tem mestu moramo opomniti, da je dejavnost rednega vzdrževanja cestne razsvetljave, naprav in ureditev, po določilih 10. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju javnih cest, dejavnost rednega vzdrževanja občinskih javnih cest, ki je po določilih 19. člena Zakona o cestah /Zces-2/ obvezna občinska gospodarska javna služba).*

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni ter načela jasnosti in določnosti predpisov, vsebinsko uskladi določila **Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15) z veljavno zakonodajo.

3 Organizacija izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica

3.1 Oblike izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica

Z **Odlokom o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15) je občinski svet v 9. členu določil, da občina zagotavlja izvajanje gospodarskih javnih služb v naslednjih oblikah:

- z dajanjem koncesij,
- režijskim obratom,
- v javnim podjetjem.

V skladu z navedenim opomnimo na prvi odstavek 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah / ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost (občina) zagotavlja gospodarske javne službe skladno s 7. členom Zakona o gospodarskih javnih službah / ZGJS/ v naslednjih oblikah:

- **režijskem obratu**, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo;
- **v javnem gospodarskem zavodu**, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj;
- **v javnem podjetju**, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno;
- **z dajanjem koncesij**.

3.1.1 Režijski obrat

V skladu z 12. členom **Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica** se režijski obrat ustanovi za izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Režijski obrat se organizira kor samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata pa določi občinski svet v okviru organizacije in delovnega področja občinske uprave na predlog župana. Režijski obrat ni pravna oseb.

V zvezi z navedenim moramo opomniti, da Občinski svet Občine Gorišnica v **Odloku o režijskem obratu Občine Gorišnica** ni določil katere občinske gospodarske javne službe se izvajajo v režijskem obratu.

Ob navedenem moramo opomniti, da je Občinski svet Občine Gorišnica v letu 2011 sprejel **Odlok o režijskem obratu** (Uradno glasilo 9/11) s katerim je ustanovil režijski obrat kot organizacijsko enoto občinske uprave (1. člen Odloka). V 6. členu navedenega odloka je občinski svet določil, da lahko režijski obrat opravlja naslednje dejavnosti:

1. odvajanje in čiščenje komunalnih odpadkov in padavinskih voda;
2. javna snaga in čiščenje javnih površin;
3. urejanje javnih poti, površin za pešce, zelenih površin;
4. izgradnja, vzdrževanje in urejanje lokalnih javnih cest in javnih poti;
5. upravljanje z javno razsvetljavo v naseljih;
6. urejanje in čiščenje pokopališč;
7. vzdrževanje športno rekreacijskih objektov;
8. vzdrževanje infrastrukturnih in drugih javnih objektov;
9. rušenje objektov, zemeljska dela in druga gradbena dela;
10. vzdrževanje in obnavljanje občinskih objektov;
11. zimsko službo;
12. urejanje in vzdrževanje plakatnih mest in reklamnih objektov;
13. druga dela in naloge na področju izvajanja gospodarskih javnih služb, ki jih določi občinski svet.

V skladu z navedenim moramo opomniti na določila 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da občina zagotavlja gospodarske javne službe v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Ob navedenem lahko občina v režijskem obratu zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe).

Na podlagi izvedene pravne analize lahko sklenemo, da določila navedenega 6. člena Odloka o režijskem obratu Občine Gorišnica niso vsebinsko skladna z veljavno zakonodajo.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi določila Odloka o režijskem obratu Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 9/11) z veljavno zakonodajo.

4 Dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb

4.1 Obvezne lokalne gospodarske javne službe

4.1.1 Lokalne gospodarske javne službe varstva okolja

Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ v 233. členu določa, da so obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:

- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov;
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov;
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov;
- urejanje in čiščenje javnih površin.

Ob navedenem moramo opomniti, da je zakonodajalec v letu 2025 sprejel **Zakon o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/**, s katerim je določil način in oblike izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev ter obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, ki sta javni službi varstva okolja (1. člen ZOPVOOV).

4.1.1.1 Oskrba s pitno vodo

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2011 sprejel **Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11), s katerim je določil način opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo na območju Občine Gorišnica (1. člen Odloka).

Na tem mestu moramo opomniti, da je Občinski svet Občine Gorišnica navedeni odlok sprejel na podlagi določil Zakona o varstvu okolja /ZVO-1/, ki je bil razveljavljen z uveljavitvijo Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE in 23/24), ki je v 266. členu določil, da se predpisi občin, izdani na podlagi ZVO-1, uskladijo z določbami Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ najkasneje dve leti po njegovi uveljavitvi, to je do 13.4.2024, česar pa Občinski svet Občine Gorišnica ni naredil. Ob navedenem je zakonodajalec s 56. členom Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/ določil, da občine uskladijo predpise, ki

urejajo izvajanje javnih služb na podlagi ZOPVOOV, najpozneje v petih letih od uveljavitve ZOPVOOV, to je do 1.4.2030.

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi določila **Odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11) z veljavnim **Zakonom o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/** in **Uredbo o oskrbi s pitno vodo** (Uradni list RS, št. 88/12, 44/22 - ZVO-2, 21/25 - ZOPVOOV).

4.1.1.2 Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2015 sprejel **Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 67/15), s katerim je določil način opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Gorišnica (1. člen Odloka).

Na tem mestu moramo opomniti, da je Občinski svet Občine Gorišnica navedeni odlok sprejel na podlagi določil Zakona o varstvu okolja /ZVO-1/, ki je bil razveljavljen z uveljavitvijo Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE in 23/24), ki je v 266. členu določil, da se predpisi občin, izdanimi na podlagi ZVO-1, uskladijo z določbami Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ najkasneje dve leti po njegovi uveljavitvi, to je do 13.4.2024, česar pa Občinski svet Občine Gorišnica ni naredil. . Ob navedenem je zakonodajalec s 56. členom Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/ določil, da občine uskladijo predpise, ki urejajo izvajanje javnih služb na podlagi ZOPVOOV, najpozneje v petih letih od uveljavitve ZOPVOOV, to je do 1.4.2030.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi določila **Odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 67/15) z veljavnim **Zakonom o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/** in **Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode** (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17, 81/19, 194/21, 44/22 - ZVO-2, 21/25 - ZOPVOOV).

4.1.1.3 Ravnanje s komunalnimi odpadki

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2024 sprejel **Odlok o načinu opravljanja obveznih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 38/24), s katerim je določil način opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov obdelanih komunalnih odpadkov na območju Občine Gorišnica (1. člen Odloka). Ob navedenem je občinski svet v letu 2024 sprejel **Odlok o koncesiji za izvajanje gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov obdelanih komunalnih odpadkov za območje Občine Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 38/24), s katerim je določil predmet in pogoje za podelitev koncesije za izvajanje obveznih gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst

komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov obdelanih komunalnih odpadkov ter uredil druga vprašanja v zvezi z izvajanjem podeljene koncesije (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize lahko sklenemo, da sta navedena odloka vsebinsko skladna z določili veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi predpisi.

4.1.1.4 Urejanje in čiščenje javnih površin

Občinski svet Občine Gorišnica ni sprejel odloka s katerim bi predpisal način opravljanja lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih površin na način, kot to določa drugi odstavek 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Izhajajoč iz navedenega, občinski svet ni vzpostavil ustrezne pravne ureditve načina opravljanja navedene lokalne gospodarske javne službe v skladu z določili veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njenega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju ali na podlagi koncesije);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarske javne službe in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi, pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

Predlog

v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme z določili 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ter Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ vsebinsko skladen **Odlok o urejanju in čiščenju javnih površin v Občini Gorišnica**.

4.1.2 Vzdrževanje občinskih javnih cest

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 1999 sprejel **Odlok o občinskih cestah Občini Gorišnica** (Uradni list RS, št. 25/99), s katerim je določil, da se občinske ceste gradijo in vzdržujejo na način in pod pogoji, ki jih določajo predpisi, ki urejajo javne ceste, predpisi, ki urejajo varstvo okolja, urejanje prostora in graditev objektov ter predpisi, ki urejajo varnost cestnega prometa (1. člen Odloka).

Ob navedene je Občinski svet Občine Gorišnica v letu 2000 sprejel **Odlok o ureditvi zimske službe v Občini Gorišnica** (Uradni list RS, št. 57/00) ter v letu 2014 **Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14) ter **Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje rednega vzdrževanja občinskih javnih cest na območju Občine Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14, 15/24).

Na tem mestu moramo opomniti, da je zakonodajalec v letu 2022 sprejel **Zakon o cestah /Zces-2/** (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 - ZSDH-1A, 29/23, 78/23 - ZUNPEOVE), s katerim je v 155. členu določil, da občine uskladijo svoje predpise z določbami ZCes-2 najpozneje v šestih mesecih od njegove uveljavitve, to je do 29.4.2023, česar pa občinski svet ni naredil.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme z Zakonom o cestah /Zces-2/ vsebinsko skladen **Odlok o občinskih javnih cestah v Občini Gorišnica, Odlok o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih javnih cest v Občini Gorišnica ter Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje obvezne občinske gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih javnih cest v Občini Gorišnica.**

4.1.3 Pomoč, oskrba in namestitve zapuščenih živali v zavetišču

Občinski svet Občine Gorišnica ni sprejel odloka s katerim bi predpisal način opravljanja lokalne gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču na način, kot to določa drugi odstavek 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Izhajajoč iz navedenega, občinski svet ni vzpostavil ustrezne pravne ureditve načina opravljanja navedene lokalne gospodarske javne službe v skladu z določili veljavnega Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom za posamezno gospodarsko javno službo določijo:

- organizacijska in prostorska zasnova njenega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju ali na podlagi koncesije);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarske javne službe in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi, pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme z določili 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ter Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ vsebinsko skladen **Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču v Občini Gorišnica.**

4.1.4 24-urna dežurna pogrebna služba

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2022 sprejel **Odlok o pokopališkem redu v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/22) s katerim je določil pokopališki red v Občini Gorišnica.

Na podlagi izvedene pravne analize lahko sklenemo, da je navedeni odlok vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/.

Ob navedenem moramo opomniti, da Občinski svet Občine Gorišnica ni sprejel Odloka o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe, kot je določena s 3. in 7. členom Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Slednji določa, da se z odlokom o načinu opravljanja gospodarske javne službe določijo:

- organizacijska in prostorska zasnova njenega opravljanja po vrsti in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih

vložkov),

- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev,
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja,
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvi, ki ga uživa,
- drugi elementi, potrebni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

Na tem mestu pa moramo opomniti, da je Občinski svet Občine Gorišnica v letu 2022 sprejel **Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje lokalne gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/22) s katerim je določil predmet in pogoje opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Gorišnica (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize lahko sklenemo, da je navedeni odlok vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ in Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ in Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, vsebinsko skladen **Odlok o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Gorišnica**.

III. Razlogi in cilji, zaradi katerih je odlok potreben

Z odlokom bo občinski svet;

- ob spoštovanju ustavnega načela zakonitosti (tretji odstavek 153. člena Ustave RS), ki določa, da morajo biti podzakonski akti v skladu z ustavo in zakoni ter
- ob spoštovanju določil 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ in 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;

sprejel z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/ vsebinsko skladen Odlok lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica.

IV. Poročilo o sodelovanju javnosti pri pripravi osnutka odloka

Zaradi večje legitimnosti sprejetih splošnih aktov Občine gorišnica in vključitve občank in občanov, njihovih organizacij, strokovne in druge javnosti v pripravo predlogov splošnih aktov občine, bo osnutek odloka v skladu z določili Dodatnega protokola k evropski listini lokalne samouprave o pravici do sodelovanja pri vprašanjih lokalne oblasti (Uradni list RS - Mednarodne pogodbe, št. 2/11), Smernic za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki so sestavni del Resolucije o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09), 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 - uradno prečiščeno besedilo, 117/06 - ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 - odl. US, 102/15 in 7/18) in Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16) objavljen na spletni strani občine, v katalogih informacij javnega značaja ter v trideset (30) dnevni javni razpravi.

V. Ocena finančnih in drugih posledic, ki jih bo imel sprejem odloka

Sprejem odloka ne bo imel dodatnih finančnih posledic za občinski proračun.

VI. Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagam v sprejem z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/ in Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, vsebinsko usklajen osnutek Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica.

Občina Gorišnica
Borut Kolar, župan

Občina Gorišnica
Gorišnica 83a
2272 Gorišnica

Številka:

Datum:

ZADEVA: ODLOK O LOKALNIH GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽBAH V OBČINI GORIŠNICA - PRVA OBRAVNAVA

PRAVNA PODLAGA: 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 11/14 - popr., 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US in 102/24 - ZLV-K), 15. člen Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23) in 68. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 65/23)

PREDLAGATELJ: Borut Kolar, župan

PRIPRAVLJAVEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

POROČEVALEC: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

Obrazložitev:

I. Pravna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Republiki Sloveniji

V skladu z določilom prvega odstavka 140. člena Ustave Republike Slovenije /URS/ (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13 - UZ148, 47/13 - UZ90,97,99, 75/16 - UZ70a in 92/21 - UZ62a) 'spadajo v pristojnost občine zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine'.

Omenjena določba prvega odstavka 140. člena Ustave RS poudarja avtonomijo lokalne skupnosti pri urejanju zadev lokalnega pomena. Občina v okviru ustave in zakonov samostojno ureja lokalne zadeve javnega pomena, ki so določene z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 11/14 - popr., 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US in 102/24 - ZLV-K), s področnimi zakoni ter s splošnimi akti občine (statutom, odloki).

Na podlagi navedenega določila 140. člena Ustave RS ter v skladu z določilom 21. člena veljavnega ZLS 'občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom ali so določene z zakonom'. Tako občina 'za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe'.

V skladu z določilom 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ 'občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako

določeno z zakonom (lokalne javne službe)'.

Opravljanje lokalnih javnih služb zagotavlja občina:

- neposredno v okviru občinske uprave;
- z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij;
- z dajanjem koncesij;
- na drug način, določen v skladu z zakonom.

Način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb določa **Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 - ZZLPPO, 127/06 - ZJZP, 38/10 - ZUKN in 57/11 - ORZGJS40).

V skladu z določilom 3. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (vrste gospodarskih javnih služb) so 'gospodarske javne službe republiške in lokalne in so lahko obvezne in izbirne. Obvezna gospodarska javna služba se določi z zakonom.

Način opravljanja republiške gospodarske javne službe predpiše Vlada Republike Slovenije z uredbo, lokalna skupnost pa z odlokom tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov.

Tehnični, oskrbovalni, stroškovni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb se urejajo s predpisi pristojnih ministrov.'

Ne glede na način izvajanja (opravljanja) gospodarske javne službe, režim dejavnosti ureja država oziroma lokalna skupnost. Glede na navedeno določilo 3. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah** predvideva izdajo posebnega predpisa (**odlok lokalne skupnosti**) o načinu opravljanja lokalne javne službe, s katerim se uredijo: • pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, • viri financiranja in način njihovega oblikovanja (v tem okviru tudi cenovni režim), • pravice in obveznosti uporabnikov in • položaj infrastrukture, namenjene izvajanju javne službe. Omenjeno izhaja iz določila 7. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah** (način opravljanja), ki določa, da se 's predpisom iz drugega odstavka 3. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (**odlokom lokalne skupnosti**) za posamezno gospodarsko javno službo predpiše:

- **organizacijska in prostorska zasnova** njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, gospodarskem javnem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- **pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin;**
- **pravice in obveznosti uporabnikov;**
- **virji financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;**
- **vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za opravljanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republiške ali lokalne skupnosti ter del njihove javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa ter;**
- **drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.'**

S predpisom (odlokom) lokalne skupnosti se lahko uredijo vprašanja v zvezi z javno službo, ki so v javnem interesu, ne glede na to v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. Ta predpis naj bi tudi že določal, v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. V predpisu (odloku) lokalne skupnosti se torej uredijo vsa vprašanja, ki so zaradi javnega interesa pomembna pri gospodarski javni službi - gre torej za javnopravno regulacijo javne službe.

V skladu z drugim odstavkom 9. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (raba objektov in

naprav) 'lahko lokalna skupnost predpiše pogoje in način javne, posebne in podrejene rabe objektov in naprav, namenjenih za izvrševanje lokalnih gospodarskih javnih služb'.

V skladu z določilom 10. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (subsidiarna uporaba zakona) pa se 'določbe zakona uporabljajo, če s posebnim zakonom posamezna vprašanja niso drugače urejena'.

1 Lokalne gospodarske javne službe

1.1 Zakonska ureditev

Kot navedeno so lokalne gospodarske javne službe lahko obvezne in izbirne. Obvezna lokalna gospodarska javna služba se določi z zakonom, izbirno pa določi občina s svojim predpisom (odlok). Na tem mestu je potrebno opomniti, da v teoriji in praksi glede na možnost odločitve občine o tem, katere dejavnosti bodo podrejene posebnemu javnopravnemu režimu javne službe, ločimo dve vrsti izbirnih gospodarskih javnih služb in sicer izbirne javne službe, ki jih kot takšne določi zakonodajalec z zakonom; v tem primeru se občina, kadar gre za lokalne gospodarske javne službe odloči ali bo izbirno javno službo izvajala ali ne in izbirne javne službe, ki jih določi posamezna občina. V zvezi s to opredelitvijo se zastavlja vprašanje ali je, glede na zakonsko dikcijo (2. in 3. člen ZGJS), lahko (npr. s strani občine - z odlokom) določena kot izbirna gospodarska javna služba dejavnost, ki ni bila že pred tem z zakonom (kot to zahteva določilo 2. člena ZGJS) določena kot izbirna gospodarska javna služba. Iz dikcije 1. odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se obvezna gospodarska javna služba določi z zakonom, bi lahko sklepali tudi drugače - občina (ali država) bi lahko določila kot izbirno gospodarsko javno službo tudi dejavnost, ki pred tem še ni bila z zakonom določena kot izbirna gospodarska javna služba, seveda ob upoštevanju kriterijev iz 1. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je gospodarska javna služba dejavnost, s katero se zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvodnjo v javnem interesu zagotavlja RS oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Na takšno razlago bi bilo mogoče sklepati tudi iz dikcije 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih sama določi in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom. Ob tem pa je potrebno upoštevati še določilo 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi gospodarskimi javnimi službami, načeloma obvezna; uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi gospodarskimi javnimi službami pa načeloma neobvezna (razen, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis oziroma odlok občine za posamezne primere ne določa drugače).

Glede na opisano nejasnost Zakona o gospodarskih javnih službah (neuskklajenost med določilom 2. in 3. člena), je ob teleološki razlagi zakonskih določil potrebno izhajati iz ugotovitve, da pomeni določitev dejavnosti za gospodarske javne službe in posledično vzpostavitev posebnega, javnopravnega režima teh dejavnosti tako velik poseg v ustavno načelo gospodarske pobude (74. člen Ustave RS), da lahko samo zakon 'izvzame' določeno (gospodarsko) dejavnost iz sfere zasebnega in ko z vzpostavitvijo režima javne službe 'prenese' v sfero javnega kot izbirno gospodarsko javno službo. Tako razlago pa dopušča tudi navedeni 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, pri čemer določba tega člena, ki določa, da 'občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih določi s splošnim aktom', ne pomeni, da občina z odlokom vzpostavi režim gospodarske javne službe nad določeno dejavnostjo, temveč, da lahko z odlokom določi, da se bodo na njenem območju opravljale tudi določene gospodarske javne službe, ki jih je zakon določil kot 'izbirne' lokalne gospodarske javne službe. Občina mora torej zagotoviti opravljanje tistih javnih služb, ki so z zakonom določene kot obvezne gospodarske javne službe,

medtem ko se glede izbirnih javnih služb (določenih z zakonom) prosto odloča.

Ob tem pa je potrebno opozoriti, da bi nasprotna razlaga (da torej občina lahko določi kot gospodarsko javno službo katerokoli tržno dejavnost, ki izpolnjuje kriterije 1. člena ZGJS) lahko pripeljala do situacije, v kateri bi v nekaterih občinah določene dejavnosti bile javne službe, v drugih pa bi se iste dejavnosti opravljale kot tržne dejavnosti. Takšna situacija bi pa bila nedopustna tudi z vidika ustavnega načela enakosti pred zakonom (14. člen Ustave RS) in določbe člena Ustave RS, ki določa, da je mogoče samo z zakonom predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine ter tudi s stališča pravne varnosti državljanov (oziroma občanov).

Nasprotno stališče pa lahko zasledimo v praksi Ustavnega sodišča RS, ki je v svoji odločbi št. U-I- 49/95 (Uradni list RS, št. 24/99) v para. 8 navedlo, *'da se obvezne gospodarske javne službe določijo z zakonom, kar pomeni, da sta to vrsto javnih služb Vlada oziroma lokalna skupnost dolžni zagotavljati na podlagi samega zakona. Dejavnosti, ki z zakonom niso opredeljene kot obvezne gospodarske javne službe, se lahko določijo kot izbirne. Iz navedenega izhaja, da lahko Vlada oziroma lokalna skupnost sami odločata, ali se bodo poleg dejavnosti, ki so obvezne javne službe, kot javna služba opravljale še kakšne druge dejavnosti, če so seveda izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 1. člena ZGJS.'*

Izhajajoč iz slednjega primera je tako odločitev o dejavnosti izbirne gospodarske javne službe v pristojnosti vlade, kadar gre za republiške in v pristojnosti samoupravne lokalne skupnosti, kadar gre za lokalne gospodarske javne službe. Ob navedenem pa moramo omeniti še določilo 4. člena veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah, ki je določil, da lahko vlada na podlagi pooblastila iz zakona z uredbo oziroma samoupravna lokalna skupnost (občina) z odlokom predpiše, da se poleg proizvodov in storitev, katerih trajno in nemoteno proizvodnjo v javnem interesu zagotavlja Republika Slovenija zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu, zagotavljajo še drugi proizvodi in storitve na način in v oblikah, ki jih ZGJS določa za gospodarske javne službe, kadar:

- a. so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti;
- b. so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij države oziroma lokalne skupnosti;
- c. republika ali lokalna skupnost prevzame subsidiarno sanacijsko odgovornost (4. člen ZGJS).

Z navedenim je zakonodajalec dejansko sprejel kriterije, na podlagi katerih bi lahko občine samostojno določile gospodarske dejavnosti v katerih je prisoten javni interes in uredile celokupnost pravnih razmerij v zvezi z izvajanjem dejavnosti gospodarske javne službe v skladu z zakonom. Seveda pa moramo na tem mestu ponovno opomniti na ustavno omenjeno omejitev svobodnega določanja gospodarskih dejavnosti v katerih je prisoten javni interes. Svoboda odločitve je v danem primeru omejena z svobodo gospodarske pobude, določeno v prvem odstavku 74. člena Ustave RS. Ustavno zagotovljena svobodna gospodarska pobuda obsega na eni strani svobodo vsakršne odločitve o opravljanju gospodarske dejavnosti, kar pomeni, da je ustavno zagotovljeno svobodno sprejemanje gospodarskih odločitev na podjetniški ravni na drugi strani pa omejuje nosilce oblasti (tudi občine), da bi izvajanje neke gospodarske dejavnosti prosto podredile posebnemu javnopravnemu režimu javne službe in jo izvzele iz sistema delovanja tržnih zakonitosti. Dopustno omejitev svobodne gospodarske pobude predstavlja vzpostavitev pravne ureditve, ki temelji na ustavni določbi tretjega odstavka navedenega 74. člena Ustave RS, da se gospodarske dejavnosti ne smejo izvajati v nasprotju z javno koristjo.¹ Javna korist na gospodarskem področju je pravni standard, ki ga Ustava RS ne pojasnjuje.

¹ Tako Ustavno sodišče RS v obrazložitvi odločbe (para. 8) št. U-I-49/95 (Uradni list RS, št. 24/99).

Ker pa preširoko razumevanje javne koristi ne bi bilo skladno z Ustavo RS, je na tem mestu potrebno sprejeti legalitetno načelo, po katerem je v nasprotju z Ustavo RS tako izvajanje gospodarske dejavnosti, ki je v nasprotju z načeli ustavne ureditve. Po tem stališču pa se ni potrebno sklicevati na pravni standard, kadar sama zakonodaja konkretizira pojem javne koristi oziroma prepoveduje določena ravnanja.²

Glede na navedeno med lokalne gospodarske javne službe (določene z zakonom), ki jih v javnem interesu zagotavlja občina zaradi zadovoljevanja javnih potreb (1., 3. člen ZGJS)) štejemo javne službe s področja:

1. varstva okolja: Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE, 23/24, 21-25 - ZOPVOOV), ki ureja varstvo okolja v prvem odstavku 233. členu določa, da 'so obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:

- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
- odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov in
- urejanje in čiščenje javnih površin.'

V skladu z določilom četrtega odstavka navedenega 233. člena občina predpiše ureditev navedenih občinskih javnih služb ter zagotovi njihovo izvajanje v skladu z določbami Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/, predpisi, izdanimi na njegovi podlagi in predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.

Ob navedenem so občine zavezane upoštevati tudi predpis vlade, ki ga ta izda na podlagi izvršilne klavzule, določene v tretjem odstavku 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/. V navedenem predpisu vlada podrobneje predpiše: • vrste dejavnosti in naloge, ki se izvajajo v okviru občinskih javnih služb; • vrste komunalnih odpadkov, ki so predmet občinske javne službe, in postopke obdelave odpadkov, ki se izvajajo v okviru občinskih javnih služb ter pogoje za izvajanje javnih služb iz 3., 4. in 5. točke prvega odstavka 233. člena ZVO-2; • uporabnike občinske javne službe oskrbe s pitno vodo, njihove obveznosti in izjeme od njene obvezne uporabe ter • metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde, tehnične, vzdrževalne, organizacijske in druge ukrepe ter normative za opravljanje občinskih javnih služb varstva okolja (233. člen ZVO-2).

2. občinskih javnih cest: Zakon o cestah /ZCes-2/ (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 - ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 - ZUNPEOVE) določa obvezno gospodarsko javno službo rednega vzdrževanja javnih cest, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah. Način opravljanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja občinskih cest določi občina (19. člen ZCes-2).

3. zaščite živali: Zakon o zaščiti živali /ZZZiv/ (Uradni list RS, št. 38/13 - uradno prečiščeno besedilo, 21/18 - ZNOrg, 92/20, 159/2, 109/23, 12/25 odl. US), ki ureja odgovornost ljudi za zaščito živali (1. člen ZZZiv) v 27. členu določa, da 'se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitvev v zavetišču'.

Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer

² Ustavno sodišče RS je npr. v zadevi v zvezi z opravljanjem dimnikarske dejavnosti (ki je po veljavnem ZVO-1 državna (republiška) javna služba) glede vsebine pojma *javna korist* zapisalo: 'Po 74. členu je gospodarska pobuda svobodna, vendar pa se gospodarska dejavnost ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo. Vsebina in meje javne koristi so razvidne iz zakonske ureditve posameznega področja.'

mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču.

Imetnik zavetišča je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

Izpolnjevanje predpisanih pogojev za začetek delovanja zavetišča ugotavlja upravni organ pristojen za veterinarstvo v upravnem postopku.'

V skladu z določilom 28. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ 'imetnik zavetišča opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih;
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim;
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitev in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču;
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom;
- zagotavlja označevanje in registracijo zapuščenih živali v skladu s predpisi.'

V skladu z določilom 33. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ 'imetnik zavetišča pridobi sredstva za vzpostavitev zavetišča iz naslednjih virov:

- proračuna lokalne samoupravne skupnosti;
- proračuna Republike Slovenije za gradbena dela in opremo, vendar največ do višine 50% njihove dejanske vrednosti, če je investicija v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister;
- drugih virov (darila, donacije, ipd.).

4. pokopališke in pogrebne dejavnosti: Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ (Uradni list RS, št. 62/16 in 3/22 - ZDeb) ureja pogrebno in pokopališko dejavnost in določa, da pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba. Pokopališka dejavnost pa obsega upravljanje ter urejanje pokopališč in ju zagotavlja občina. Ob navedenem moramo opomniti, da občina z odlokom predpiše pokopališki red, v katerem podrobneje določi izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti.

5. oskrbe z energijo: Zakon o oskrbi s plini /ZOP/ (Uradni list RS, št. 204/21, 121/22) določa, da je dejavnost operaterja distribucijskega sistema izbirna lokalna gospodarska javna služba, ki obsega:

- izvajanje distribucije;
- varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje distribucijskega sistema v ekonomsko sprejemljivih pogojih z obveznim upoštevanjem varovanja okolja in energetske učinkovitosti;
- razvoj distribucijskega sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema ter zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema;
- zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti distribucijskega sistema, da omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in dostop do njega;
- zagotavljanje zanesljivosti dobave in prevzema plina z ustrezno zmožljivostjo in zanesljivostjo omrežja;
- zagotavljanje nujne oskrbe;
- zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do sistema in njegovo uporabo;
- vzpostavitev in nadzor mehanizmov za upravljanje kakovosti plina v sistemu v primeru prevzema plina od proizvajalca v distribucijski sistem (58. člen ZOP).

6. varstva pred požarom: Zakon o varstvu pred požarom /ZVPoz/ (Uradni list RS, št. 3/07 - uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 - GZ, 189/20 - ZFRO, 43/22), ki ureja sistem varstva pred požarom v 3. členu določa dejavnost, ki jo opravljajo gasilske enote kot obvezno javno službo, ob tem pa lahko občine določijo dejavnosti varstva pred požarom, ki se opravljajo kot neobvezne (izbirne) javne službe.

7. gasilstvo: Zakon o gasilstvu /ZGas/ (Uradni list RS, št. 113/05 - uradno prečiščeno besedilo, 23/19, 189/20 - ZFRO, 39/22, 117/22 - ZVNDN-C), ki ureja naloge, organizacijo in status gasilstva v 11.a členu določa, da poklicne gasilske enote opravljajo javno gasilsko službo v skladu z Zakonom o gasilstvu /ZGas/ in aktom o ustanovitvi.

Pristojni občinski organ za opravljanje javne gasilske službe določi: 1. obseg in način opravljanja javne gasilske službe; 2. začetek in obdobje opravljanja javne gasilske službe; 3. organizacijo javne gasilske službe; in 4. nadzor nad izvajanjem javne gasilske službe.

8. upravljanja s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti: Zakon o plovbi po celinskih vodah /ZPCV/ (Uradni list RS, št. 30/02, 29/17 - ZŠpo-1 in 41/17 - PZ-G), ki ureja varnost plovbe po celinskih vodah v 14. členu določa, da je upravljanje s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti izbirna gospodarska javna služba. Občina lahko s splošnim aktom podeli koncesijo za upravljanje s pristanišči ter vstopno-izstopnimi mesti. Za podelitev koncesije se smiselno uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo gospodarske javne službe.

9. prevoz potnikov po žičniških napravah: Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ZŽNPO/ (Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14 in 200/20), ki ureja pogoje javnega prevoza oseb po žičniških napravah in gospodarske javne službe tega prevoza v 38. členu določa, da lahko lokalna skupnost (občina) določi, da se javni prevoz potnikov po žičniških napravah opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba. Občina lahko določi, da se javni prevoz potnikov kot javna služba opravlja po naslednjih žičniških napravah: 1. žičniških napravah, razen vlečnic, na območju mesta; 2. žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo nadaljevanje ali povezavo linijskega prevoza v mestnem prometu, in 3. žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo edino ali nujno dodatno povezavo z naseljenim območjem na gori, ali sicer težko dostopnim območjem. V predpisu, s katerim občina določi javno službo, mora določiti tudi žičniške naprave, na katerih se opravlja javna služba oziroma lokacije teh naprav, ki so infrastruktura javne službe.

10. monitoring stanja okolja: Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ v 147. členu določa, da lahko občina zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja neposredno ali na podlagi koncesije skladno z zakonom, ki ureja gospodarske javne službe, zbrane podatke pa mora brezplačno posredovati ministrstvu.

11. geodetska dejavnost: Zakon o geodetski dejavnosti /ZGeoD-1/ (Uradni list RS, št. 77/10, 61/17-ZAID) v 35. členu določa, da lokalno geodetsko službo zagotavlja samoupravna lokalna skupnost. Lokalna geodetska skupnost obsega vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje katastrov gospodarske infrastrukture ter posredovanje podatkov o omrežjih in objektih gospodarske infrastrukture v zbirni kataster gospodarske infrastrukture, lahko pa tudi vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje podatkov v bazi topografskih podatkov ter druge naloge lokalnega pomena. Organizira se lahko v okviru občinske uprave ali skupne občinske uprave, lahko pa jo samoupravna lokalna skupnost poveri geodetskemu podjetju s koncesijo. Koncesija se podeli po postopku in na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske javne službe.

12. dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina: Zakon o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov /ZOTDS/ (Uradni list RS, št. 44/22) v 4. členu določa, da se lahko dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina lahko opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba ali tržna distribucija. Dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina se opravlja kot gospodarska javna služba, kadar je trajna in nemotena oskrba s plini v javnem interesu zaradi zagotavljanja javnih potreb. Odločitev o tem sprejme občina. Če distributer oskrbuje ali namerava vsebovati več kot 500 gospodinjskih odjemalcev, se distribucija toplote opravlja kot gospodarska javna služba.

13. upravljanje, vzdrževanje in delovanje lokalnih namakalnih sistemov: Zakon o kmetijskih zemljiščih /ZKZ/ (Uradni list RS, št. 71/11 - uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 - ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 - ZUNPEOVE) v prvem odstavku 95. člena določa, da je upravljanje, vzdrževanje in delovanje lokalnih namakalnih sistemov lokalna javna služba.

1.2 Oblike zagotavljanja gospodarskih javnih služb

Občina lahko v skladu z določilom 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ zagotovi opravljanje gospodarskih javnih služb v naslednjih oblikah: • režijskem obratu, • javnem gospodarskem zavodu, • javnem podjetju ali • z dajanjem koncesij.

1.2.1 Režijski obrat

Občina lahko zagotovi izvajanje gospodarske javne službe v obliki režijskega obrata, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Režijski obrat se organizira kot organizacijska enota uprave oziroma službe občine. Organiziran je lahko kot samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata pa določi občinski (mestni) svet v okviru organizacije in delovnega področja občinske uprave na predlog župana. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ izrecno določa, da režijski obrat ni pravna oseba (17. člen ZGJS).

1.2.2 Javni gospodarski zavod

V obliki javnega gospodarskega zavoda se lahko zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar gre za opravljanje ene ali več lokalnih gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj. Lokalna skupnost ustanovi javni gospodarski zavod za opravljanje ene ali več gospodarskih dejavnosti, kadar se v celoti izvajajo kot neprofitne, njihovo izvajanje pa zahteva samostojno organizacijo izven uprave lokalne skupnosti.

Javni gospodarski zavod ustanovi lokalna skupnost z aktom o ustanovitvi, s katerim se ob statusnih lastnostih določijo tudi sredstva za ustanovitev in začetek dela zavoda, viri, način in pogoji za financiranje dela zavoda ter pravice in obveznosti ustanovitelja in zavoda. Poleg samoupravne lokalne skupnosti so lahko soustanovitelji javnega gospodarskega zavoda tudi druge pravne ali fizične osebe, vendar njihovi ustanoviteljski deleži skupaj ne smejo presežati 49%. Ustanovitelji javnega gospodarskega zavoda imajo vrsto pravic, zlasti pa določajo pogoje za izvajanje dejavnosti, dajejo soglasje k statutu zavoda ter k notranji organizaciji in programom dela zavoda. Ustanovitelji odločajo tudi o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin in sprejemajo poslovno poročilo, obračune in zaključni račun gospodarskega javnega zavoda.

Javni gospodarski zavod upravlja upravni odbor, poslovanje in delo gospodarskega javnega zavoda pa

vodi direktor. Slednjega imenuje in razrešujejo ustanovitelji zavoda, če za to ni pooblaščen upravni odbor zavoda. Direktorja javnega zavoda imenujejo ustanovitelji za obdobje štirih let, ista oseba pa je lahko po preteku mandata ponovno imenovana. Pravice, obveznosti in odgovornosti direktorja pa ureja statut javnega gospodarskega zavoda (ZGJS, 17. - 24. člen).

1.2.3 Javno podjetje

Lokalna skupnost lahko zagotovi izvajanje lokalne gospodarske javne službe v obliki javnega podjetja, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati profitno. Javno podjetje lahko ustanovi lokalna skupnost kot podjetje v lasti lokalne skupnosti (občine). Ker javno podjetje po veljavni ureditvi nima lastne statusne oblike, jo neposredno črpa iz ureditve gospodarskih družb, tako da se lahko ustanovi samo v eni od statusnih oblik pravnih subjektov, ki jih predvideva veljavnega Zakona o gospodarskih družbah /ZGD-1/ (Uradni list RS, št. 65/09 - uradno prečiščeno besedilo, 33/11, 91/11, 32/12, 57/12, 44/13 - odl. US, 82/13, 55/15, 15/17, 22/19 - ZPosS, 158/20 - ZIntPK-C, 18/21, 18/23 - ZDU-10, 75/23 in 102/24). Statusno se javno podjetje torej ne razlikuje od 'navadne' gospodarske družbe, bistvena razlika pa je samo v upravljavskih upravičenjih, pri katerih imeta država ali samoupravna lokalna skupnosti kot ustanoviteljici posebne ustanoviteljske pravice na takšnem podjetju, ki pa so sicer nedovisne od kapitalske strukture javnega podjetja. V teoriji statusnega prava se kot nesporno navaja stališče, da se lahko javno podjetje organizira v eni od oblik kapitalskih družb (d.d. ali d.o.o.).

Ustanovitelj javnega podjetja ima posebne pravice in sicer:

- določi posebne pogoje za izvajanje dejavnosti ter zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- odloča o cenah oziroma tarifah za uporabo javnih dobrin (26. člen ZGJS).

1.2.4 Koncesionirana gospodarska javna služba

Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ kot način izvajanja gospodarske javne službe predvideva tudi koncesijo. Koncesija je oblika zasebnega izvajanja javne službe. Koncesija je posebno dovoljenje in pooblastilo, ki ga da država ali lokalna skupnost osebi zasebnega prava za izvajanje javne službe.

S podelitvijo koncesije nastane koncesijsko razmerje v katerem nastopata koncedent (lokalna skupnost, ki podeli koncesijo) in koncesionar (oseba zasebnega ali javnega prava, ki izvaja javno službo). Koncesionar je lahko fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesionirane gospodarske javne službe. Če zakon ne določa drugače je lahko koncesionar tudi tuja oseba. Katero gospodarsko javno službo je možno opravljati na podlagi koncesije določa zakon ali odlok lokalne skupnosti.

Postopek za podelitev koncesije je dokaj zapleten. Najprej mora koncedent sprejeti akt o načinu izvajanja javne službe (odlok občine). V tem aktu naj bi bila že v naprej sprejeta odločitev, da se neka gospodarska javna služba opravlja kot koncesionirana. Ta akt tudi ureja celoten režim izvajanja javne službe. V njem je opredeljen javni interes na področju določene javne službe. Ta akt torej prinaša izključno javnopravne elemente (bodočega) koncesijskega razmerja.

Aktu o načinu izvajanja javne službe v primeru, da se je občina odločila za koncesijo, sledi koncesijski akt (odlok občine). S tem aktom se določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe za posamezno koncesijo. S koncesijskim aktom se lahko da koncesionarju javno pooblastilo, če tako določa zakon. Koncesijski akt vsebuje:

- dejavnost ali zadeve, ki so predmet gospodarske javne službe;
- območje izvajanja gospodarske javne službe, uporabnike ter razmerja do uporabnikov;
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar;
- morebitna javna pooblastila koncesionarju;
- splošne pogoje za izvajanje gospodarske javne službe in za uporabo javnih dobrin, ki se z njo zagotavljajo;
- vrsto in obseg monopola ali način njegovega preprečevanja;
- začetek in čas trajanja koncesije;
- vire financiranja gospodarske javne službe;
- način plačila koncesionarja ali način plačila odškodnine za izvrševanje gospodarske javne službe oziroma varščine;
- nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe;
- prenehanje koncesijskega razmerja;
- organ, ki opravi izbor koncesionarja;
- organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe;
- druge sestavine, potrebne za določitev in izvajanje gospodarske javne službe.

Pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar, so podlaga za kasnejši javni razpis, s katerim koncedent pridobi koncesionarja. Podlaga za javni razpis je koncesijski akt, s katerim se določita tudi oblika in postopek javnega razpisa. Javni razpis se objavi v uradnem listu Republike Slovenije. O izbiri koncesionarja odloči koncedent (občinska uprava) z upravno odločbo. Z izbranim koncesionarjem nato sklene koncedent (župan) koncesijsko pogodbo v pisni obliki. S koncesijsko pogodbo koncedent in koncesionar uredita medsebojna razmerja v zvezi z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe. Bistvene sestavine koncesijske pogodbe se nanašajo na način in roke plačil morebitne varščine, razmerja v zvezi s sredstvi, ki jih vloži koncedent, dolžnost koncesionarja poročati koncedentu o vseh dejstvih in pojavih, ki utegnejo vplivati na izvajanje javne službe, način finančnega in strokovnega nadzora, pogodbene sankcije in način spreminjanja koncesijske pogodbe. O morebitnem sporu med koncedentom in koncesionarjem odloča redno sodišče.

Koncesijsko razmerje preneha a) s prenehanjem koncesijske pogodbe, b) z odkupom koncesije, c) z odvzemom koncesije in d) s prevzemom koncesionirane gospodarske javne službe v režijo.

Koncesijska pogodba preneha po preteku časa, za katerega je bila sklenjena, z odpovedjo, če je bila sklenjena za nedoločen čas ali z razdrtjem. Razlogi in pogoji za razdrtje, odpovedni rok in druge medsebojne pravice in obveznosti ob odpovedi ali razdrtju pogodbe pa se določijo v koncesijski pogodbi.

Z odkupom koncesije preneha koncesijsko razmerje tako, da koncesionar preneha opravljati javno službo, ki je predmet koncesije, koncedent pa v določenem obsegu prevzame objekte in naprave, ki jih je koncesionar zgradil ali drugače pridobil za namen izvajanja koncesionirane gospodarske javne službe. Odkup koncesije je možen samo, če je izrecno predviden v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi, s katero se določijo tudi način, obseg in pogoji odkupa. Zakon pa dopušča tudi možnost prisilnega odkupa koncesije. Ob prisilnem odkupu koncesije pa je koncedent dolžan plačati koncesionarju odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi.

Pri odvzemu koncesije lahko koncedent odvzame koncesionarju koncesijo, če le ta ne začne z opravljanjem koncesionirane gospodarske javne službe v za to določenem roku ali če je v javnem interesu, da se dejavnost preneha izvajati kot gospodarska javna služba ali kot koncesionirana

gospodarska javna služba. Pogoji za odzvem koncesije se določijo v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi. V primeru odvzema koncesije je koncedent dolžan koncesionarju plačati odškodnino, ki se določa po predpisih o razlastitvi.

Pod pogoji in na način, določenimi v koncesijskem aktu ali v koncesijski pogodbi lahko koncedent prevzame koncesionirano gospodarsko javno službo prevzame v režijo. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ določa, da lahko koncesionar prenese opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe na drugo osebo. Slednje je mogoče samo, če je prenos predviden v koncesijski pogodbi v predvidenem obsegu. V nasprotnem primeru je prenos možen samo z dovoljenjem koncedenta. Koncedent pa lahko v celoti ali delno prenese opravljanje koncesioniranje gospodarske javne službe samo v primerih, določenih z ZGJS ali zaradi razlogov, določenih v koncesijski pogodbi, drugače pa samo s soglasjem koncesionarja.

Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ pozna tudi obvezno koncesijo, kadar gre za določeno dejavnost, ki se opravlja kot gospodarska javna služba, opravljajo pa jo osebe zasebnega prava kot obvezen del svoje dejavnosti. Obvezna koncesija se izvajalcu naloži z upravno odločbo, za njeno opravljanje pa koncedent in koncesionar skleneta koncesijsko pogodbo.

Koncesionar mora opravljati koncesionirano gospodarsko javno službo v okviru objektivnih možnosti tudi ob nepredvidljivih okoliščinah, nastalih zaradi višje sile. V tem primeru ima koncesionar pravico zahtevati od koncedenta povračilo stroškov, ki so nastali zaradi opravljanja koncesionirane gospodarske javne službe v nepredvidljivih okoliščinah.

Koncesionar je v skladu z zakonom odgovoren za škodo, ki jo pri opravljanju ali v zvezi z opravljanjem javne službe povzročijo pri njem zaposleni ljudje uporabnikom ali drugim osebam. Uporabnikom ali drugim osebam odgovarja subsidiarno za koncesionarja tudi koncedent, če s koncesijsko pogodbo ni dogovorjena drugačna vrsta odgovornosti.

1.3 Financiranje gospodarskih javnih služb

Gospodarske javne službe naj bi se načeloma financirale z zaračunavanjem storitev, ki jih plačujejo uporabniki javnih dobrin na podlagi vnaprej določenih tarif, taks, nadomestil ali povračil. Cene proizvoda ali storitve se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti. Cene se lahko določijo diferencirano po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko tudi subvencionirajo, pri čemer se z aktom, s katerim se določi subvencioniranje, določita tudi višina in vir subvencij. Tudi subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah.

Gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva pa se financirajo iz sredstev proračuna. Poleg navedenega pa lahko lokalna skupnost za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše tudi davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.

Na tem mestu moramo opomniti, da morajo vsi izvajalci gospodarskih javnih služb voditi računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi tako, da je možen stalen nadzor nad finančnim poslovanjem izvajalcev gospodarskih javnih služb. Izvajalci, ki imajo status pravne osebe, morajo imeti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z zakonom. Pri reviziji se ugotavljajo zlasti namenskost, učinkovitost in racionalnost uporabe proračunskih sredstev.

1.4 Varstvo uporabnikov javnih dobrin

Za posamezno ali več gospodarskih javnih služb morajo občine ustanoviti telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Omenjena telesa sestavljajo predstavniki uporabnikov javnih dobrin. Telesa dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom lokalne skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti. Sestavo, delovno področje ter podrobnejše pravice telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin pa določi akt o njegovi ustanovitvi, s katerim se določi tudi organ, ki opravlja zanj administrativno strokovna opravila.

II. Analiza pravne ureditve izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica

V sklopu izvedbe projekta smo pripravili analizo naslednjih pravnih aktov Občine Gorišnica:

- Statut Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23);
- Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15);
- Odlok o režijskem obratu Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 9/11);
- Odlok o organizaciji in delovnem področju Občinske uprave Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 55/20);
- Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11);
- Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11);
- Odlok o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih in padavinskih odpadnih voda v Občini Gorišnica (Uradni list RS, št. 24/01);
- Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje obvezne lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 15/16);
- Odlok o načinu opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 38/24);
- Odlok o koncesiji za izvajanje gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov za območje Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 38/24);
- Odlok o pokopališkem redu v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/22);
- Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje lokalne gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/22);
- Odlok o ureditvi zimske službe v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/00),
- Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14);
- Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje rednega vzdrževanja občinskih javnih cest na območju Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14, 15/24);
- Odlok o urejanju javne razsvetljave (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 20/11);
- Odlok o občinskih cestah (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 25/99),
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/12, 28/21);

1 Statutarna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica

Občinski svet Občine Gorišnica je leta 2017 sprejel Statut Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23). Slednji v 6. točki prvega odstavka 7. člena med drugim določa, da Občina Gorišnica samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), določene z zakonom, zlasti pa zagotavlja obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe v skladu z zakonom.

Ob navedenem je Občinski svet Občine Gorišnica v 6. poglavju (Občinske javne službe) (56. in 57. člen) določil, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom lahko sama določi, in javnih služb, za katere je določeno z zakonom, da jih zagotavlja občina. Občina lahko določi kot gospodarsko javno službo tudi druge dejavnosti, ki so pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti ali so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij občine. Izvajanje občinskih javnih služb uredi občina z odlokom v skladu z zakonom.

Ob navedenem je z določili 57. člena Statuta določeno, da režijski obrat in pravne osebe javnega prava, ki izvajajo občinske javne službe, ustanavlja občina z odlokom ob upoštevanju pogojev, določenih z zakonom. Občina lahko za opravljanje javnih služb v skladu z zakonom podeli koncesijo.

Na podlagi izvedene pravne analize, lahko sklenemo, da določila 7., 56. in 57. člena Statuta vsebinsko skladni z določili veljavnega Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/.

2 Lokalne gospodarske javne službe v Občini Gorišnica

Občinski svet Občine Gorišnica je leta 2011 sprejel Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15) s katerim je uredil lokalne gospodarske javne službe v Občini Gorišnica, način njihovega izvajanja, strokovno-tehnične, organizacijske in razvojne naloge, varstvo uporabnikov, financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb in druga vprašanja v zvezi z izvajanjem lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica (1. člen odloka).

Na podlagi 5. člena Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica se na območju občine kot obvezne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. oskrba s pitno vodo (*na tem mestu moramo opomniti, da je s prvim odstavkom 1. člena Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba »oskrba s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev«*);
2. odvajanje komunalne in padavinske odpadne vode (*na tem mestu moramo opomniti, da je s prvim odstavkom 1. člena Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /Z/OPVOOV/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba »odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode«*);
3. čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode;
4. zbiranje komunalnih odpadkov (*na tem mestu moramo opomniti, da je s tretjo točko prvega odstavka 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja »zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov«*);
5. prevoz komunalnih odpadkov (*na tem mestu moramo opomniti, da Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ med obveznimi občinskimi gospodarskimi javnimi službami varstva okolja ne določa »prevoza komunalnih odpadkov«*);
6. obdelava mešanih komunalnih odpadkov (*na tem mestu moramo opomniti, da je s četrto točko*

- prvega odstavka 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja »obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov«;*
7. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov *(na tem mestu moramo opomniti, da je s peto točko prvega odstavka 233. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ določeno, da je obvezna občinska gospodarska javna služba varstva okolja odlaganje ostankov obdelanih komunalnih odpadkov);*
 8. urejanje in čiščenje javnih površin;
 9. vzdrževanje občinskih javnih cest;
 10. pomoč, oskrba in namestitve zapuščenih živali v zavetišču.

Ob navedenem moramo opomniti, da občinski svet med obveznimi občinskimi gospodarskimi javnimi službami ni navedel 24-urne dežurne pogrebne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba po določilih Zakona o pogrebnih in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/.

Nadalje je s 6. členom **Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnice** določeno, da se na območju občine kot izbirne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

- upravljanje s pokopališči, urejanje ter vzdrževanje pokopališč in pogrebne storitve *(na tem mestu moramo opomniti, da navedene dejavnosti ni možno podrediti posebnemu pravnemu režimu javne službe, saj je Zakon o pogrebnih in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ ne določa kot izbirne gospodarske javne službe);*
- oskrba z energetske plini in oskrba s toplotno energijo *(na tem mestu moramo opomniti, da se lahko, v skladu z določili prvega odstavka 4. člena Zakona o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov /ZOTDS/ dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina opravljata kot izbirna lokalna gospodarska javna služba);*
- vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na, ob ali nad vozišči državnih cest, ki so namenjene urejanju prometne ureditve oziroma varnemu odvijanju prometa skozi naselja *(na tem mestu moramo opomniti, da občina, v skladu z določili 72. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, v naselju redno vzdržujejo prometne površine, objekte in naprave na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja: • priključke občinskih cest na državno cesto, razen prometne signalizacije in prometne opreme, namenjene odvijanju prometa na državni cesti; • odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in druge prometne površine izven vozišča; • celotno razsvetljavo, semaforje, razen krmilnih naprav semaforjev, in prometno signalizacijo z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem, vključno z oskrbo z električno energijo; • zelene površine in urbano opremo v območju cestnega zemljišča);*
- vzdrževanje javne razsvetljave *(na tem mestu moramo opomniti, da je dejavnost rednega vzdrževanja cestne razsvetljave, naprav in ureditev, po določilih 10. člena Pravilnika o rednem vzdrževanju javnih cest, dejavnost rednega vzdrževanja občinskih javnih cest, ki je po določilih 19. člena Zakona o cestah /Zces-2/ obvezna občinska gospodarska javna služba).*

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni ter načela jasnosti in določnosti predpisov, vsebinsko uskladi določila **Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15) z veljavno zakonodajo.

3 Organizacija izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica

3.1 Oblike izvajanja lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica

Z **Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15) je občinski svet v 9. členu določil, da občina zagotavlja izvajanje gospodarskih javnih služb v naslednjih oblikah:

- z dajanjem koncesij,
- režijskim obratom,
- v javnim podjetjem.

V skladu z navedenim opomnimo na prvi odstavek 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah / ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost (občina) zagotavlja gospodarske javne službe skladno s 7. členom Zakona o gospodarskih javnih službah / ZGJS/ v naslednjih oblikah:

- **režijskem obratu**, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo;
- **v javnem gospodarskem zavodu**, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj;
- **v javnem podjetju**, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno;
- **z dajanjem koncesij**.

3.1.1 Režijski obrat

V skladu z 12. členom **Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica** se režijski obrat ustanovi za izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Režijski obrat se organizira kor samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata pa določi občinski svet v okviru organizacije in delovnega področja občinske uprave na predlog župana. Režijski obrat ni pravna oseb.

V zvezi z navedenim moramo opomniti, da Občinski svet Občine Gorišnica v **Odloku o režijskem obratu Občine Gorišnica** ni določil katere občinske gospodarske javne službe se izvajajo v režijskem obratu.

Ob navedenem moramo opomniti, da je Občinski svet Občine Gorišnica v letu 2011 sprejel **Odlok o režijskem obratu** (Uradno glasilo 9/11) s katerim je ustanovil režijski obrat kot organizacijsko enoto občinske uprave (1. člen Odloka). V 6. členu navedenega odloka je občinski svet določil, da lahko režijski obrat opravlja naslednje dejavnosti:

1. odvajanje in čiščenje komunalnih odpadkov in padavinskih voda;
2. javna snaga in čiščenje javnih površin;
3. urejanje javnih poti, površin za pešce, zelenih površin;
4. izgradnja, vzdrževanje in urejanje lokalnih javnih cest in javnih poti;
5. upravljanje z javno razsvetljavo v naseljih;
6. urejanje in čiščenje pokopališč;
7. vzdrževanje športno rekreacijskih objektov;
8. vzdrževanje infrastrukturnih in drugih javnih objektov;
9. rušenje objektov, zemeljska dela in druga gradbena dela;
10. vzdrževanje in obnavljanje občinskih objektov;
11. zimsko službo;
12. urejanje in vzdrževanje plakatnih mest in reklamnih objektov;
13. druga dela in naloge na področju izvajanja gospodarskih javnih služb, ki jih določi občinski svet.

V skladu z navedenim moramo opomniti na določila 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da občina zagotavlja gospodarske javne službe v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Ob navedenem lahko občina v režijskem obratu zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe).

Na podlagi izvedene pravne analize lahko sklenemo, da določila navedenega 6. člena Odloka o režijskem obratu Občine Gorišnica niso vsebinsko skladna z veljavno zakonodajo.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi določila **Odloka o režijskem obratu Občine Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 9/11) z veljavno zakonodajo.

4 Dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb

4.1 Obvezne lokalne gospodarske javne službe

4.1.1 Lokalne gospodarske javne službe varstva okolja

Zakon o varstvu okolja /ZVO-2/ v 233. členu določa, da so obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:

- zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov;
- obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov;
- odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov;
- urejanje in čiščenje javnih površin.

Ob navedenem moramo opomniti, da je zakonodajalec v letu 2025 sprejel **Zakon o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/**, s katerim je določil način in oblike izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev ter obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, ki sta javni službi varstva okolja (1. člen ZOPVOOV).

4.1.1.1 Oskrba s pitno vodo

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2011 sprejel **Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11), s katerim je določil način opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo na območju Občine Gorišnica (1. člen Odloka).

Na tem mestu moramo opomniti, da je Občinski svet Občine Gorišnica navedeni odlok sprejel na podlagi določil Zakona o varstvu okolja /ZVO-1/, ki je bil razveljavljen z uveljavitvijo Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE in 23/24), ki je v 266. členu določil, da se predpisi občin, izdani na podlagi ZVO-1, uskladijo z določbami Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ najkasneje dve leti po njegovi uveljavitvi, to je do 13.4.2024, česar pa Občinski svet Občine Gorišnica ni naredil. Ob navedenem je zakonodajalec s 56. členom Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/ določil, da občine uskladijo predpise, ki

urejajo izvajanje javnih služb na podlagi ZOPVOOV, najpozneje v petih letih od uveljavitve ZOPVOOV, to je do 1.4.2030.

Predlog:

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi določila **Odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11) z veljavnim **Zakonom o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/** in **Uredbo o oskrbi s pitno vodo** (Uradni list RS, št. 88/12, 44/22 - ZVO-2, 21/25 - ZOPVOOV).

4.1.1.2 Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2015 sprejel **Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 67/15), s katerim je določil način opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode na območju Občine Gorišnica (1. člen Odloka).

Na tem mestu moramo opomniti, da je Občinski svet Občine Gorišnica navedeni odlok sprejel na podlagi določil Zakona o varstvu okolja /ZVO-1/, ki je bil razveljavljen z uveljavitvijo Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 - ZDU-10, 78/23 - ZUNPEOVE in 23/24), ki je v 266. členu določil, da se predpisi občin, izdanimi na podlagi ZVO-1, uskladijo z določbami Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ najkasneje dve leti po njegovi uveljavitvi, to je do 13.4.2024, česar pa Občinski svet Občine Gorišnica ni naredil. Ob navedenem je zakonodajalec s 56. členom Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/ določil, da občine uskladijo predpise, ki urejajo izvajanje javnih služb na podlagi ZOPVOOV, najpozneje v petih letih od uveljavitve ZOPVOOV, to je do 1.4.2030.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, vsebinsko uskladi določila **Odloka o načinu opravljanja gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 67/15) z veljavnim **Zakonom o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV/** in **Uredbo o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode** (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17, 81/19, 194/21, 44/22 - ZVO-2, 21/25 - ZOPVOOV).

4.1.1.3 Ravnanje s komunalnimi odpadki

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2024 sprejel **Odlok o načinu opravljanja obveznih gospodarskih javnih služb ravnanja s komunalnimi odpadki v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 38/24), s katerim je določil način opravljanja obveznih občinskih gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov obdelanih komunalnih odpadkov na območju Občine Gorišnica (1. člen Odloka). Ob navedenem je občinski svet v letu 2024 sprejel **Odlok o koncesiji za izvajanje gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov obdelanih komunalnih odpadkov za območje Občine Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 38/24), s katerim je določil predmet in pogoje za podelitev koncesije za izvajanje obveznih gospodarskih javnih služb zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelave določenih vrst

komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov obdelanih komunalnih odpadkov ter uredil druga vprašanja v zvezi z izvajanjem podeljene koncesije (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize lahko sklenemo, da sta navedena odloka vsebinsko skladna z določili veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ in na njegovi podlagi sprejetimi podzakonskimi predpisi.

4.1.1.4 Urejanje in čiščenje javnih površin

Občinski svet Občine Gorišnica ni sprejel odloka s katerim bi predpisal način opravljanja lokalne gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih površin na način, kot to določa drugi odstavek 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Izhajajoč iz navedenega, občinski svet ni vzpostavil ustrezne pravne ureditve načina opravljanja navedene lokalne gospodarske javne službe v skladu z določili veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/ ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njenega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju ali na podlagi koncesije);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarske javne službe in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi, pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

Predlog

v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme z določili 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ter Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ vsebinsko skladen **Odlok o urejanju in čiščenju javnih površin v Občini Gorišnica**.

4.1.2 Vzdrževanje občinskih javnih cest

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 1999 sprejel **Odlok o občinskih cestah Občini Gorišnica** (Uradni list RS, št. 25/99), s katerim je določil, da se občinske ceste gradijo in vzdržujejo na način in pod pogoji, ki jih določajo predpisi, ki urejajo javne ceste, predpisi, ki urejajo varstvo okolja, urejanje prostora in graditev objektov ter predpisi, ki urejajo varnost cestnega prometa (1. člen Odloka).

Ob navedene je Občinski svet Občine Gorišnica v letu 2000 sprejel **Odlok o ureditvi zimske službe v Občini Gorišnica** (Uradni list RS, št. 57/00) ter v letu 2014 **Odlok o načinu opravljanja rednega vzdrževanja občinskih javnih cest in drugih prometnih površin v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14) ter **Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje rednega vzdrževanja občinskih javnih cest na območju Občine Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 32/14, 15/24).

Na tem mestu moramo opomniti, da je zakonodajalec v letu 2022 sprejel **Zakon o cestah /Zces-2/** (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 - ZSDH-1A, 29/23, 78/23 - ZUNPEOVE), s katerim je v 155. členu določil, da občine uskladijo svoje predpise z določbami ZCes-2 najpozneje v šestih mesecih od njegove uveljavitve, to je do 29.4.2023, česar pa občinski svet ni naredil.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da upošteva določilo tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme z Zakonom o cestah /Zces-2/ vsebinsko skladen **Odlok o občinskih javnih cestah v Občini Gorišnica, Odlok o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih javnih cest v Občini Gorišnica ter Odlok o predmetu in pogojih za podelitev koncesije za opravljanje obvezne občinske gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih javnih cest v Občini Gorišnica.**

4.1.3 Pomoč, oskrba in namestitev zapuščenih živali v zavetišču

Občinski svet Občine Gorišnica ni sprejel odloka s katerim bi predpisal način opravljanja lokalne gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču na način, kot to določa drugi odstavek 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Izhajajoč iz navedenega, občinski svet ni vzpostavil ustrezne pravne ureditve načina opravljanja navedene lokalne gospodarske javne službe v skladu z določili veljavnega Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ ter 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njenega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju ali na podlagi koncesije);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarske javne službe in način njihovega oblikovanja;
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi, pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme z določili 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ ter Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ vsebinsko skladen **Odlok o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe pomoči, oskrbe in namestitve zapuščenih živali v zavetišču v Občini Gorišnica.**

4.1.4 24-urna dežurna pogrebna služba

Občinski svet Občine Gorišnica je v letu 2022 sprejel **Odlok o pokopališkem redu v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/22) s katerim je določil pokopališki red v Občini Gorišnica.

Na podlagi izvedene pravne analize lahko sklenemo, da je navedeni odlok vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o pogrebnih in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/.

Ob navedenem moramo opomniti, da Občinski svet Občine Gorišnica ni sprejel Odloka o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe, kot je določena s 3. in 7. členom Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. Slednji določa, da se z odlokom o načinu opravljanja gospodarske javne službe določijo:

- organizacijska in prostorska zasnova njenega opravljanja po vrsti in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih

vložkov),

- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev,
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin,
- pravice in obveznosti uporabnikov,
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja,
- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvi, ki ga uživa,
- drugi elementi, potrebni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

Na tem mestu pa moramo opomniti, da je Občinski svet Občine Gorišnica v letu 2022 sprejel **Odlok o predmetu in pogojih za dodelitev koncesije za opravljanje lokalne gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Gorišnica** (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 18/22) s katerim je določil predmet in pogoje opravljanja obvezne lokalne gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Gorišnica (1. člen Odloka).

Na podlagi izvedene pravne analize lahko sklenemo, da je navedeni odlok vsebinsko skladen z določili veljavnega Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ in Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagamo, da v skladu z določili tretjega odstavka 153. člena Ustave RS, ki določa, da morajo biti podzakonski predpisi in drugi splošni akti v skladu z ustavo in zakoni, sprejme z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ in Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, vsebinsko skladen **Odlok o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Gorišnica**.

III. Razlogi in cilji, zaradi katerih je odlok potreben

Z odlokom bo občinski svet;

- ob spoštovanju ustavnega načela zakonitosti (tretji odstavek 153. člena Ustave RS), ki določa, da morajo biti podzakonski akti v skladu z ustavo in zakoni ter
- ob spoštovanju določil 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ in 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;

sprejel z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/ vsebinsko skladen **Odlok lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica**.

IV. Poročilo o sodelovanju javnosti pri pripravi osnutka odloka

Zaradi večje legitimnosti sprejetih splošnih aktov Občine gorišnica in vključitve občank in občanov, njihovih organizacij, strokovne in druge javnosti v pripravo predlogov splošnih aktov občine, bo osnutek odloka v skladu z določili Dodatnega protokola k evropski listini lokalne samouprave o pravici do sodelovanja pri vprašanjih lokalne oblasti (Uradni list RS - Mednarodne pogodbe, št. 2/11), Smernic za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki so sestavni del Resolucije o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/09), 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 - uradno prečiščeno besedilo, 117/06 - ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 - odl. US, 102/15 in 7/18) in Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16) objavljen na spletni strani občine, v katalogih informacij javnega značaja ter v trideset (30) dnevni javni razpravi.

V. Ocena finančnih in drugih posledic, ki jih bo imel sprejem odloka

Sprejem odloka ne bo imel dodatnih finančnih posledic za občinski proračun.

VI. Predlog

Občinskemu svetu Občine Gorišnica predlagam v sprejem z Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/ in Zakonom o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, vsebinsko usklajen osnutek Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica.

Občina Gorišnica
Borut Kolar, župan

Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica

Na podlagi 21. in 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A in 80/20 - ZIUOOPE), 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 94/07 - uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 - ZUJF, 11/14 - popr., 14/15 - ZUUJFO, 11/18 - ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 - ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE, 62/24 - odl. US in 102/24 - ZLV-K) in 15. člena Statuta Občine Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 57/17, 21/23) je Občinski svet Občine Gorišnica na svoji ... seji dne ... sprejel

Obrazložitev:

Pravna podlaga za sprejem odloka je določilo 21. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki v prvem odstavku določa, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. V skladu z določilom pete alineje drugega odstavka navedenega 21. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ občina za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe. Kot je določeno z 61. členom Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe). Opravljanje lokalnih javnih služb pa občina zagotavlja: • neposredno v okviru občinske uprave; • z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij; • z dajanjem koncesij; • na drug način, določen v skladu z zakonom.

ODLOK

O LOKALNIH GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽBAH V OBČINI GORIŠNICA

1. Splošne določbe

1. člen

(vsebina odloka)

Ta odlok ureja lokalne gospodarske javne službe v Občini Gorišnica, način njihovega izvajanja, strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge, varstvo uporabnikov, financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb in druga vprašanja v zvezi z izvajanjem lokalnih gospodarskih javnih služb v Občini Gorišnica (v nadaljevanju: občina).

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil:

- drugega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da način opravljanja lokalne gospodarske javne službe predpiše lokalna skupnost z odlokom tako, da je zagotovljeno njihovo izvajanje v okviru funkcionalno zaokroženih oskrbovalnih sistemov;
- 11. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb opravljajo organi lokalnih skupnosti;
- III. poglavja Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (14., 15. in 16. člen), ki ureja varstvo uporabnikov javnih dobrin;
- VI. poglavja Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (od 59. do 65. člena), ki ureja financiranje gospodarskih javnih služb.

2. člen

(lokalne gospodarske javne službe)

Kot lokalne gospodarske javne službe se opravljajo dejavnosti, ki so z zakonom določene kot obvezne lokalne gospodarske javne službe in dejavnosti, ki so kot izbirne lokalne gospodarske javne službe določene s tem odlokom.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih sama določi in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe). V skladu z določilom prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ so gospodarske javne službe lahko obvezne ali izbirne. Obvezna gospodarska javna služba pa se določi z zakonom.

2. Način opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb

3. člen

(način opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb)

(1) Lokalne gospodarske javne službe se opravljajo na podlagi predpisanih tehničnih, oskrbovalnih, stroškovnih, organizacijskih in drugih standardov ter normativov, ki jih predpišejo vlada in pristojna ministrstva.

(2) Občina s posamičnimi odloki podrobneje uredi način opravljanja posamezne ali več lokalnih gospodarskih javnih služb oziroma podrobneje določi:

- organizacijsko in prostorsko zasnovo njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije);
- vrsto in obseg javnih dobrin ter njihovo prostorsko razporeditev;
- pogoje za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- vire financiranja gospodarskih javnih služb in načinov njihovega oblikovanja;
- vrsto in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje lokalne gospodarske javne službe, ki so v lasti občine ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- druge elemente pomembne za opravljanje in razvoj lokalne gospodarske javne službe.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se tehnični, oskrbovalni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb urejajo s predpisi pristojnih ministrov.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom lokalne skupnosti, za posamezno gospodarsko javno službo določi:

- organizacijska in prostorska zasnova njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije ali javnih kapitalskih vložkov);
- vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev;
- pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin;
- pravice in obveznosti uporabnikov;
- viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja;

- vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za izvajanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republike ali lokalne skupnosti ter del javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa;
- drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.

3. Lokalne gospodarske javne službe

4. člen

(obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe)

- (1) Lokalne gospodarske javne službe so obvezne in izbirne.
- (2) Obvezne lokalne gospodarske javne službe so določene z zakonom in s tem odlokom.
- (3) Izbirne lokalne gospodarske javne službe so določene s tem odlokom.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da so gospodarske javne službe lahko obvezne ali izbirne. Besedilo drugega odstavka je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se obvezna gospodarska javna služba določi z zakonom.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom, in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe).

5. člen

(obvezne lokalne gospodarske javne službe)

(1) Na območju občine se kot obvezne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. oskrba s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev;
2. odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode;
3. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov;
4. obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov;
5. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov;
6. urejanje in čiščenje javnih površin;
7. vzdrževanje občinskih javnih cest;
8. pomoč, oskrba in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču;
9. 24-urna pogrebna dejavnost,
10. upravljanje, vzdrževanje in delovanje lokalnih namakalnih sistemov.

(2) Kot obvezne lokalne gospodarske javne službe se opravljajo tudi dejavnosti, ki niso določene v prejšnjem odstavku, če tako določa zakon.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se obvezna gospodarska javna služba določi z zakonom. Z veljavno zakonodajo so kot obvezne lokalne gospodarske javne službe določene naslednje dejavnosti:

- na podlagi določila 1. člena veljavnega Zakona o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode /ZOPVOOV: • oskrba s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev in odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode;

- na podlagi določila 233. člena veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-2/: • zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov; • obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov • odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov; • urejanje in čiščenje javnih površin;
- na podlagi določila 19. člena veljavnega Zakona o cestah /ZCest-2/: • redno vzdrževanje javnih cest, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah;
- na podlagi določila 27. člena veljavnega Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/: • pomoč, oskrba in namestitvev zapuščenih živali v zavetišču;
- na podlagi določila prvega odstavka 3. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba;
- na podlagi določila prvega odstavka 96. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih /ZKZ-1/ je upravljanje, vzdrževanje in delovanje lokalnih namakalnih sistemov lokalna javna služba.

Z besedilom drugega odstavka je določeno, da se kot obvezne lokalne gospodarske javne službe opravljajo tudi dejavnosti, ki niso določene v prejšnjem odstavku, če tako določa zakon.

6. člen

(izbirne lokalne gospodarske javne službe)

Na območju občine se kot izbirne lokalne gospodarske javne službe opravljajo naslednje dejavnosti:

1. dejavnost varstva pred požarom,
2. vzdrževanje prometnih površin, objektov in naprav na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da so gospodarske javne službe lahko izbirne. Z veljavno zakonodajo so kot izbirne lokalne gospodarske javne službe določene naslednje dejavnosti:

- na podlagi prvega odstavka 58. člena Zakona o oskrbi s plini /ZOP/: • dejavnost operaterja distribucijskega sistema;
- na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o oskrbi s toploto iz distribucijskih sistemov /ZOTDS: • dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije plina;
- na podlagi določila 3. člena veljavnega Zakona o varstvu pred požarom /ZVPoz/: • dejavnost varstva pred požarom;
- na podlagi določila 97. člena veljavnega Zakona o varstvu okolja /ZVO-1/: • monitoring stanja okolja;
- na podlagi določila 37. člena veljavnega Zakona o geodetski dejavnosti /ZGeoD-1/: • dejavnost lokalne geodetske službe;
- na podlagi določil 72. člena Zakona o cestah /ZCes-2/, ki določa, da občine redno vzdržujejo prometne površine, objekte in naprave na cestnem zemljišču državne ceste, ki so v funkciji javnih površin naselja: • priključke občinskih cest na državno cesto, razen prometne signalizacije in prometne opreme, namenjene odvijanju prometa na državni cesti; • odstavne niše, parkirne površine, avtobusna postajališča in druge prometne površine izven vozišča; • kolesarske steze, pločnike in cestne objekte na teh površinah; • cestno razsvetljava, semaforje, razen krmilnih naprav semaforjev, in prometno signalizacijo z zunanjo ali notranjo osvetlitvijo s pripadajočim napajalnim omrežjem, vključno z oskrbo z električno energijo; • zelene površine in urbano opremo v območju cestnega zemljišča.

7. člen

(območje opravljanja lokalnih gospodarskih javnih služb)

Lokalne gospodarske javne službe iz 5. in 6. člena tega odloka se opravljajo na celotnem območju občine, če s tem odlokom ali odlokom iz 3. člena tega odloka za posamezno lokalno gospodarsko javno službo ni drugače določeno.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prve alineje 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom občine, s katerim se predpiše način opravljanja lokalne gospodarske javne službe, za posamezno gospodarsko javno službo določi prostorska zasnova opravljanja gospodarske javne službe. V skladu z navedenim je z besedilom določeno, da se obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe opravljajo na celotnem območju občine, če ni s tem odlokom ali odlokom o načinu opravljanja lokalne gospodarske javne službe za posamezno lokalno gospodarsko javno službo drugače določeno.

8. člen

(javne dobrine)

(1) Javne dobrine, ki se zagotavljajo z lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, so pod enakimi pogoji določenimi z zakonom ali odlokom občine dostopne vsakomur.

(2) Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, je za uporabnike obvezna, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis za posamezne primere ne določa drugače.

(3) Uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi lokalnimi gospodarskimi javnimi službami, za uporabnike ni obvezna, če zakon ali odlok občine za posamezne primere ne določa drugače.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah, ki določa, da so javne dobrine pod enakimi z zakonom ali odlokom lokalne skupnosti določenimi pogoji dostopne vsakomur.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi gospodarskimi javnimi službami obvezna, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis za posamezne primere ne določa drugače.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi gospodarskimi javnimi službami ni obvezna, če zakon ali odlok lokalne skupnosti za posamezne primere ne določa drugače.

4. Oblike zagotavljanja javnih služb

9. člen

(oblike zagotavljanja javnih služb)

Občina zagotavlja lokalne gospodarske javne službe skladno s 3. členom tega odloka v naslednjih oblikah:

- v javnem podjetju;
- z dajanjem koncesij.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki v prvem odstavku določa, da lokalna skupnost (občina) zagotavlja gospodarske javne službe v naslednjih oblikah:

- *v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanovitvi javno podjetje ali podeliti koncesijo;*
- *v javnem gospodarskem zavodu, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj;*
- *v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno,*
- *z dajanjem koncesij.*

4.1 Javno podjetje

10. člen

(javno podjetje)

(1) Javno podjetje se ustanovi za opravljanje ene ali več lokalnih gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot lokalna gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati kot profitno.

(2) Ustanovitev javnega podjetja, razmerja v javnem podjetju in njegovo delovanje ter druge zadeve v zvezi z javnim podjetjem se opredelijo s posebnim odlokom.

(3) Ustanoviteljske pravice v javnem podjetju izvršuje občinski svet. V primeru, da so poleg občine ustanoviteljice javnega podjetja tudi druge občine, se lahko izvajajo ustanoviteljske pravice preko posebnega skupnega organa za izvajanje ustanoviteljskih pravic, ki ga v skladu z določili zakona, ki ureja lokalno samoupravo, ustanovijo ustanoviteljice javnega podjetja.

(4) V soglasju z ustanoviteljem lahko javno podjetje pogodbeno izvaja gospodarske javne službe ali druge dejavnosti tudi za druge občine, ki niso ustanoviteljice javnega podjetja.

(5) Občina opravlja v javnem podjetju lokalne gospodarske javne službe iz 2., 6., 7. in 10. točke prvega odstavka 5. člena in 2. točke 6. člena tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretje alineje prvega odstavka 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati profitno.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da lahko občina zagotavlja opravljanje lokalnih javnih služb z ustanavljanjem javnih podjetij.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega in četrtega odstavka 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da lahko dvoje ali več občin zaradi gospodarnejšega in učinkovitejšega zagotavljanja javnih služb skupaj ustanovi javno podjetje. Za izvrševanje ustanoviteljskih pravic občin v skladu z aktom o ustanovitvi in statutom javnega zavoda ali javnega podjetja, ki ga ustanovi več občin ustanoviteljic ter za usklajevanje odločitev občin v zvezi z zagotavljanjem javnih služb občinski sveti udeleženi občin ustanovijo skupni organ, ki ga sestavljajo

župani. Akt o ustanovitvi skupnega organa mora določati njegove naloge, organizacijo dela in način sprejemanja odločitev, financiranje in delitev stroškov med občinami.

Z določilom četrtega odstavka je določeno, da lahko javno podjetje v soglasju z ustanoviteljem pogodbeno izvaja gospodarske javne službe ali druge dejavnosti tudi za občine, ki niso ustanoviteljice javnega podjetja.

Z besedilom petega odstavka je določeno, katere obvezne in izbirne lokalne gospodarske javne službe opravlja občina v javnem podjetju.

4.3 Koncesija

11. člen (koncesija)

(1) Za opravljanje posamezne lokalne gospodarske javne službe lahko občina podeli koncesijo pravni ali fizični osebi, ki je registrirana za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesije in izpolnjuje pogoje za opravljanje lokalne gospodarske javne službe, ki je predmet koncesije.

(2) Koncesija za opravljanje posamezne lokalne gospodarske javne službe se podeli na podlagi koncesijskega akta.

(3) Občina lahko podeli koncesijo za opravljanje lokalne gospodarske javne službe za celotno območje občine ali za del območja občine.

(4) Za pridobivanje koncesionarjev, koncesijsko pogodbo, prenehanje koncesijskega razmerja, prenos koncesije, obvezno koncesijo, višjo silo, odgovornost koncesionarja za ravnanja zaposlenih in odgovornost koncedenta za ravnanje koncesionarja in ostala vprašanja v tej zvezi se uporabljajo določila zakona, ki ureja področje gospodarskih javnih služb.

(5) Občina podeli koncesijo za opravljanje lokalnih gospodarskih javnih služb iz 1., 3., 4., 5., 7., 8. in 9. točke prvega odstavka 5. člena in 1. točke 6. člena tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 30. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je koncesionar lahko fizična ali pravna oseba, če izpolnjuje pogoje za opravljanje dejavnosti, ki je predmet koncesionirane gospodarske javne službe.

Z besedilom drugega odstavka je določeno, da se koncesija za opravljanje posamezne lokalne gospodarske javne službe podeli na podlagi koncesijskega akta. V skladu z določilom 32. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se s koncesijskim aktom določi predmet in pogoje opravljanja gospodarske javne službe za posamezno koncesijo. Koncesijski akt je odlok lokalne skupnosti (občine). Kot je določeno s tretjim odstavkom 32. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se s koncesijskim aktom lahko da koncesionarju javno pooblastilo, če tako določa zakon. Koncesijski akt pa vsebuje:

- dejavnosti ali zadeve, ki so predmet gospodarske javne službe;
- območje izvajanja gospodarske javne službe, uporabnike ter razmerja do uporabnikov;
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar;
- morebitna javna pooblastila koncesionarju;
- splošne pogoje za izvajanje gospodarske javne službe in za uporabo javnih dobrin, ki se z njo zagotavljajo;
- vrsto in obseg monopola ali način njegovega preprečevanja;
- začetek in čas trajanja koncesije;
- vire financiranja gospodarske javne službe;

- način plačila koncesionarja ali način plačila odškodnine za izvrševanje gospodarske javne službe oziroma varščine;
- nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe;
- prenehanje koncesijskega razmerja;
- organ, ki opravi izbor koncesionarja;
- organ, pooblaščen za sklenitev koncesijske pogodbe;
- druge sestavine, potrebne za določitev in izvajanje gospodarske javne službe (33. člen ZGJS).

Z besedilom tretjega odstavka je določena prostorska zasnova opravljanja dejavnosti gospodarske javne službe. Tako lahko občina podeli koncesijo za opravljanje lokalne gospodarske javne službe za celotno območje občine ali za del območja občine.

Z besedilom četrtega odstavka je določeno, da se za vsa vprašanja, ki se nanašajo na koncesijsko razmerje uporabljajo določbe Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, in sicer:

- za pridobivanje koncesionarjev določila 36., 37. in 38. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za koncesijsko pogodbo določila 39. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za prenehanje koncesijskega razmerja določila 41., 42., 43., 44. in 45. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za prenos koncesije določila 46. in 47. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za obvezno koncesijo določila 48. in 49. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za višjo silo določilo 50. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za odgovornost koncesionarja za ravnanje zaposlenih določila 51. in 52. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/;
- za odgovornost koncedenta za ravnanje koncesionarja določilo 53. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/.

Z besedilom petega odstavka je določeno katere dejavnosti obveznih in izbirnih lokalnih gospodarskih javnih služb se v občini opravljajo kot koncesionirane dejavnosti.

12. člen (javni razpis)

(1) Koncesija se podeli na podlagi javnega razpisa, ki se objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

(2) Javni razpis vsebuje najmanj naslednje elemente:

- predmet koncesije;
- območje, za katero se podeljuje koncesija;
- pogoje za koncesijo;
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar;
- pričetek in trajanje koncesije;
- merila za izbiro koncesionarja;
- druge elemente določene s predpisi in koncesijskim aktom.

(3) Rok za prijavo na javni razpis ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od 60 dni.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 36. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da koncedent pridobiva koncesionarje na podlagi javnega razpisa. Podlaga za javni razpis pa je koncesijski akt, s katerim se določita tudi oblika in postopek javnega razpisa.

Javni razpis pa se objavi v uradnem glasilu Republike Slovenije torej v Uradnem listu Republike Slovenije.

Z besedilom drugega odstavka je določena vsebina javnega razpisa. Tako mora javni razpis vsebovati najmanj naslednje elemente:

- predmet koncesije;
- območje, za katero se podeljuje koncesija;
- pogoje za koncesijo;
- pogoje, ki jih mora izpolnjevati koncesionar;
- pričetek in trajanje koncesije;
- merila za izbiro koncesionarja;
- druge elemente določene s predpisi in koncesijskim aktom.

Z besedilom tretjega odstavka je določen rok za prijavo na javni razpis, ki ne sme biti krajši od 30 dni in ne daljši od 60 dni.

13. člen

(izbira koncesionarja)

- (1) O izbiri koncesionarja odloči direktor občinske uprave z upravno odločbo.
- (2) O pritožbi zoper odločbo direktorja občinske uprave odloča župan.
- (3) Koncesijsko pogodbo z izbranim koncesionarjem sklene v imenu občine župan.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 37. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da o izbiri koncesionarja odloči koncedent z upravno odločbo. Na tem mestu moramo opomniti na določilo 67. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki v drugem odstavku določa, da o upravnih stvareh iz občinske pristojnosti odloča na prvi stopnji občinska uprava, na drugi stopnji pa župan, če ni z zakonom drugače določeno.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 67. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da o upravnih stvareh iz občinske pristojnosti na drugi stopnji odloča župan, če ni z zakonom drugače določeno.

Z besedilom tretjega odstavka je določeno, da koncesijsko pogodbo z izbranim koncesionarjem sklene v imenu občine župan. Navedeno določilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 33. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da župan predstavlja in zastopa občino. Slednje pomeni, da je župan pristojen za sklepanje aktov poslovanja med katere sodi tudi koncesijska pogodba.

5. Strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge

14. člen

(strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge)

- (1) Strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju lokalnih gospodarskih javnih služb v občini opravlja občinska uprava.
- (2) Občinska uprava opravlja s področja lokalnih gospodarskih javnih služb zlasti naloge, ki se nanašajo na:
 - razvoj, načrtovanje in pospeševanje lokalnih gospodarskih javnih služb;
 - investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje lokalnih gospodarskih javnih služb;

- informacijske baze za potrebe občinskih gospodarskih javnih služb;
- postopke ustanavljanja in organiziranja javnih podjetij, javnih gospodarskih zavodov in režijskih obratov;
- postopke podeljevanja koncesij in izbire koncesionarjev;
- strokovni nadzor nad izvajalci lokalnih gospodarskih javnih služb;
- strokovne, tehnične in organizacijske naloge v zvezi z javnimi razpisi za izbiro izvajalcev za koncesionirane lokalne gospodarske javne službe;
- strokovne, tehnične in organizacijske naloge v zvezi s financiranjem lokalnih gospodarskih javnih služb;
- določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor in okolje, če ti zadevajo infrastrukturne objekte in naprave lokalnih gospodarskih javnih služb, če ni kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce lokalnih gospodarskih javnih služb;
- dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave lokalnih gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce lokalnih gospodarskih javnih služb.

(3) Naloge iz prve, druge ali tretje alineje prejšnjega odstavka se lahko poveri za to usposobljeni organizaciji ali podjetju.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 11. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da strokovnotehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb opravljajo ustrezne službe ali organi lokalnih skupnosti.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 12. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da so strokovno tehnične, organizacijske in razvojne naloge na področju gospodarskih javnih služb naloge, ki se nanašajo zlasti na:

- razvoj, načrtovanje in pospeševanje gospodarskih javnih služb;
- investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje gospodarskih javnih služb;
- postopke ustanavljanja in organiziranja javnih podjetij, javnih gospodarskih zavodov in režijskih obratov;
- postopke podeljevanja koncesij in izbire koncesionarjev;
- strokovni nadzor nad izvajalci gospodarskih javnih služb;
- financiranje gospodarskih javnih služb;
- določanje pogojev in dajanje soglasij k dovoljenjem za posege v prostor, če tu zadevajo infrastrukturne objekte in naprave gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce gospodarskih javnih služb;
- dajanje predpisanih dovoljenj za priključitev na infrastrukturne objekte in naprave lokalnih gospodarskih javnih služb, če ni to kot javno pooblastilo preneseno na izvajalce lokalnih gospodarskih javnih služb.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 12. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se lahko naloge, ki se nanašajo na razvoj, načrtovanje in pospeševanje gospodarskih javnih služb ter investicijsko načrtovanje in gospodarjenje z objekti in napravami, potrebnimi za izvajanje gospodarskih javnih služb poverijo za to usposobljeni organizaciji ali podjetju.

6. Varstvo uporabnikov javnih dobrin

15. člen

(varstvo uporabnikov javnih dobrin)

Za varstvo uporabnikov javnih dobrin skrbi Komisija za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin, ki jo ustanovi občinski svet s posebnim aktom.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 14. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalne skupnosti (občine) ustanovijo telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin, sestavljena iz njihovih predstavnikov. Navedenega telesa se ustanovijo za posamezno ali za več gospodarskih javnih služb.

16. člen

(komisija za varstvo uporabnikov javnih dobrin)

Komisija za varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin iz naslova varstva uporabnikov po tem odloku:

- zastopa in usklajuje interese občanov in predlaga skupne predloge občinskemu svetu občine in županu občine;
- zastopa interese občanov v zvezi z načrtovanjem, funkcioniranjem in financiranjem javnih služb in s tem povezanih objektov in naprav v razmerju do občine.

Obrazložitev:

Z besedilom so določene obveznosti Komisija za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Tako navedeni svet:

- *zastopa in usklajuje interese občanov in predlaga skupne predloge občinskemu svetu občine in županu občine;*
- *zastopa interese občanov v zvezi z načrtovanjem, funkcioniranjem in financiranjem javnih služb in s tem povezanih objektov in naprav v razmerju do občine.*

17. člen

(dolžnost sklenitve pogodbe)

V primeru kršitve dolžnosti sklenjene pogodbe s strani izvajalca lokalne gospodarske javne službe, lahko uporabnik od upravnega organa občine zahteva izdajo odločbe, s katero naj ta odloči o njegovi pravici, za katero meni, da je kršena, in naloži izvajalcu ustrezno ravnanje.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 16. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lahko uporabnik od pristojnega organa lokalne skupnosti (občine), v primeru kršitve dolžnosti sklenitve pogodbe s strani izvajalca gospodarske javne službe, zahteva izdajo odločbe, s katero naj ta odloči o njegovi pravici, za katero meni, da je kršena in naloži izvajalcu ustrezno ravnanje.

18. člen

(pripombe in predlogi Komisije za varstvo pravic uporabnikov javni dobrin)

(1) Občinski svet in župan sta dolžna obravnavati pripombe in predloge Komisije varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin iz naslova varstva uporabnikov po tem odloku.

(2) Občinski svet je dolžan obvestiti Komisijo za vloge, pritožbe in varstvo pravic uporabnikov javnih dobrin o svojih stališčih in ukrepih v skladu s poslovníkom o svojem delu, župan pa najkasneje v roku 30 dni od dneva, ko je prejel njegovo pripombo ali predlog.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 15. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom republike in lokalnih skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti.

Z besedilom drugega odstavka je določeno, da je občinski svet dolžan obvestiti Svet za varstvo uporabnikov javnih dobrin o svojih stališčih in ukrepih v skladu s poslovnikom o svojem delu, župan pa najkasneje v roku 30 dni od dneva, ko je prejel njegovo pripombo ali predlog.

7. Financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb

19. člen

(financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb)

Lokalne gospodarske javne službe se financirajo:

- s ceno javnih dobrin;
- iz proračunskih sredstev;
- iz drugih virov določenih z zakonom ali odlokom občine.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil 59., 60., 61., 62., 63., 64. in 65. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. V skladu z navedenimi določili se gospodarske javne službe lahko financirajo na naslednje načine:

- s ceno javnih dobrin; v skladu z določilom 59. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ plačujejo uporabniki za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila. Cene se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti v skladu z zakonom. Cene se lahko diferencirajo po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko tudi subvencionirajo. Z aktom, s katerim se odloči o subvencioniranju cene, se določita tudi višina in vir subvencij. Subvencije pa so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrin.
- iz proračunskih sredstev; v skladu z določilom 60. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se iz proračunskih sredstev financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva. V proračunu se zagotavljajo tudi sredstva za subvencije.
- lokalni davek; v skladu z določilom 61. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ lahko lokalna skupnost za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.
- prihodek izvajalca; v skladu z določilom 62. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, se prihodki javnega gospodarskega zavoda, javnega podjetja ali koncesionarja, ki izvirajo iz opravljanja gospodarske javne službe oziroma iz zagotavljanja javnih dobrin, določijo z aktom o ustanovitvi javnega zavoda oziroma javnega podjetja ali s koncesijskim aktom.
- posojila; v skladu z določilom 63. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se lahko infrastrukturni objekti gospodarskih javnih služb financirajo iz sredstev, dobljenih s kratkoročnimi ali dolgoročnimi posojili. Posojila pa najame v skladu z zakonom lokalna skupnost (občina) glede na vrsto gospodarske javne službe.
- tuja vlaganja; v skladu z določilom 64. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ se lahko sredstva za investicijsko izgradnjo objektov in naprav, namenjenih za opravljanje gospodarskih

javnih služb, pod pogoji, ki jih določa zakon, pridobivajo tudi iz sredstev vlaganj tujih oseb in iz sredstev tujih in mednarodnih posojil.

- *z voucherji; v skladu z določilom 65. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ lahko lokalne skupnosti (občine) dajejo uporabnikom javnih dobrin bone (voucherje), s katerimi na podlagi lastne izbire plačujejo javne dobrine.*

20. člen

(cena proizvoda ali storitve)

(1) Za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, plačujejo uporabniki ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila.

(2) Cene se oblikujejo ali določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski akt ali odlok občine v skladu z zakonom.

(3) Cene se lahko določijo diferencirano po kategoriji uporabnikov in količini porabljenih in nujenih javnih dobrin.

(4) Cene se lahko subvencionirajo. Z aktom, s katerim se odloči o subvencioniranju cene, se določita tudi višina in vir subvencij. Subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih in nujenih javnih dobrin.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 59. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da uporabniki za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila.

21. člen

(proračunsko financiranje)

Iz sredstev proračuna se financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 60. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se iz proračunskih sredstev financirajo gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva. V proračunu se zagotavljajo tudi sredstva za subvencije.

8. Prehodne in končne določbe

22. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka prenehata veljati Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11) in Odlok o režijskem obratu v Občini Gorišnica (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 9/11).

Obrazložitev:

Z besedilom je določena t.i. abrogacijska (lat. abrogatio = popolna razveljavitev, tudi odprava) klavzula s katero mlajši pravni akt popolnoma razveljavlja starejši pravni akt.

23. člen
(objava in začetek veljavnosti)

Ta odlok začne veljati 15. dan po objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin.

Številka:

Datum:

Občina Gorišnica
Borut Kolar, župan

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da morajo biti statut in predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statut in drugi predpisi občine se objavijo v uradnem glasilu (npr. Uradnem glasilu slovenskih občin).

**ELABORAT O OBLIKOVANJU CEN STORITEV OBVEZNIH
GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB VARSTVA OKOLJA**

OSKRBE S PITNO VODO V OBČINAH

**CIRKULANE
CERKVENJAK
DESTRNIK
DORNAVA
GORIŠNICA
HAJDINA
JURŠINCI
KIDRIČEVO
MAJŠPERK
MARKOVCI
MO PTUJ
PODLEHNIK
STARŠE
SV. ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH
SV. TROJICA V SLOVENSKIH GORICAH
TRNOVSKA VAS
VIDEM
ZAVRČ
ŽETALE**

Ptuj, maj 2025

1. PREDSTAVITEV DEJAVNOSTI OSKRBE S PITNO VODO

V zadnjih letih se je poraba pitne vode občutno povečala, že danes pa se številne države soočajo s pomanjkanjem tega ključnega vira. Ob naraščajočem številu prebivalstva in vse izrazitejših posledicah podnebnih sprememb lahko dosedanji način ravnanja z vodnimi viri pripelje do resne globalne vodne krize. Poleg tega se povečujejo emisije nevarnih snovi v vode, kar še dodatno ogroža njihovo kakovost in zmanjšuje razpoložljive vire za varno uporabo.

Zato oskrba s pitno vodo ne pomeni zgolj zagotavljanja zadostnih količin, temveč predvsem skrb za njeno zdravstveno ustreznost in trajno zaščito vodnih virov. Le s takšnim pristopom bomo lahko tudi v prihodnje zagotavljali varno in kakovostno pitno vodo za vse uporabnike. Komunalno podjetje Ptuj d.d. izvaja obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja oskrbe s pitno vodo v skladu z Zakonom o varstvu okolja.

Vodooskrbni sistem Ptuj zagotavlja oskrbo območja za 23 občin in sicer v celoti za: Mestno občino Ptuj, Dornava, Gorišnica, Cirkulane, Juršinci, Destrnik, Markovci, Hajdina, Starše, Videm, Podlehnik, Žetale, Trnovska vas, Zavrč, Cerkevjak, Sv. Andraž in Majšperk, ter delno občine Kidričevo, Ormož, Duplek, Sv. Trojica, Makole in Sv. Jurij ob Ščavnici.

Osnovna naloga Komunalnega podjetja Ptuj d.d. je zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe s pitno vodo vsem uporabnikom, ki se z vodo oskrbujejo iz javnega vodovodnega omrežja.

Zakonodaja na področju oskrbe s pitno vodo določa zahteve, ki jih mora izpolnjevati pitna voda z namenom varovanja zdravja ljudi. Kot upravljavec objektov oziroma naprav za javno oskrbo s pitno vodo moramo v okviru notranjega nadzora zagotavljati skladnost in zdravstveno ustreznost pitne vode na pipah oziroma mestih, kjer se voda uporablja kot pitna voda, v objektih za proizvodnjo, promet živil in pakiranje vode in v primeru oskrbe s pitno vodo s cisternami na mestu iztoka iz cistern.

Na podlagi analiz vzorcev pitne vode iz omrežja in črpališč je oskrba uporabnikov varna in zdravstveno ustrezna. Kljub temu pa vodne vire nenehno ogrožajo dejavnosti znotraj varstvenih pasov, kot so uporaba pesticidov in mineralnih gnojil, prometne ceste v bližini črpališč ter neurejeno odvajanje komunalnih odpadnih voda.

Vodovodni sistem sestavljajo med seboj povezani elementi, s katerimi upravlja enoten upravljavec. Sistem večino časa deluje kot hidravlično ločen in samostojen sklop, ločen od drugih vodovodnih sistemov.

Zato obravnavamo oskrbo s pitno vodo kot celovit, neločljiv sistem. V skladu s tem v potrditev pošiljamo enotno ceno vodarine (lastno ceno), kot je določena v koncesijski pogodbi, ter povprečno (enotno) omrežnino za vse občine, vključene v vodovodni sistem. Za oblikovanje cen gospodarskih javnih služb imamo na Komunalnem podjetju Ptuj d.d. izdelan elaborat za naslednje občine vodooskrbnega sistema Ptuj: Mestna Občina Ptuj, Občina Destrnik, Občina Dornava, Občina Gorišnica, Občina Hajdina, Občina Juršinci, Občina Kidričevo, Občina Majšperk, Občina Starše, Občina Videm, Občina Zavrč, Občina Cerkevjak, Občina Markovci, Občina Podlehnik, Občina Sv. Andraž v Slov. Goricah, Občina Trnovska vas, Občina Žetale, Občina Cirkulane, Občina Sv. Trojica v Slovenskih Goricah.

2. OBLIKOVANJE CEN STORITEV OBVEZNIH OBČINSKIH JAVNIH SLUŽB VARSTVA OKOLJA

Z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja za uveljavitev nove ali spremenjene cene storitve javne službe predlaga izvajalec z elaboratom o oblikovanju cene izvajanja storitev javne službe, potrdi pa jo pristojen občinski organ. Pred uveljavitvijo nove cene mora mnenje o elaboratu iz tega člena in o skladnosti oblikovanja cene s tem predpisom podati strokovna služba občine. Občina določi potrjeno ceno javne službe in morebitno subvencijo, izvajalec pa oblikuje in na svoji spletni strani ter na krajevno običajen način objavi cenik s potrjeno ceno, znižano za morebitno subvencijo.

Cena, ki jo potrdi pristojen organ občine, se imenuje potrjena cena storitve javne službe in je sestavljena iz omrežnine ali stroška javne infrastrukture ter cene, ki se nanaša na opravljanje storitev javne službe.

Pri oblikovanju cen javnih služb se upoštevajo standardi in ukrepi za opravljanje posamezne javne službe, kot jih opredeljujejo državni in občinski predpisi za posamezno javno službo. Za namen oblikovanja cen javnih služb je potrebno določiti vrednost in obseg javne infrastrukture, ki se uporablja za opravljanje javnih služb ter maksimalen donos na vložena poslovno potrebna osnovna sredstva za izvajanje storitev javne službe. Enako se za namen oblikovanja cen javnih služb upoštevajo načrtovane količine opravljenih storitev, načrtovani stroški in prihodki izvajalca za prihodnje obdobje. Omenjena izhodišča za oblikovanje cen so podlaga za pripravo elaborata. Elaborat se nanaša na obdobje enega leta.

Pri pripravi elaborata so pomembne naslednje opredelitve obdobj in sicer:

- **predračunsko obdobje preteklega leta**, je obdobje veljavne cene oskrbe s pitno vodo v letu 2024,
- **obračunsko obdobje**, je poslovno leto 2024, količinski in vrednostni podatki izkazujejo realizirano vrednost iz leta 2024 ali končnega stanja na dan 31.12.2024,
- **prihodnje obračunsko obdobje**, je prihodnje poslovno leto 2025, količinski in vrednostni podatki izkazujejo ocenjeno vrednost leta 2025 ali končnega stanja na dan 31.12.2025.

Vsa zgoraj omenjena izhodišča za oblikovanje cen so podlaga za pripravo elaborata.

3. OBVEZNE SESTAVINE ELABORATA O OBLIKOVANJU CENE STORITVE JAVNE SLUŽBE OSKRBE S PITNO VODO V SKLADU Z 9.ČLENOM UREDBE

- predračunsko in obračunsko količino opravljenih storitev javne službe za preteklo obračunsko obdobje,
- predračunske in obračunske stroške izvajanja storitev posamezne javne službe za preteklo obračunsko obdobje,
- pojasnila odmikov obračunske cene od predračunske in od potrjene in zaračunane cene storitev posamezne javne službe za preteklo obračunsko obdobje,
- primerjavo obračunskih cen posamezne javne službe, za katero se oblikuje cena, z obračunskimi cenami storitev javne službe na primerljivih območjih,
- primerjavo potrjenih cen posamezne javne službe, za katero se oblikuje cena, z potrjenimi cenami storitev javne službe na primerljivih območjih,
- primerjavo obračunske cene javne infrastrukture javne službe, za katero se oblikuje cena, s primerljivimi območji,
- primerjavo izvajalca javne službe s povprečjem panoge tiste javne službe, za katero se oblikuje cena, s pomočjo kazalnikov, ki so: pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti, gospodarnost poslovanja, povprečna mesečna plača na zaposlenca in ki jih objavlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, pri čemer se za povprečje panoge javne službe oskrba s pitno vodo šteje dejavnost E36 Zbiranje prečiščevanje in distribucija vode,
- predračunsko količino opravljenih storitev javne službe za prihodnje obračunsko obdobje,
- predračunske stroške izvajanja storitev posamezne javne službe za prihodnje obračunsko obdobje,
- obseg poslovno potrebnih osnovnih sredstev za izvajanje storitev posamezne javne službe za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje,
- prikaz razdelitve splošnih stroškov v skladu z 10. členom te uredbe za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje,
- prihodke in odhodke, ki jih izvajalec ustvari z opravljanjem posebnih storitev za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje,
- donos na vložena poslovno potrebna osnovna sredstva za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje,
- število zaposlenih za izvajanje storitev posamezne javne službe za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje,
- podatek o višini najemnine za javno infrastrukturo in podatek o njenem deležu, ki se prenese na uporabnike javne infrastrukture,
- stopnjo izkoriščenosti javne infrastrukture, ki je namenjena izvajanju javne službe, in stopnjo izkoriščenosti javne infrastrukture, ki je namenjena za izvajanje posebnih storitev,
- izračun predračunske cene storitev posamezne javne službe za prihodnje obračunsko obdobje in izračun predračunske cene javne infrastrukture ali omrežnine za prihodnje obračunsko obdobje,
- prikaz sodil za razporejanje vseh stroškov in prihodkov po dejavnostih ter po občinah,
- druga razkritja na podlagi Slovenskega računovodskega standarda 32.

4. KOLIČINA OPRAVLJENE STORITVE IN PRIHODKI ZA LETO 2024

LETO	m3/ skupaj	prihodki skupaj /EUR
2024	3.661.499	4.997.743
skupaj	3.661.499	4.997.743

V skupnih prihodkih je prikazan celoten prihodek od prodaje, omrežnine, subvencije ter drugi finančni prihodki.

5. ELABORAT O OBLIKOVANJU CENE STORITVE OSKRBE S PITNO VODO

5.1 Predračunska in obračunska količina opravljenih storitev oskrbe s pitno vodo za preteklo obračunsko obdobje

Predračunska količina opravljenih storitev je podatek o načrtovani količini opravljenih storitev v kalkulaciji veljavne prodajne cene oskrbe s pitno vodo v letu 2024.

Obračunska količina opravljenih storitev je podatek o dejanski količini opravljenih storitev v letu 2024.

	EM	Predračunska količina - veljavni elaborat v letu 2024	Obračunska količina 2024
Oskrba s pitno vodo	m3	3.750.000	3.661.499

5.2 Predračunska in obračunska količina vodomernih – oskrba s pitno vodo za preteklo obdobje

VODOMER (DN)	FAKTOR OMR	Predračun - veljavni elaborat v letu 2024		Obračun 2024	
		ŠT VODOMEROV (DN)	ŠT DN * FAKTOR OMR	ŠT VODOMEROV (DN)	ŠT DN * FAKTOR OMR
DN ≤ 20	1	29.507	29.507	30.177	30.177
20 < DN < 40	3	543	1.629	537	1.611
40 ≤ DN < 50	10	65	650	64	640
50 ≤ DN < 65	15	84	1.260	83	1.245
65 ≤ DN < 80	30	1	30	2	60
80 ≤ DN < 100	50	61	3.050	62	3.100
100 ≤ DN < 150	100	8	800	8	800
150 ≤ DN	200	1	200	1	200
SKUPAJ		30.270	37.126	30.934	37.833

Predračunska in obračunska količina vodomernih je seštevek vseh vodomernih iz celotnega oskrbovanega vodovodnega sistema. Obračun je stanje vodomernih na dan 31.12.2024.

5.3 Predračunski in obračunski stroški izvajanja storitev oskrbe s pitno vodo za preteklo obdobje

STROŠKI IZVAJANJA GJS OSKRBE S PITNO VODO ZA PRETEKLO OBDOBJE	Predračunski stroški- veljavni elaborat v letu 2024	Obračunski stroški 2024
1. NEPOSREDNI STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	1.574.575 €	1.397.972 €
stroški energentov, strošek električne energije	906.595 €	637.410 €
stroški pogonskega stroški pogonskega goriva nastajajo pri prevozu delovne sile in strojev ter obratovanja strojev za vzdrževanje infrastrukturnega omrežja	60.000 €	49.923 €
drugi stroški materiala, drugi stroški materiala vključujejo drugi direktni vodovodni material. Manjše vrednosti se nanašajo na material za popravilo in vzdrževanje, čistilni material, odpis drobnega inventarja (orodja manjše vrednosti) in opreme za varstvo pri delu ter pisarniški material (obratovalni dnevnik, protokoli, obveščanje uporabnikov)	561.980 €	585.754 €
stroški drugih storitev, stroški storitev se nanašajo na premožensko in avtomobilsko zavarovanje, zadrastvene storitve, stroški seminarja in izobraževanja, računalniške storitve, PTT stroški ter stroški mobilnega	46.000 €	124.885 €
2. NEPOSREDNI STROŠKI DELA, neposredni stroški dela zajemajo bruto plače za redno delo in podaljšan delovni čas, prispevke delodajalca, stroške prevoza na delo in z dela ter prehrano med delom;	1.620.000 €	1.779.521 €
kto 470 plače zaposlenecv	981.720 €	1.076.638 €
kto 471 nadomestila plač zaposlenecv	156.654 €	190.381 €
kto 472, stroški dodatnega pokoj.zavarovanja	24.462 €	26.950 €
kto 473, reglres za LD, bonitete povračila (prehrana, prevoz)	207.198 €	219.862 €
kto 475 druge delodajalčeve dajatve od plač	186.462 €	210.866 €
kto 479, rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine pri upokojitvi	63.504 €	54.824 €
3. DRUGI NEPOSREDNI STROŠKI	87.600 €	93.530 €
stroški amortizacije; vključujejo amortizacijo lastnih poslovno potrebnih osnovnih sredstev	87.600 €	93.530 €
4. SPLOŠNI PROIZVAJALNI STROŠKI	0 €	0 €
5. SPLOŠNI NABAVNO PRODAJNI STROŠKI	0 €	0 €
6. SPLOŠNI UPRAVNI STROŠKI, izkazujejo stroške uprave, ki se na obvezno GJS oskrbe s pitno vodo razporedijo na podlagi revidiranih sodil;	238.400 €	308.858 €
stroški materiala	5.698 €	7.368 €
stroški amortizacije lastnih poslovno potrebnih osnovnih sredstev	11.730 €	15.200 €
stroški storitev	59.027 €	76.476 €
stroški dela	156.414 €	202.641 €
drugi splošno upravni stroški	5.530 €	7.173 €
7. OBRESTI ZARADI FINANCIRANJA	0 €	0 €
8. VODNO POVRAČILO	290.000 €	313.773 €
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI, se nanašajo na oslabitev terjatev ali popravek vrednosti. Kadar obstaja dvom ali spor o poplačilu terjatve (stečaj, osebni stečaj, smrt, prisilne poravnave, zapuščine), podjetje oblikuje popravek vrednosti v skladu s Računovodskim pravilnikom.	70.000 €	25.329 €
SKUPAJ STROŠKI	3.880.575 €	3.918.983 €
Količina prodane vode v m ³	3.750.000	3.661.499
Cena opravljanja storitev €/m ³	1,0348	1,0703
9. Poračun za preteklo obračunsko obdobje, po Uredbi MEDO, 6.člen: izvajalec za preteklo obračunsko obdobje ugotovi razliko med potrjeno in obračunsko ceno. Ugotovljena razlika se nato upošteva pri izračunu predračunske cene za naslednje obdobje;	175.689 €	205.346 €
SKUPAJ STROŠKI s poračunom	4.056.264 €	4.124.329 €
Količina prodane vode v m ³	3.750.000	3.661.499
Cena opravljanja storitev s poračunom €/m ³	1,0817	1,1264

Vir:

- Predračun (potrjen in veljaven od 01.06.2023)
- Obračun 2024 - Revidirano Letno poročilo 2024

Predračunski in obračunski stroški izvajanja storitev oskrbe s pitno vodo ne zajemajo stroškov najemnin infrastrukture, stroški nadomestil iz kmetijske dejavnosti, stroškov premoženjskega zavarovanja infrastrukture ter stroškov sejmov, reklame in reprezentance ter stroškov ekskurzije.

Poračun za preteklo obračunsko obdobje, po Uredbi MEDO, 6.člen: izvajalec za preteklo obračunsko obdobje ugotovi razliko med potrjeno in obračunsko ceno. Ugotovljena razlika se nato upošteva pri izračunu predračunske cene za naslednje obdobje, katera je sestavljena sledeče:

POSLOVNO LETO	revidiran poslovni izid
LP 2022	-250.663
LP2023	-69.706
LP 2024	101.773
izguba 2022-2024	-218.596
KTO 417 (stroški sejmov, reklame in reprezentance)	8.819
KTO 419 (strokovna ekskurzija)	4.431
PORAČUN	-205.346

Obrazložitev tabele:

1. Neposredni stroški materiala; med največje dobavitelje materiala in storitev pa sodijo:
 - Energija Plus d.o.o. v znesku 637.560 eur (električna energija);
 - KRO d.o.o. v znesku 109.302 eur (tisk položnic);
 - Laboratorij (interni računi v znesku 173.814 eur (kemijske in biološke analize pitne vode);
 - Petrol d.d. v znesku 50.090 eur;
 - PSS d.d. v znesku 49.158 eur;
 - Sintel oprema d.o.o. v znesku 33.611 eur;
 - Servis vodomerjev d.o.o. v znesku 17.094 eur;
 - Javne službe Ptuj d.o.o. v znesku 16.364,70 eur;
 - ter drugi.
2. Stroški dela: so zaradi dviga minimalnih plač tudi višji. V letu 2024 je bila sprejeta nova Tarifna priloga h Kolektivni pogodbi komunalnih dejavnosti, ki določa, da se zneski najnižjih osnovnih plač po tarifnih razredih Kolektivne pogodbe komunalnih dejavnosti povečajo za 6 % in od vključno 1. 1. 2024.
3. Stroški amortizacije vključujejo amortizacijo lastnih poslovno potrebnih osnovnih sredstev; so višji od planiranih, zaradi nakupa oz. posodobitve starih dotrajanih osnovnih sredstev;
4. Splošni upravni stroški izkazujejo strošek uprave in se razporeja na dejavnost obvezne GJS oskrbe s pitno vodo na podlagi revidiranih sodil. Med večje materialne stroške sodijo: električna energija, ogrevanje, pisarniški material; večji stroški storitev pa so: stroški plačanega prometa, stroški revizije, sejnine NS, stroški telekomunikacij, računalniške in PTT storitve..... ter stroški dela, kateri so ravno tako vezani na novo sprejeto Tarifno prilogo k kolektivni pogodbi.
5. Drugi poslovni odhodki; se nanašajo na popravek vrednosti terjatev. Kadar obstaja dvom o poplačilu terjatev (stečajni, osebni stečajni, smrt, zapuščine...) moramo v skladu s Računovodskim pravilnikom oblikovati popravek vrednosti terjatev.

6. Poračun za preteklo obračunsko obdobje; po uredbi MEDO, 6. člen: izvajalec obvezne GJS za preteklo obračunsko obdobje ugotovi razliko med potrjeno in obračunsko ceno, katera se nato upošteva pri izračunu predračunske cene za naslednje obdobje.
7. Obračunske količine prodane vode so bile nižje od planiranih.

5.4 Predračunski in obračunski stroški omrežnine oskrbe s pitno vodo za preteklo obdobje

OMREŽNINA v €/leto	Predračun- veljavni leborat v letu 2024	Obračun 2024
Stroški amortizacije ali najema OS in naprav, ki so javna infrastruktura	1.147.798 €	1.199.662 €
Stroški zavarovanja infrastrukture javne službe	10.000 €	16.851 €
Stroški odškodnin za infrastrukturo		
Stroški obnove in vzdrževanje priključkov	1.135.000 €	1.125.423 €
Stroški nadomestil iz kmetijske dejavnosti	34.000 €	85.919 €
Odhodki financiranja (obresti in drugi stroški) povezani z dolžniškim financiranjem gradnje ali obnove javne infrastrukture		
Skupaj stroški OMR	2.326.798 €	2.427.856 €
ŠTEVILO VODOMERJEV	30.270	30.934
VSOTA FAKTORJEV OMREŽNINE	37.126	37.833
CENA OMREŽNINE	5,2228	5,3477

Obrazložitev stroška nadomestil iz kmetijske dejavnosti:

Komunalno podjetje Ptuj d.d. je kot izvajalec javne službe oskrbe s pitno vodo zavezanec za izplačilo nadomestil tistim upravičencem, ki izvajajo kmetijsko dejavnost na najožjem vodovarstvenem pasu VVO1 v skladu s predpisi uredbe, ki določa izplačila na VVO1. Upravičenci, ki imajo obdelovalne površine na VVO1 tako s strani KPP d.d. dobijo nadomestila zato, ker na svojih zemljiščih zaradi omejitev, ki jih določa Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravsko - ptujskega polja, pri kmetovanju ne smejo uporabljati vseh fitofarmaceutvskih sredstev in so podvrženi omejitvam iz navedene uredbe.

Do konca leta 2022 je bila v veljavi Uredba o načinu izplačevanja in merilih za izračun nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima (Uradni list RS št. 105/11, 64/12, 44/13, 55/15, 97/15, 77/16 in 197/20).

5.5 Pojasnila odmikov obračunske cene od potrjene in zaračunane cene storitev posamezne javne službe za preteklo obračunsko obdobje:

Ob dejanskih količinah oskrbe s pitno vodo v letu 2024 v celotnem oskrbovanem vodovodnem sistemu ter dejanskimi stroški oskrbe s pitno vodo v letu 2024 v znesku 3.918.983 EUR, smo dobili obračunsko ceno 1,0703 EUR/m³, z vključenim poračunom iz preteklih let pa 1,1264 eur/m³.

Odmiki obračunske cene od potrjene in zaračunane cene so:

- Skupni neposredni stroški materiala in storitev so bili nižji od planiranih (cena električne energije je bila nižja);
- neposredni stroški dela so višji zaradi dviga minimalnih plač. V letu 2024 je bila sprejeta nova Tarifna priloga h Kolektivni pogodbi komunalnih dejavnosti, ki določa, da se zneski najnižjih osnovnih plač po tarifnih razredih Kolektivne pogodbe komunalnih dejavnosti povečajo za 6 % in od vključno 1. 1. 2024.
- drugi poslovni stroški se nanašajo na oslabitev terjatev ali popravek vrednosti. Kadar obstaja dvom ali spor o poplačilu terjatve (stečaj, osebni stečaj, smrt, prisilne poravnave, zapuščine), podjetje oblikuje popravek vrednosti v skladu s SRS in Računovodskim pravilnikom.

V letu 2024 so bili nižji od planiranih, kar pomeni, da so bile sporne terjatve poplačane ali odpisane (zaradi stečajev, prisilne poravnave, smrti....).

- Obračunske količine prodane vode so bile nižje od planiranih, kar v veliki meri vpliva na odmik med cenama.

5.6 Primerjava obračunskih cen posamezne javne službe, za katero se oblikuje cena, z obračunskimi cenami storitev javne službe na primerljivih območjih

Uredba MEDO v 28. členu določa, da Ministrstvo za naravne vire in prostor opredeli primerljiva območja in objavi povprečne cene za posamezna primerljiva območja. Zavezanec je na podlagi 9. člena Uredbe MEDO dolžan v elaboratu primerjati cene iz posamezne občine, s cenami v primerljivem območju te občine.

Primerjave obračunske cene javne infrastrukture in ceno storitev na primerljivih območjih je Ministrstvo za naravne vire in prostor dne, 06.03.2023 objavilo podatke za leto 2021 na spletni strani:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Voda/IJSVO/cene_2021.

Za vsa naslednja koledarska leta ministrstvo ni pripravilo primerljivih območij, zaradi tega primerjava primerljivih območij ni smiselna, je lahko celo zavajajoča.

5.7 Primerjava potrjenih cen posamezne javne službe, za katero se oblikuje cena, z potrjenimi cenami storitev javne službe na primerljivih območjih

Uredba MEDO v 28. členu določa, da Ministrstvo za naravne vire in prostor opredeli primerljiva območja in objavi povprečne cene za posamezna primerljiva območja. Zavezanec je na podlagi 9. člena Uredbe MEDO dolžan v elaboratu primerjati cene iz posamezne občine, s cenami v primerljivem območju te občine.

Primerjave potrjenih cene javne infrastrukture in ceno storitev na primerljivih območjih je Ministrstvo za naravne vire in prostor dne, 06.03.2023 objavilo podatke za leto 2021 na spletni strani:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Voda/IJSVO/cene_2021.

Za vsa naslednja koledarska leta ministrstvo ni pripravilo primerljivih območij, zaradi tega primerjava primerljivih območij ni smiselna, je lahko celo zavajajoča.

5.8 Primerjava zaračunanih cen posamezne javne službe, za katero se oblikuje cena, s zaračunanimi cenami na primerljivimi območji

Uredba MEDO v 28. členu določa, da Ministrstvo za naravne vire in prostor opredeli primerljiva območja in objavi povprečne cene za posamezna primerljiva območja. Zavezanec je na podlagi 9. člena Uredbe MEDO dolžan v elaboratu primerjati cene iz posamezne občine, s cenami v primerljivem območju te občine.

Primerjave zaračunane cene javne infrastrukture in ceno storitev na primerljivih območjih je Ministrstvo za naravne vire in prostor dne, 06.03.2023 objavilo podatke za leto 2021 na spletni strani:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Voda/IJSVO/cene_2021.

Za vsa naslednja koledarska leta ministrstvo ni pripravilo primerljivih območij, zaradi tega primerjava primerljivih območij ni smiselna, je lahko celo zavajajoča.

5.9 Druga razkritja po SRS-32 (skladno z novimi SRS 2016)
Poslovni izid dejavnosti za preteklo obračunsko obdobje 2024

OSKRBA S PITNO VODO - enovit sistem SM 10-1000	revidiran poslovni izid 2024
A. PRIHODKI OD PRODAJE PROIZVODOV IN STORITEV	4.804.300
B. DRUGI PRIHODKI POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	163.982
C. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI PRIHODKI	16.880
D. KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	4.985.162
E. POSLOVNI ODHODKI	2.899.091
- stroški blaga , materiala	1.273.087
- stroški storitev	1.317.145
* stroški skupnih služb	308.859
F. STROŠKI DELA	1.779.520
G. AMORTIZACIJA	93.530
H. PREVREDNOTOVALNI POSLOVNI ODHODKI, DRUGI ODHODKI	111.248
I. DOBIČEK (IZGUBA) IZ POSLOVANJA	101.773
J. PRIHODKI NA PODLAGI DEL. IZ DOBIČKA	
K. FINANČNI PRIHODKI	9.202
- obresti iz razmerij do drugih	9.202
- drugi finančni prihodki	0
L. PREVREDNOTOVALNI FINANČNI ODHODKI ZARADI OSLABITVE	
M. FINANČNI ODHODKI	6.878
- odhodki za obresti	20
- drugi finančni odhodki	6.857
N. DOBIČEK (IZGUBA) IZ REDNEGA DELOVANJA	104.098
O. IZREDNI PRIHODKI	
	3.379
P. IZREDNI ODHODKI	
	2.005
PRIHODKI SKUPAJ	4.997.743
ODHODKI SKUPAJ	4.892.272
R. CELOTNI DOBIČEK (IZGUBA)	105.471

Vir: revidirano Letno poročilo 2024

Pregled stroškov z naslova najemnin za najem javne infrastrukture za izvajanje GJS, ki so bili upoštevani v izkazu uspeha v letu 2024

OSKRBA S PITNO VODO - enovit sistem	VODOVOD SM 101000
Najemnina javne infrastrukture za leto 2024	1.175.408
Zaračunana najemnina javne infrastrukture v letu 2024	1.175.408
RAZLIKA	0,00

Pregled prihodkov z naslova subvencij pokrivanja odhodkov nad prihodki GJS, ki so bili upoštevani v izkazu uspeha v letu 2024

OSKRBA S PITNO VODO - enovit sistem	VODOVOD SM 101000
Subvencija javne infrastrukture za leto 2024	94.736
Zaračunana subvencija občini za javno infrastrukturo v letu 2024	94.736
RAZLIKA	0,00

5.10 Primerjavo izvajalca javne službe s povprečjem panoge tiste javne službe, za katero se oblikuje cena, s pomočjo kazalnikov, ki so: pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti, gospodarnost poslovanja, povprečna mesečna plača na zaposlenca in jih objavlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, pri čemer se za povprečje panoge javne oskrbe s pitno vodo šteje dejavnost E36 Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode

Primerjava predpisanih agregiranih kazalnikov poslovanja za podravsko regijo s povprečjem dejavnosti SKD 36.000 (Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode - kot naša glavna dejavnost) in 37.000 (Ravnanje z odplakami - kot naša druga dejavnost) za leto 2024

kazalnik	KP PTUJ d.d.	DEJAVNOST 36.000 (zbiranje in distribucija vode)	DEJAVNOST 37.000 (ravnanje z odplakami)
pospešena pokritost kratkoročnih obveznosti	1,76	1,09	1,53
gospodarnost poslovanja	1,03	1,01	1,05
povprečna mesečna plača na zaposlenca	2.314	2.402	2.249

Opomba: Komunalno podjetje Ptuj d.d. vse finančne podatke na AJ PES oddaja pod dejavnost SKD: 36.000 (Zbiranje, prečiščevanje in distribucija vode).

5.11 Predračunska količina opravljenih storitev javne službe za prihodnje obračunsko obdobje

Predračunska količina opravljenih storitev je podatek o načrtovani količini opravljenih storitev za prihodnje obračunsko obdobje

	EM	Predračunska količina
Oskrba s pitno vodo	m ³	3.661.499

Predračunska količina vodomerjev za oskrbo s pitno vodo je stanje na dan 30.04.2025

VODOMER (DN)	ŠT VODOMEROV SKUPAJ
DN ≤ 20	30.242
20 < DN < 40	535
40 ≤ DN < 50	66
50 ≤ DN < 65	82
65 ≤ DN < 80	2
80 ≤ DN < 100	64
100 ≤ DN < 150	8
150 ≤ DN	1
SKUPAJ	31.000

5.12 Predračunski stroški izvajanja storitev posamezne javne službe za prihodnje obračunsko obdobje

Predračunski stroški opravljenih storitev oskrbe s pitno vodo na celotnem oskrbovanem vodovodnem sistemu bodo predvidoma znašali 3.832.888 EUR, z vključenim poračunom iz preteklih let, pa 4.038.234 eur.

Predračunski stroški izvajanja storitev oskrbe s pitno vodo pa ne zajemajo stroškov nastalih z izvajanjem posebnih storitev, stroškov najemnin infrastrukture, stroškov premoženjskega zavarovanja infrastrukture ter stroškov nadomestil iz kmetijske dejavnosti. Izločeni so pa tudi stroški sejmov, reklame in reprezentance ter strokovne ekskurzije.

PREDRAČUNSKI STROŠKI IZVAJANJA GJS OSKRBA S PITNO VODO ZA PRIHODNJE OBDOBJE	
1. NEPOSREDNI STROŠKI MATERIALA IN STORITEV	1.246.787
- stroški el. energije	471.287
- stroški pogonskega goriva	53.000
- drugi stroški materiala	595.000
- stroški storitev	127.500
2. NEPOSREDNI STROŠKI DELA	1.831.781
kto 470 plače zaposlencev	1.110.231
kto 471 nadomestila plač zaposlencev	195.437
kto 472 stroški dodatnega pokojninskega zavarovanja	27.666
kto 473 regres za LD, bonitete povračila (prehrana, prevozi)	225.701
kto 475 druge delodajalčeve dajatve od plač	216.466
kto 479 rezervacije za pokojnine, jub.nagrade, odpravnine	56.280
3. DRUGI NEPOSREDNI STROŠKI	99.945
stroški amor. lastnih osnovnih sredstev	99.945
4. SPLOŠNI PROIZVAJALNI STROŠKI	0
5. SPLOŠNI NABAVNO PRODAJNI STROŠKI	0
6. SPLOŠNI UPRAVNI STROŠKI	313.174
stroški materiala	7.757
stroški amortizacije lastnih poslovno potrebnih OS	16.003
stroški soritev	80.516
stroški dela	201.347
drugi splošno upravni stroški	7.552
7. VODNA POVRAČILA	314.200
8. OBRESTI ZARADI FINANCIRANJA	0
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI	27.000
SKUPAJ STROŠKI	3.832.888
Predračunska količina vode (m3)	3.661.499
Predračunska cena €/m3	1,0468
9. PORAČUN ZA PRETEKLO OBRAČUNSKO OBDOBJE	205.346
SKUPAJ STROŠKI s poračunom	4.038.234 €
Predračunska količina vode (m3)	3.661.499
Predračunska cena €/m3	1,1029

V izračun predračunske cene je vključen poračun iz preteklih obračunskih obdobj v skupnem znesku 205.346 EUR, kateri je del revidiranih Letnih poročil 2022, 2023 in 2024, zmanjšani za stroške sejmov, reklam, reprezentance, ekskurzije.

Predračunski stroški omrežnine za oskrbo s pitno vodo za prihodnje obračunsko obdobje v celotnem oskrbovanem vodovodnem sistemu, 100% izkoriščenost

PREDRAČUNSKI STROŠKI OMR v €/leto	Predračun (eur)
strošek amortizacije infr.	1.205.447 €
stroški zavarovanja infr.	17.000 €
stroški odškodnin	
stroški obnove in vzdrževanja priključkov	1.135.000 €
stroški nadomestil iz kmetijske dejavnosti	90.000 €
odhodki financiranja	
plačilo za vodno pravico	
Skupaj stroški OMR	2.447.447 €

Obrazložitev stroška nadomestil iz kmetijske dejavnosti:

Komunalno podjetje Ptuj d.d. je kot izvajalec javne službe oskrbe s pitno vodo zavezanec za izplačilo nadomestil tistim upravičencem, ki izvajajo kmetijsko dejavnost na najožjem vodovarstvenem pasu VVO1 v skladu s predpisi uredbe, ki določa izplačila na VVO1. Upravičenci, ki imajo obdelovalne površine na VVO1 tako s strani KPP d.d. dobijo nadomestila zato, ker na svojih zemljiščih zaradi omejitev, ki jih določa Uredba o vodovarstvenem območju za vodno telo vodonosnikov Dravsko - ptujskega polja, pri kmetovanju ne smejo uporabljati vseh fitofarmaceutskih sredstev in so podvrženi omejitvam iz navedene uredbe.

Nova Uredba o nadomestilu za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima za obdobje 2023 do 2029 (Uradni list 132/2023 – v nadaljevanju Uredba) je pričela veljati 23.12.2023.

Najpomembnejša sprememba nove Uredbe je ta, da so nadomestila za zavezance določena bistveno višje, kot jih je določala prejšnja uredba. KPP d.d. je izplačalo v letu 2022 upravičencem 31.449,82 EUR nadomestil. V letu 2023 smo nadomestila izplačali v znesku 88.596 EUR, v letu 2024 pa je ta strošek znašal 85.919 EUR.

5.13 Obseg poslovno potrebnih osnovnih sredstev za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje

Pregled poslovno potrebnih osnovnih sredstev v lasti občin za izvajanje dejavnosti oskrbe s pitno vodo

Infrastruktura v lasti občin	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
Oskrba s pitno vodo	57.581.606	32.610.120	24.971.486

Pregled poslovno potrebnih osnovnih sredstev v lasti Komunalnega podjetja Ptuj d.d. za izvajanje dejavnosti oskrbe s pitno vodo:

Osnovna sredstva v lasti podjetja	Nabavna vrednost	Popravek vrednosti	Sedanja vrednost
Oskrba s pitno vodo	1.278.384	931.884	346.500

V prihodnjem obračunskem obdobju so načrtovana osnovna sredstva za izvajanje dejavnosti v enakem obsegu kot v preteklem letu.

5.14 Prikaz razdelitve splošnih stroškov v skladu z 10. členom te uredbe za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje

Za potrebe zagotavljanja ločenih poslovnih izidov po dejavnosti, so v podjetju oblikovana sodila v deležih za razporejanje splošnih stroškov delovnih enot in strokovnih služb na posamezne dejavnosti.

Dejavnost	Preteklo obračunsko obdobje 2024	Prihodnje obdobje 2025
Splošni upravni stroški	308.859	313.175

Gre za delež prevalitve stroškov skupnih služb družbe. Delež je, skladno s SRS in soglasjem in preverbo revizorjev, izračunan na osnovi deleža poslovnih stroškov posamezne dejavnosti, napram skupnim poslovnim stroškom družbe. Izvzete so interne storitve med posameznimi dejavnostmi, stroški sejmov, reklam in reprezentance. Delež je izračunan za vsako poslovno leto posebej.

V strukturi prevladujejo stroški dela, sledijo jim stroški storitev, materiala in amortizacija poslovno potrebnih osnovnih sredstev.

5.15 Prihodki in odhodki, ki jih izvajalec ustvari z opravljanjem posebnih storitev za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje

V preteklem obračunskem obdobju v okviru javne službe oskrbe s pitno vodo ni bilo ustvarjenih prihodkov z opravljanjem posebnih storitev, prav tako v letu ne načrtujemo prihodkov iz opravljanja posebnih storitev znotraj javne službe oskrbe s pitno vodo.

5.16 Donos na vložena poslovno potrebna osnovna sredstva za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje

Donos na vložena poslovno potrebna sredstva izvajalca, vračunan v ceno izvajanja storitve, skladno s predpisano metodologijo ne sme presegati 5% vrednosti poslovno potrebnih osnovnih sredstev za opravljanje javne službe oskrbe s pitno vodo.

Najvišji dovoljeni donos na vložena osnovna sredstva izvajalca, ki se lahko vračuna v ceno storitev javne službe je 5% od sedanje vrednosti. Donos se ne upošteva v izračunu cene storitve – oskrba s pitno vodo za preteklo in tudi ne za prihodnje obračunsko obdobje.

5.17 Število zaposlenih za izvajanje storitev posamezne javne službe za preteklo in prihodnje obračunsko obdobje

V preteklem obračunskem obdobju 2024 se je za neposredno operativno izvajanje storitev javne službe oskrbe s pitno vodo po delovnih urah potrebovalo 45 delavcev in sicer:

ENOTA / STOPNJA IZOBRAZBE	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	SKUPAJ
Vodovod	0	5	5	15	9	10	1	0	45
SKUPAJ	0	5	5	15	9	10	1	0	45

V prihodnjem obračunskem obdobju bo za izvajanje storitev javne službe potrebnih 46 zaposlenih.

V pripadajočem deležu je za izvajanje javne službe vključena režija delovne enote Vodovod.

5.18 Podatek o višini najemnine za javno infrastrukturo in podatek o njenem deležu, ki se prenese na uporabnike javne infrastrukture:

Občine za opravljanje javne službe izvajalcu Komunalnemu podjetje Ptuj d.d. zaračunavajo najemnino za vso javno infrastrukturo, ki je potrebna za opravljanje posamezne dejavnosti javne službe.

Občine so lastnik javne infrastrukture, Komunalno podjetje pa ima infrastrukturo v najemu v višini obračunane amortizacije, ki je potrebna za opravljanje posamezne javne službe (1. odstavek 3. člena Uredbe MEDO).

Višina najemnine za javno infrastrukturo za leto 2025 ob 100% stopnji izkoriščenosti s strani lastnikov infrastrukture bo znašala 1.205.447 EUR in se v celoti prenese na uporabnike javne infrastrukture.

5.19 Stopnja izkoriščenosti javne infrastrukture, ki je namenjena izvajanju javne službe in stopnja izkoriščenosti javne infrastrukture, ki je namenjena za izvajanje posebnih storitev:

Javna infrastruktura, upoštevana v predračunskih in obračunskih izračunih cen izvajanja javne službe in je namenjena izvajanju javne službe, je izkoriščena v višini 100%.

5.20 Izračun predračunske cene storitev posamezne javne službe za prihodnje obračunsko obdobje in izračun predračunske cene javne infrastrukture ali omrežnine za prihodnje obračunsko obdobje

Predračunska lastna cena storitev javne službe (8. Točka 2. Člena Uredbe MEDO) je cena, ki se izračuna v skladu s Slovenskimi računovodskimi standardi in Uredbo MEDO na podlagi načrtovane količine opravljenih storitev in načrtovanih stroškov ter prihodkov izvajalca v prihodnjem obračunskem obdobju in ne vključuje omrežnine ali cene javne infrastrukture.

Omrežnina je fiksni del cene javne službe, ki vključuje stroške infrastrukture javne službe oskrbe s pitno vodo. Določi se na letni ravni (zaračunava se mesečno) in se obračunava glede na zmogljivost priključkov, določenih s premerom vodovera (1. odstavek 17. člena Uredbe MEDO)

Omrežnina se za posamezni obračunski vodomer izračuna tako, da se vsota vseh stroškov omrežnine deli z vsoto faktorjev omrežnine na obračunskih vodomerih.

Tako dobljeni količnik se nato pomnoži s faktorjem omrežnine glede na premer posameznega obračunskega vodovera (2. odstavek 17. člena Uredbe MEDO).

V večstanovanjskih stavbah, v katerih posamezne stanovanjske enote nimajo obračunskih vodoverov, se za vsako stanovanjsko enoto obračuna omrežnina za priključek s faktorjem omrežnine 1 (5. odstavek 17. člena Uredbe MEDO).

Obrazložitev kalkulativnih elementov storitev oskrbe s pitno vodo:

a) neposredni stroški materiala in storitev

✓ **stroški električne energije** nastajajo v glavnem zaradi delovanja tehnologije na vodnjakih;

✓ **stroški pogonskega goriva** nastajajo pri prevozu delovne sile in strojev ter obratovanja strojev za vzdrževanje infrastrukturnega omrežja;

✓ **drugi stroški materiala** vključujejo predvsem porabljen energent za ogrevanje objektov, stroške nadomestnih delov in avtogum, odpis drobnega inventarja (orodja manjše vrednosti) in opreme za varstvo pri delu ter pisarniški material in obrazci, čistilni material, material za popravila in vzdrževanje;

✓ **stroški storitev** se nanašajo na premoženjsko in avtomobilsko zavarovanje, zdravstvene storitve, stroški seminarja in izobraževanja, računalniške storitve, PTT stroški ter stroški telekomunikacij;

b) neposredni stroški dela zajemajo bruto plače za redno delo in podaljšan delovni čas, prispevke delodajalca, nadomestila stroškov dela, stroške prevoza na delo in z dela ter prehrano med delom; regres za LD, stroški neizkoriščenega LD, stroški za odpravnine pri upokojitvi in jubilejne nagrade ter druge stroške po aktuarskem izračunu.

- c) drugi neposredni stroški** vključujejo amortizacijo lastnih osnovnih sredstev;
- d) splošni proizvodjalni stroški** niso prevedeni;
- e) splošni nabavno prodajni stroški** niso prevedeni;
- f) splošni upravni stroški**, gre za delež prealitive stroškov skupnih služb družbe. Delež je, skladno s SRS in soglasjem in preverbo revizorjev, izračunan na osnovi deleža poslovnih stroškov posamezne dejavnosti napram skupnim poslovnim stroškom družbe. Izvzete so interne storitve med posameznimi dejavnostmi, stroški reklam, sejmov in reprezentance. Delež je izračunan za vsako poslovno leto posebej. V strukturi prevladujejo stroški dela, sledijo jim stroški storitev, materiala in amortizacija poslovno potrebnih osnovnih sredstev;
- g) stroški vodnega povračila**; v skladu z Uredbo MEDO;
- h) obresti zaradi financiranja** vključujejo odhodke za zamudne obresti;
- i) drugi poslovni odhodki**; se nanašajo na oslabitev terjatev ali popravek vrednosti. Kadar obstaja dvom ali spor o poplačilu terjatve (stečaj, osebni stečaj, smrt, prisilne poravnave, zapuščine), podjetje oblikuje popravek vrednosti v skladu s SRS in Računovodskim pravilnikom.
- j) donos** ni predviden. Uredba MEDO določa, da le-ta ne sme presegati 5% vrednosti poslovno potrebnih osnovnih sredstev.
- k) dobiček ali izguba**; po Uredbi MEDO, 6.člen: izvajalec za preteklo obračunsko obdobje ugotovi razliko med potrjeno in obračunsko ceno. Ugotovljena razlika se nato upošteva pri izračunu predračunske cene za naslednje obdobje.

Izračun predračunske cene omrežnine za oskrbo s pitno vodo, ob upoštevanju 100% izkoriščenosti.

Na podlagi 2. odstavka 6. člena Uredbe MEDO, se pri izračunu predračunske cene za naslednje obdobje mora upoštevati ugotovljeno razliko med potrjeno ceno glede na dejansko količino opravljenih storitev v preteklem obračunskem obdobju.

Zap.	Oskrba s pitno vodo	Vrednost
1.	Predračunska cena omrežnine	5,3676
2.	Poračun	0,0000
3.	Izračunana predračunska cena omrežnine 2025	5,3676
4.	Obstoječa potrjena cena	5,2228
5.	Sprememba cene (3-4)	0,1448
6.	Indeks spremembe cene (3/4)	102,77

Ugotovljena razlika med potrjeno ceno in obračunsko ceno je upoštevana in v celoti vključena pri izračunu predračunske cene storitev za naslednje obdobje kot postavka poračun preteklega obdobja. **Nova Uredba določa, da so nadomestila za zavezance bistveno višja, kot so bila do sedaj.**

Predlagamo novo ceno omrežnine za leto 2025 v višini 5,3676 EUR/mes.

Izračun predračunske cene storitev, katera je oblikovana na podlagi načrtovane količine opravljenih storitev in načrtovanih stroškov.

Na podlagi 2. odstavka 6. člena Uredbe MEDO, se pri izračunu predračunske cene za naslednje obdobje mora upoštevati ugotovljeno razliko med potrjeno ceno in obračunsko ceno glede na dejansko količino opravljenih storitev v preteklem obračunskem obdobju.

Zap.št.	Oskrba s pitno vodo	EUR/m ³
1.	Predračunska cena storitve	1,1029
2.	Poračun	0,0000
3.	Izračunana predračunska cena storitve 2025	1,1029
4.	Obstoječa potrjena cena	1,0817
5.	Sprememba cene (3-4)	0,0212
6.	Indeks spremembe cene (3/4)	101,96
7.	PREDLAGANA CENA STORITVE 2025	1,0817

Zaradi minimalne razlike med izračunano predračunsko ceno storitev 2025 (zap. št.3 v zgornji tabeli) in obstoječo ceno storitve, predlagamo, da cena storitve v višini 1,0817 EUR/m³ ostane za naslednje obračunsko obdobje v vseh občinah nespremenjena, razen za občini Videm in Kidričevo, kjer predlagamo uskladitev na višino 1,0817 EUR/m³.

Za vse občine vodooskrbnega sistema predlagamo ceno storitve za leto 2025 v višini 1,0817 EUR/m³.

Predračunska cena omrežnine in stroški izvajanja GJS za prihodnje obračunsko obdobje 2025

VODOMER (DN)	PRETOK (m ³ /h)	FAKTOR OMR	ŠT VODOMEROV (DN)	ŠT DN x FAKTOR OMR	OMR na vodomer (€/mesec)	€/mesec	€/leto
DN ≤ 20	3-5	1	30.242	30.242	5,3676	162.328	1.947.935
20 < DN < 40	7	3	535	1.605	16,1029	8.615	103.381
40 ≤ DN < 50	12	10	66	660	53,6763	3.543	42.512
50 ≤ DN < 65	30	15	82	1.230	80,5145	6.602	79.226
65 ≤ DN < 80	100	30	2	60	161,0290	322	3.865
80 ≤ DN < 100	150	50	64	3.200	268,3816	17.176	206.117
100 ≤ DN < 150	300	100	8	800	536,7632	4.294	51.529
150 ≤ DN	300	200	1	200	1.073,5264	1.074	12.882
SKUPAJ			31.000	37.997		203.954	2.447.447
OMREŽNINA SKUPAJ						2.447.447	
OMREŽNINA / LETO / DN ≤ 20 / €						64,4116	
OMREŽNINA / MESEC / DN ≤ 20 / €						5,3676	
IR ČIŠČENJE v €/leto						€/leto	
Stroški amortizacije ali najema OS in naprav, ki						1.205.447	
Stroški zavarovanja infrastrukture javne službe						17.000	
stroški obnove in vzdrževanja priklj.						1.135.000	
Stroški nadomesti iz kmetijske dejavnosti						90.000	
Odhodki financiranja (obresti in drugi stroški)						0	
Skupaj stroški OMR						2.447.447	
PREDRAČUNSKI STROŠKI IZVAJANJA GJS OSKRBA S PITNO VODO ZA PRIHODNJE OBDOBJE							
1. NEPOSREDNI STROŠKI MATERIALA IN STORITEV							1.246.787
stroški energentov, strošek električne energije							471.287
stroški pogonskega stroški pogonskega goriva nastajajo pri prevozu delovne sile in strojev ter obratovanja strojev za vzdrževanje infrastrukturnega omrežja							53.000
drugi stroški materiala, drugi stroški materiala vključujejo drugi direktni vodovodni material. Manjše vrednosti se nanašajo na material za popravilo in vzdrževanje, čistilni material, odpis drobnega inventarja (orodja manjše vrednosti) in opreme za varstvo pri delu ter pisarniški material (obratovalni dnevniki, protokoli, obveščanje uporabnikov)							595.000
stroški drugih storitev, stroški storitev se nanašajo na premoženjsko in avtomobilsko zavarovanje, zadrastvene storitve, stroški seminarja in izobraževanja, računalniške storitve, PTT stroški ter stroški mobilnata							127.500
2. NEPOSREDNI STROŠKI DELA , neposredni stroški dela zajemajo bruto plače za redno delo in podaljšan delovni čas, prispevke delodajalca, stroške prevoza na delo in z dela ter prehrano med delom;							1.831.781
kto 470 plače zaposlenecv							1.110.231
kto 471 nadomestila plač zaposlenecv							195.437
kto 472 stroški dodatnega pokoj.zavarovanja							27.666
kto 473 regres za LD, bonitete povračila (prehrana, prevoz)							225.701
kto 475 druge delodajalčeve datjave od plač							216.466
kto 479 rezervacije za pokojnine, jubilejne nagrade in odpravnine pri upokojitvl							56.280
3. DRUGI NEPOSREDNI STROŠKI							99.945
stroški amortizacije lastnih poslovno potrebnih osnovnih sredstev							99.945
4. SPLOŠNI PROIZVAJALNI STROŠKI							0
5. SPLOŠNI NABAVNO PRODAJNI STROŠKI							0
6. SPLOŠNI UPRAVNI STROŠKI , izkazujejo stroške uprave, ki se na obvezno GJS oskrba s pitno vodo razporedijo na podlagi revidiranih sodil;							313.174
stroški materiala							7.757
stroški amortizacije lastnih poslovno potrebnih osnovnih sredstev							16.003
stroški storitev							80.516
stroški dela							201.347
drugi splošno upravni stroški							7.552
7. VODNA POVRAČILA							314.200
7. OBRESTI ZARADI FINANCIRANJA							0
8. DRUGI POSLOVNI ODHODKI , se nanašajo na oslabitev terjatev ali popravek vrednosti. Kadar obstaja dvom ali spor o poplačilu terjatve (stečaj, osebni stečaj, smrt, prisilne poravnave, zapuščine), podjetje oblikuje popravek vrednosti v skladu s Računovodskim pravilnikom.							27.000
SKUPAJ PREDRAČUNSKI STROŠKI							3.832.888
Predračunska količina vode v m³							3.661.499
Cena opravljanja storitev €/m³						1,0468	
9. Poračun za preteklo obračunsko obdobje , po Uredbi MEDO, 6.člen: izvajalec za preteklo obračunsko obdobje ugotovi razliko med potrjeno in obračunsko ceno. Ugotovljena razlika se nato upošteva pri izračunu predračunske cene za naslednje obdobje;							205.346
SKUPAJ PREDRAČUNSKI STROŠKI s poračunom							4.038.234
Predračunska količina vode v m³							3.661.499
Cena opravljanja storitev s poračunom €/m³						1,1029	
PREDLAGANA CENA STORITEV ZA VSE OBČINE VODOOSKRBNEGA SISTEMA 2025 €/m³							1,0817
Prekomerna poraba vode €/m³						1,6226	

Cena prekomerne porabe (EUR/m³) izračunana skladno s 18. členom Uredbe MEDO.

Uporabnikom se obračunava mesečno glede na količino dobavljene vode.

Simulacija stroškov za gospodinjstvo ob povprečni porabi 10 m³ pitne vode na mesec ob upoštevanju obstoječih in predlaganih cen

	m ³	Cena- obstoječa	Vrednost- obst.cena (eur)	Cena- predlog	Vrednost- predl.cena (eur)	Raz.v %
vodarina (cena izvajanja storitve)	10	1,0817	10,8170	1,0817	10,8170	
omrežnina VO za priključek DN 20	1	5,2228	5,2228	5,3676	5,3676	
SKUPAJ VREDNOST brez DDV			16,0398		16,1846	
DDV 9,5%			1,5238		1,5375	
SKUPAJ VREDNOST z DDV			17,5636		17,7221	0,90%

V skladu z Uredbo MEDO lahko občina prizna subvencijo za gospodinjstva in nepridobitne dejavnosti (3. odstavek 3. člena Uredbe MEDO).

Subvencija je razlika med potrjeno ceno in zaračunano ceno, katera bremeni proračun občine.

5.21 Prikaz sodil za razporejanje vseh stroškov in prihodkov po dejavnostih in po občinah:

Neposredne stroške, ki se nanašajo na dejavnost oskrbe s pitno vodo, evidentiramo na stroškovno mesto vodovoda direktno iz knjigovodskih listin in obračunov.

To so neposredni stroški materiala, energije, prevoznih in ostalih eksternih in internih storitev, kateri se po prejetih računih likvidirajo in razporejajo direktno na dejavnost oskrbe s pitno vodo.

Neposredne stroške dela (bruto plače in prispevke delodajalca, regres za prehrano in prevoz na delo) razporejamo pa tako direktno na stroškovno mesto vodo oskrba na osnovi opravljenih ur dela.

Posredne proizvodne stroške, ki nastajajo pri izvajanju dejavnosti vodo oskrbe, razporejamo na stalne in spremenljive. Stalni stroški predstavljajo stroške, ki se praviloma pojavljajo neodvisno od obsega poslovanja, spremenljivi oz. variabilni pa se spreminjajo glede na povečanje oz. zmanjšanje obsega dejavnosti.

Del stroškov poslovanja, za katere je značilno, da niso neposredno odvisni od izvajanja posameznih dejavnosti in jih ni mogoče neposredno razporediti na temeljne dejavnosti, knjižimo na ločeno stroškovno mesto splošnih dejavnosti (SM 909100). Ti stroški vključujejo stroške, ki so povezani z delom naslednjih splošnih služb v družbi:

- splošno - kadrovska služba z upravo,
- finančno - računovodsko službo,
- razvojno službo,
- komercialno in
- skladiščno službo.

Vsi prihodki iz dejavnosti vodo oskrbe se pri fakturiranju prav tako direktno razporejajo na omenjeno stroškovno mesto.

Izračun omrežnine je bil narejen na osnovi podatkov posredovanih s strani občin.

Prosimo za izdajo soglasja pristojnega občinskega organa k ceni storitve izvajanja obvezne GJS – oskrba s pitno vodo in k ceni javne infrastrukture -omrežnine.

Pripravili:

- Tanja Sternad, univ.dipl.ekon.
- Valerija Merc, ekon.

Lep pozdrav!

Direktor:
mag. Janko Širec

JANKO
ŠIREC
Digitalno
podpisal JANKO
ŠIREC
Datum:
2025.05.29
10:04:59 +02'00'

